

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

19 грудня 2019 р.

Київ

№ 830-р

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» і ТОВ «БаДМ», ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» і ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» і ПрАТ «Альба Україна», ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» і ТОВ «Вента. ЛТД» (далі – Відповідачі) своїми діями щодо укладення відповідних дистриб'юторських договорів, призвели у 2011 – 2016 роках до необґрунтованого завищення вартості лікарських засобів, реалізованих через процедури державних закупівель.

За результатами розгляду Антимонопольним комітетом України справи № 142-26.13/125-13 такі дії Відповідачів визнано антиконкурентними узгодженими діями, які є порушенням, передбаченим пунктом 1 частини другої статті 6 та пунктом 1 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та стосуються встановлення цін на лікарські засоби виробництва групи GSK, що реалізуються через процедури державних або публічних закупівель.

На Відповідачів накладено штрафи в загальному розмірі 8 047 334 грн.

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши матеріали справи № 142-26.13/125-13 про порушення ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» і ТОВ «БаДМ», ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» і ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» і ТОВ «Вента. ЛТД», ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» і ПрАТ «Альба Україна» законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 6 та пунктом 1 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (далі – Закон), та подання другого відділу Департаменту розслідувань порушень законодавства про захист економічної конкуренції від 05.06.2019 № 142-26.13/125-13/257-спр/кі,

ВСТАНОВИВ:

1. Процесуальні дії

- (1) Розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 26.09.2013 № 09-192-р розпочато розгляд справи № 142-26.13/125-13 (далі – Справа) за ознаками вчинення ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» і ПрАТ «Альба Україна», ТОВ «БаДМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД», ТОВ «ФРА-М» порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених пунктом 1 статті 50 та частиною першою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій (далі – Справа).

- (2) Розпорядженням державного уповноваженого Комітету від 22.08.2014 № 09/146-р матеріали справи № 142-26.13/125-13, які стосуються ознак вчинення порушення ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та ТОВ «ФРА-М», виділено в окреме провадження № 143-26.13/148-14.
- (3) 21.05.2015 за ініціативою ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» проведено слухання у Справі, отримано додаткові пояснення від представників ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та долучено їх до матеріалів Справи.
- (4) Антимонопольним комітетом України 01.07.2015 надано рекомендації № 9-рк (далі – Рекомендації) ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та його дистриб'юторам, а саме: ПрАТ «Альба Україна», ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД» і ТОВ «ФРА-М», про припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 6 та пунктом 1 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій.
- (5) Листом № 143-26/02-6863 від 08.07.2015 копію Рекомендацій надіслано ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна».
- (6) Листами № 143-26/02-6864 від 08.07.2015 копію витягу з Рекомендацій надіслано ПрАТ «Альба Україна», ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД».
- (7) Листом № 143-26/02-6864 від 08.07.2015 копію витягу з Рекомендацій вручено під розписку представнику за довіреністю ТОВ «ФРА-М».
- (8) Інформація про виконання Рекомендацій наведена у 361 – 419 пунктах цього рішення.
- (9) Під час розгляду справи Комітет направляв вимоги про надання інформації до всіх Відповідачів у Справі.
- (10) 18.12.2018 за ініціативою ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» проведено слухання у Справі за участю представників ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», отримано додаткові пояснення від представників ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та долучено їх до матеріалів Справи.
- (11) Листом від 12.02.2019 (вх. № 8-01/144-кі від 14.02.2019) ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» надало додаткові пояснення у Справі та *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (12) Листом № 143-26.13/04-7541 від 12.06.2019 ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» направлено копію витягу з подання від 05.06.2019 № 142-26.13/125-13/257-спр/кі про попередні висновки у Справі.
- (13) Листом № 143-26.13/04-7543 від 12.06.2019 ТОВ «БадМ» направлено копію витягу з подання від 05.06.2019 № 142-26.13/125-13/257-спр/кі про попередні висновки у Справі.
- (14) Листом № 143-26.13/04-7544 від 12.06.2019 ТОВ «Вента. ЛТД» направлено копію витягу з подання від 05.06.2019 № 142-26.13/125-13/257-спр/кі про попередні висновки у Справі.
- (15) Листом № 143-26.13/04-7545 від 12.06.2019 ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» направлено копію витягу з подання від 05.06.2019 № 142-26.13/125-13/257-спр/кі про попередні висновки у Справі.

- (16) Листом № 143-26.13/04-7546 від 12.06.2019 ПрАТ «Альба Україна» направлено копію витягу з подання від 05.06.2019 № 142-26.13/125-13/257-спр/кі про попередні висновки у Справі (далі – Подання про попередні висновки або Подання).
- (17) 27.06.2019, за результатом розгляду клопотання ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» № 8-01/7129 від 19.06.2019, проведено ознайомлення ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» з матеріалами Справи.
- (18) Листом № 8-01/690-кі від 05.08.2019 ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» надало відповідь на Подання про попередні висновки.
- (19) 17.09.2019, за результатом розгляду клопотання ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» № 8-01/10231 від 05.09.2019, проведено ознайомлення ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» з матеріалами Справи.
- (20) 27.11.2019 за ініціативою ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» проведено слухання у Справі за участю представників ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», отримано додаткові пояснення від представників ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та долучено їх до матеріалів Справи.
За результатом слухання ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» 02.12.2019 надало додаткові пояснення щодо механізму тендерної компенсації
- (21) Листом від 09.12.2019 № 142-26.13/125-12/ОПТ2531 (вх. № 8-01/14835 від 10.12.2019) ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» надало заперечення на Подання про попередні висновки.
- (22) Листом від 09.12.2019 № 343/19/0887/002 (вх. № 8-01/1262-кі від 10.12.2019) ТОВ «БадМ» надало заперечення на Подання про попередні висновки.
- (23) Листом від 16.12.2019 б/н (вх. № 8-01/15245 від 17.12.2019) ТОВ «Вента. ЛТД» надало заперечення на Подання про попередні висновки.
- (24) 17.12.2019 на засіданні Комітету представник ТОВ «БадМ» за довіреністю звернувся з заявою (вх. № 8-01/15176 від 17.12.2019), в якій повідомив, що відкриває доступ до інформації, позначеної Товариством як «інформація з обмеженим доступом» та наведеної ним у запереченнях на Подання про попередні висновки, виключно для інших учасників справи.
- (25) 17.12.2019 на засіданні Комітету представник ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» за довіреністю звернувся з клопотанням (вх. № 8-01/15177 від 17.12.2019), в якому повідомив, що відкриває доступ до інформації, позначеної Товариством як «інформація з обмеженим доступом» та наведеної ним у відповіді на Подання про попередні висновки, виключно для інших учасників засідання Комітету (ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» та ТОВ «Вента. ЛТД»).
- (26) Листом від 18.12.2019 № 352/19/0155/002 (вх. № 8-01/15248 від 18.12.2019) ТОВ «БадМ» надало додаткові міркування стосовно справи № 142-26.13/125-13.

2. Відповідачі

- (27) Відповідачами у Справі (далі – Відповідачі) є такі суб'єкти господарювання:
- (28) товариство з обмеженою відповідальністю «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» (ідентифікаційний код 35619519, адреса: вул. Лінійна, буд. 17, м. Київ, Україна, далі – ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», Товариство);
- (29) спільне українсько-естонське підприємство у формі товариства з обмеженою відповідальністю спільне підприємство «Оптіма-Фарм, ЛТД» (ідентифікаційний код

21642228, адреса: вул. Кіквідзе, буд. 18 А, м. Київ, Україна, далі – ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»);

- (30) товариство з обмеженою відповідальністю «БадМ» (ідентифікаційний код 31816235, адреса: вул. Панікахи, буд. 2, м. Дніпро, Україна, далі – ТОВ «БадМ»);
- (31) приватне акціонерне товариство «Альба Україна» (ідентифікаційний код 22946976, адреса: вул. Шевченка, буд. 100, м. Бориспіль, Київська обл., Україна, далі – ПрАТ «Альба Україна»);
- (32) товариство з обмеженою відповідальністю «Вента. ЛТД» (ідентифікаційний код 21947206, адреса: Селянський узвіз, 3А, м. Дніпро, Україна, далі – ТОВ «Вента. ЛТД»);
- (33) товариство з обмеженою відповідальністю «Фра-М» (ідентифікаційний код 20322326, адреса: вул. Маршала Малиновського, буд. 2, м. Дніпро, Україна, далі – **ТОВ «ФРА-М»**).

2.1. Інформація про Відповідачів

2.1.1. ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна»

- (34) ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» є окремою юридичною особою приватного права та самостійним суб'єктом господарювання, що здійснює незалежну господарську діяльність на ринку лікарських засобів України відповідно до Статуту, [інформація з обмеженим доступом].
- (35) Відповідно до відомостей, наданих Товариством [інформація з обмеженим доступом] (далі – **група GSK**).
- (36) ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» входить до складу групи компаній GSK, яка має складну корпоративну структуру і нараховує більше шестисот компаній по всьому світу.
- (37) За даними з відкритих джерел, компанія «GlaxoSmithKline» (далі – компанія GSK) є однією зі світових науково-орієнтованих фармацевтичних компаній, що займається дослідженням, розробками й виробництвом широкого спектра інноваційних лікарських засобів та продуктів у трьох основних напрямках: фармацевтична продукція (лікарські засоби для лікування широкого спектра гострих і хронічних захворювань, зокрема, фокусується увага на розвитку нових ліків проти респіраторних та ВІЛ-інфекційних захворювань, онкології та імунних запалень), вакцини (для дорослих і дітей проти низки інфекційних хвороб) і безрецептурна продукція для підтримки здоров'я (чотири основні категорії брендів: здоров'я ротової порожнини, здоров'я шкіри, харчування і підтримка здоров'я).
- (38) Компанія GSK утворилася внаслідок злиття GlaxoWellcome plc і SmithKline Beecham plc. у 2000 році. На цей час компанія GSK широко представлена на світовому ринку і здійснює комерційну діяльність у більш ніж 150 країнах, має мережу із 87 виробничих підприємств у 36 країнах і великі науково-дослідні центри у Великій Британії, США, Іспанії, Бельгії та Китаї, центральний офіс знаходиться в Лондоні.
- (39) В Україні представлені всі основні напрями роботи компанії GSK; компанія співпрацює з державними органами та пацієнтськими організаціями¹.
- (40) Згідно з інформацією, отриманою від Товариства, ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» було [інформація з обмеженим доступом].

¹ <https://ua.gsk.com/ua-ua/%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%B0%D0%BD%D1%96%D1%8E/>

- (41) Зокрема, відповідно до Статуту ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», предметом діяльності Товариства є:
- [інформація з обмеженим доступом].
- (42) Відповідно до інформації, наданої Товариством, ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» здійснює дистрибуцію лікарських засобів на території України на підставі ліцензії [інформація з обмеженим доступом].

2.1.2. ПрАТ «Альба Україна»

- (43) ПрАТ «Альба Україна» є юридичною особою, здійснює свою діяльність на підставі Статуту, затвердженого рішенням Вищого одноособового органу ПрАТ «Альба Україна» (протокол від 24 травня 2011 року № 10).
- (44) Відповідно до Статуту ПрАТ «Альба Україна», предметом діяльності ПрАТ «Альба Україна», зокрема, є: оптова та роздрібна реалізація лікарських засобів (виробів медичного призначення, медичної техніки та інше); організація виробництва медичних препаратів, медичної техніки, медикаментів; надання послуг митного брокера; надання рекламних, торговельно-посередницьких послуг тощо.
- (45) ПрАТ «Альба Україна» здійснює оптову та роздрібну торгівлю лікарськими засобами на підставі відповідних ліцензій.
- (46) Відповідно до інформації з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, 16.05.2017 Господарський суд Київської області прийняв рішення у справі № 911/254/16, яким визнав ПрАТ «Альба Україна» банкрутом і відкрив ліквідаційну процедуру.

2.1.3. ТОВ «БадМ»

- (47) ТОВ «БадМ» є юридичною особою, здійснює свою діяльність на підставі Статуту, [інформація з обмеженим доступом].
- (48) Відповідно до Статуту ТОВ «БадМ», [інформація з обмеженим доступом].
- (49) ТОВ «БадМ» здійснює оптовий та роздрібний продаж лікарських засобів на підставі відповідної ліцензії.

2.1.4. ТОВ «Вента. ЛТД»

- (50) ТОВ «Вента. ЛТД» є юридичною особою, здійснює свою діяльність на підставі Статуту, затвердженого загальними зборами учасників (протокол від 02 вересня 2010 року № 71).
- (51) Відповідно до Статуту ТОВ «Вента. ЛТД», предметом діяльності ТОВ «Вента. ЛТД», зокрема, є: імпорт, експорт, оптова та роздрібна торгівля (реалізація) лікарських засобів тощо.
- (52) ТОВ «Вента. ЛТД» здійснює оптовий та роздрібний продаж лікарських засобів на підставі відповідної ліцензії.

2.1.5. ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»

- (53) ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» є юридичною особою, здійснює свою діяльність відповідно до Статуту, затвердженого загальними зборами учасників Товариства, протокол від 04 жовтня 2012 року № 04/10/12 (нова редакція).
- (54) Відповідно до Статуту ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», предметом діяльності ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», зокрема, є: виробництво, торговельна та посередницька діяльність, виконання робіт та надання послуг, здійснення зовнішньоекономічної діяльності.

- (55) ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» здійснює оптовий та роздрібний продаж лікарських засобів на підставі відповідної ліцензії.
- (56) ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», ПрАТ «Альба Україна», ТОВ «БадМ», ТОВ «Вента. ЛТД», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» є суб'єктами господарювання, у значенні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та не пов'язані між собою відносинами контролю.

3. Опис ринку, на якому діють Відповідачі

3.1. Лікарські засоби

3.1.1. Визначення лікарського засобу

- (57) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 року № 49-р (далі – Методика), товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

- (58) Відповідно до Закону України «Про лікарські засоби», лікарський засіб – це будь-яка речовина або комбінація речовин (одного або декількох активних фармацевтичних інгредієнтів та допоміжних речовин), що має властивості та призначена для лікування або профілактики захворювань у людей, чи будь-яка речовина або комбінація речовин (одного або декількох активних фармацевтичних інгредієнтів та допоміжних речовин), яка може бути призначена для запобігання вагітності, відновлення, корекції чи зміни фізіологічних функцій у людини шляхом здійснення фармакологічної, імунологічної або метаболічної дії або для встановлення медичного діагнозу.

До лікарських засобів належать:

- (а) активні фармацевтичні інгредієнти;
- (б) продукція «in bulk»²;
- (в) готові лікарські засоби (лікарські препарати, ліки, медикаменти);
- (г) гомеопатичні засоби;
- (д) засоби, які використовуються для виявлення збудників хвороб, а також боротьби із збудниками хвороб або паразитами;
- (е) лікарські косметичні засоби та лікарські домішки до харчових продуктів.

- (59) Активний фармацевтичний інгредієнт (лікарська речовина, діюча речовина, субстанція) (далі – **АФІ, діюча речовина**) – будь-яка речовина чи суміш речовин, що призначена для використання у виробництві лікарського засобу і під час цього використання стає його активним інгредієнтом.

Такі речовини мають фармакологічну чи іншу безпосередню дію на організм людини; у складі готових форм лікарських засобів їх застосовують для лікування, діагностики чи профілактики захворювання, для зміни стану, структур або фізіологічних функцій організму, для догляду, обробки та полегшення симптомів.

- (60) Відповідно до статистичних даних, наведених у Концепції розвитку фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я України на 2011-2020 роки³, на 01.01.2013 в Україні зареєстровано 13 088 лікарських засобів, з них 10 661 готовий лікарський засіб (31,6 % вітчизняного виробництва, 68,4 % — іноземного виробництва). Відповідно до

²Продукція «in bulk» – будь-який лікарський засіб, призначений для виробництва готового лікарського засобу, який пройшов усі стадії технологічного процесу, крім стадії фасування та/або кінцевого пакування і маркування.

³Затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 13.09.2010 № 769 (у редакції наказу Міністерства охорони здоров'я України від 27.03.2013 № 242).

інформації із сайту державного підприємства «Державний експертний центр МОЗ України», на 11.06.2015 – 12 325 лікарських засобів та 855 медичних імунобіологічних препаратів (www.dec.gov.ua).

3.1.2. Міжнародна анатомо-терапевтична класифікація лікарських засобів

- (61) Лікарські засоби класифікуються виходячи з їх різних ознак. Зокрема, широко використовується міжнародна анатомо-терапевтична класифікація (далі – АТХ), яка враховує фармакологічну групу препарату, його хімічну природу й захворювання, для лікування якого він призначений.

Ця класифікація забезпечує порівняння інформації про використання препаратів з метою аудиту структури їх споживання, виявлення недоліків при використанні, ініціювання освітніх та інших спеціальних заходів, а також моніторингу кінцевих результатів цих заходів.

- (62) На сьогодні АТХ широко використовується для одержання статистичних даних про споживання ліків на міжнародному рівні, вивчення фармацевтичного ринку, класифікації побічних реакцій препаратів та в інших випадках. За допомогою АТХ можна кодувати препарати, визначати їх можливе використання в терапії, силу дії та склад.
- (63) **Відповідно до класифікації АТХ усі лікарські засоби поділяються на основні групи п'яти рівнів, залежно від їх дії на певний анатомічний орган або систему, а також від їх хімічних, фармакологічних і терапевтичних властивостей.**

3.1.3. Споживчі характеристики лікарських засобів

- (64) Відповідно до Закону, лікарські засоби допускаються до застосування в Україні після їх державної реєстрації, крім випадків, передбачених цим Законом. На територію України можуть ввозитися лікарські засоби, зареєстровані в Україні.

- (65) Відповідно до Порядку проведення експертизи реєстраційних матеріалів на лікарські засоби, що подаються на державну реєстрацію (перереєстрацію), а також експертизи матеріалів про внесення змін до реєстраційних матеріалів протягом дії реєстраційного посвідчення (далі – **Порядок експертизи**)⁴, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 26.08.2005 № 426, лікарський засіб не може бути рекомендований до державної реєстрації, якщо за результатами спеціалізованої експертизи не підтвердились висновки щодо його ефективності, безпеки та якості.

- (66) Відповідно до визначення термінів «безпека лікарського засобу», «ефективність лікарського засобу» та «якість лікарського засобу», передбачених Порядком експертизи, лікарський засіб повинен:

(а) забезпечувати збалансованість користі від його застосування та потенційної шкоди, яка може бути завдана пацієнту при застосуванні ним цього лікарського засобу;

(б) мати сприятливу діагностичну, лікувальну чи профілактичну дію на встановлення характеру захворювання, його перебіг, тривалість або корекцію стану чи фізіологічних функцій організму людини відповідно до показань до застосування, зазначених в інструкції для медичного застосування;

(в) задовольняти споживачів відповідно до свого призначення і відповідати вимогам, встановленим законодавством.

⁴ Затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 26.08.2005 № 426 (у редакції наказу Міністерства охорони здоров'я України від 04.01.2013 № 3).

- (67) **Нормативно-правовими актами у сфері обігу лікарських засобів встановлено критерії, які визначають можливість взаємозаміщення різних лікарських засобів. Такими критеріями, зокрема вважаються: терапевтична еквівалентність та фармацевтична еквівалентність / альтернативність.**
- (68) Згідно з Порядком експертизи, лікарські засоби вважаються терапевтично еквівалентними, якщо вони є фармацевтично еквівалентними або фармацевтично альтернативними лікарськими засобами і після введення пацієнтам одним і тим самим шляхом, в однаковій молярній дозі їх ефекти щодо безпеки й ефективності за суттю є аналогічні.

У свою чергу, фармацевтично еквівалентними лікарські препарати є у тому разі, якщо вони мають:

- (а) однакову лікарську форму;
- (б) вводяться тим самим шляхом;
- (в) містять ту саму кількість тієї самої діючої речовини (тих самих діючих речовин) у тих самих дозованих формах;
- (г) відповідають вимогам тих самих або порівнюваних стандартів.

Крім цього, фармацевтична еквівалентність передбачає терапевтичну еквівалентність, якщо лікарська форма препарату унеможливорює вплив на біодоступність (швидкість і ступінь, з якими діюча речовина або її активний компонент абсорбується (всмоктується) з лікарської форми і стає доступною у місці дії) таких факторів, як відмінності в допоміжних речовинах та/або технології виробництва, або інші коливання, які можуть впливати на швидкість розчинення та/або абсорбції діючої речовини лікарського засобу.

Фармацевтично альтернативними вважаються лікарські засоби, що містять однакову молярну кількість тієї самої діючої речовини, але відрізняються за лікарською формою (наприклад, таблетки порівняно з капсулами) та/або хімічною формою (наприклад, інші солі, інші ефіри).

Альтернативні лікарські засоби доставляють ту саму діючу речовину тим самим шляхом введення, але не є фармацевтично еквівалентними. Вони можуть бути або можуть не бути біоеквівалентними або терапевтично еквівалентними референтному препарату.

Лікарські засоби біоеквівалентні, якщо вони є фармацевтично еквівалентними або фармацевтично альтернативними і якщо їх біодоступність після введення в одній і тій самій молярній дозі подібна до такого ступеня, що ефекти цих лікарських засобів щодо ефективності і безпеки є по суті однакові.

- (69) **Отже, виходячи з вимог нормативно-правових актів про лікарські засоби ринком товару у сфері обігу лікарських засобів доцільно визначати сферу обороту лікарського засобу, щодо якого виникає попит і пропозиція, і можливість заміщення якого іншим лікарським засобом пов'язана з безпечністю, ефективністю та якістю відповідного товару.**
- (70) Виходячи з вимог нормативно-правових актів та наукових потреб лікарські засоби мають декілька назв, зокрема:
- (а) хімічну (наукову) назву;
  - (б) «невласну» (міжнародну непатентовану) назву;
  - (в) торгову назву.
- (71) У сфері обігу лікарських засобів лікарський засіб може бути відомий переважно за міжнародною непатентованою назвою та торговою назвою, при цьому торгова назва

позначає кінцевий продукт, а міжнародна непатентована назва – активний фармацевтичний інгредієнт (субстанцію).

- (72) За АТХ кожна субстанція має свій оригінальний код.
- (73) **Міжнародна непатентована назва (МНН, або INN)** представляє собою загальну назву активної діючої речовини, яка входить до складу лікарського засобу, вона надається при реєстрації цієї активної речовини (унікальна біологічна субстанція, яка виявляє лікувальну дію на організм).
- (74) **Торгова (фірмова, комерційна) назва (ТН)** визначається суб'єктом господарювання – виробником, яка патентується і є власністю фірми-виробника. Виробник має ексклюзивне право на виробництво лікарського засобу з конкретною торговою назвою, і ніяка інша фармацевтична компанія не може, не отримавши ліцензії, її використовувати⁵.
- (75) Тобто, у сфері обігу лікарських засобів з однією і тією ж міжнародною непатентованою назвою може реалізовуватись значна кількість лікарських засобів з різними торговими назвами, які випускаються різними виробниками.
- (76) **Отже, виходячи зі споживчих характеристик, взаємозамінними лікарськими засобами є ті лікарські засоби, що містять одну і ту ж діючу речовину, вводяться одним і тим же шляхом та містять однакову молярну кількість тієї самої діючої речовини, і при цьому їх ефекти щодо безпеки й ефективності по суті є аналогічними.**

3.1.4. Умови споживання лікарських засобів

- (77) Крім зазначених споживчих характеристик, у сфері обігу лікарських засобів існує ряд специфічних умов споживання та реалізації лікарських засобів. Зокрема, споживання ряду препаратів, особливо призначених для лікування складних захворювань, потребує обов'язкового нагляду або навіть безпосередньої участі лікарів.
- (78) Відповідно до інформації Міністерства охорони здоров'я України, наданої листом від 30.04.2013 № 3.44-19/599/12755, при призначенні лікарських засобів для профілактики, діагностики та лікування захворювань лікар керується Інструкціями для медичного застосування лікарського засобу, затвердженими Міністерством охорони здоров'я України, стандартами медичної допомоги, уніфікованими клінічними протоколами медичної допомоги, розробленими на основі адаптованих клінічних настанов, рекомендованих як джерела доказової інформації про найкращу медичну практику, Державними формулярами лікарських засобів, які затверджені наказами Міністерства охорони здоров'я України.
- (79) **Також, відповідно до Закону, відпуск лікарських засобів громадянам здійснюється за рецептами та без рецептів лікарів.**
- (80) Відповідно до Порядку відпуску лікарських засобів і виробів медичного призначення з аптек та їх структурних підрозділів, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.07.2005 № 360, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 20.07.2005 за № 783/11063 (далі – **Порядок відпуску лікарських засобів**)⁶, безрецептурні лікарські засоби відпускаються з аптек, аптечних пунктів, аптечних кіосків; рецептурні лікарські засоби відпускаються за рецептами медичних працівників з аптек та аптечних пунктів. При цьому відпуск рецептурних лікарських засобів з аптечних кіосків забороняється.

⁵ Електронний ресурс журналу «Рациональная фармакотерапия» № 2 (15) за червень 2010 р. (режим доступу <http://rph.com.ua/article/1304.html>).

⁶ Затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.07.2005 № 360, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 20.07.2005 за № 783/11063 <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0783-05>.

- (81) Відповідно до Правил виписування рецептів та вимог-замовлень на лікарські засоби і виробу медичного призначення, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.07.2005 № 360, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 20.07.2005 за № 782/11062 (далі – **Правила виписування рецептів**)⁷, рецепти на лікарські засоби і виробу медичного призначення виписуються лікарями закладів охорони здоров'я.
- (82) Згідно з пунктом 1.9 Правил виписування рецептів, чинних з 2011 до 14.06.2012, назва лікарського засобу, формоутворюючих та корегуючих речовин, його склад, лікарська форма, звернення лікаря до фармацевтичного працівника про виготовлення та видачу лікарських засобів пишуться латинською мовою.
- (83) Згідно з пунктом 1.9 Правил виписування рецептів, чинних з 14.06.2012 до 29.11.2013, назва лікарського засобу, за наявності – міжнародна непатентована назва, формоутворюючих та корегуючих речовин, його склад, лікарська форма, звернення лікаря до фармацевтичного працівника про виготовлення та видачу лікарських засобів пишуться латинською мовою.
- (84) Згідно з пунктом 1.9 Правил виписування рецептів, чинних з 29.11.2013, назва лікарського засобу, а саме: міжнародна непатентована назва, торговельна назва у випадках, визначених цим пунктом, назва формоутворюючих та корегуючих речовин, склад лікарського засобу, лікарська форма, звернення лікаря до фармацевтичного працівника про виготовлення та видачу лікарських засобів пишуться латинською мовою.

Торговельна назва зазначається, якщо лікарський засіб не має міжнародної непатентованої назви, належить до лікарських засобів біологічного походження, подібних біологічних лікарських засобів (біосимілярів), відпускається на пільгових умовах чи безоплатно, підлягає предметно-кількісному обліку.

З 16.02.2017 пунктом 1.9 Правил виписування рецептів, зокрема, передбачено, що торговельна назва зазначається на лікарські засоби, які відпускаються на пільгових умовах чи безоплатно, крім лікарських засобів за переліком міжнародних непатентованих назв лікарських засобів, вартість яких підлягає відшкодуванню, згідно з додатком до постанови Кабінету Міністрів України від 09 листопада 2016 року № 863 «Про запровадження відшкодування вартості лікарських засобів».

- (85) Згідно з пунктом 3 розділу III Правил виписування рецептів, чинних з 04.10.2018, на рецептах зазначається міжнародна непатентована назва лікарського засобу; торговельна назва зазначається, якщо лікарський засіб не має міжнародної непатентованої назви, належить до лікарських засобів біологічного походження або подібних біологічних лікарських засобів (біосимілярів).

Відповідно до підпункту 11 пункту 4 цього розділу в частині звернення лікаря до фармацевтичного працівника у рецепті зазначаються латинською, або англійською, або українською мовою назва лікарського засобу, а саме: міжнародна непатентована назва, торговельна назва у випадках, визначених пунктом 3 цього розділу, назва формоутворюючих та коригуючих речовин, склад лікарського засобу, лікарська форма, звернення лікаря до фармацевтичного працівника про виготовлення та/або видачу лікарського засобу. Скорочення зазначаються тільки латинською мовою.

- (86) Відповідно до пункту 18 Порядку відпуску лікарських засобів, у разі відсутності лікарського засобу, виписаного медичним працівником, пацієнту, за його згодою,

⁷ Затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.07.2005 № 360, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 20.07.2005 за № 782/11062 <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0782-05>.

може бути запропоновано лікарський засіб за іншою торговельною назвою, але з такою самою діючою речовиною (за міжнародною непатентованою назвою), формою відпуску та дозуванням, як і лікарський засіб, виписаний у рецепті.

- (87) Отже, з огляду на вищенаведене, у 2011 – 2018 роках рецепти на лікарські засоби могли виписуватися лікарями як за міжнародною непатентованою назвою, так і за торговельною назвою залежно від вибору лікаря.
- (88) **Тобто, у сфері обігу лікарських засобів умови їх споживання та реалізації значною мірою пов'язані з участю у виборі лікарського засобу лікарів та фармацевтів.**
- (89) Так, стосовно рецептурних лікарських засобів лікар виступає посередником між пацієнтом та продавцями лікарських засобів.
- (90) Стосовно безрецептурних лікарських засобів таким посередником можуть виступати як лікарі, так і фармацевти-працівники аптек, що безпосередньо відпускають лікарські засоби громадянам.
- (91) Зазначене пов'язане з тим, що у сфері реалізації лікарських засобів має місце нерівномірність розподілу інформації про властивості лікарських засобів між їх виробниками, оптовими та роздрібними торговцями, фармацевтами, лікарями й пацієнтами.

Повною інформацією про лікарський засіб володіє лише виробник відповідного лікарського засобу.

При цьому дистриб'ютор чи представник відповідного виробника вже не потребує детальної інформації щодо ефективності, побічних ефектів та інших властивостей лікарських засобів, оскільки його інтерес полягає передусім у забезпеченні для себе максимального обсягу доходу шляхом реалізації лікарських засобів, які користуються значним попитом і які зареєстровані відповідно до вимог чинного законодавства.

Пацієнт є тим учасником сфери обігу лікарських засобів, який володіє найменшим обсягом інформації про лікарські засоби, що перебувають в обігу на території його проживання.

Зазначене пов'язане з недостатністю в пацієнта відповідних професійних знань, які мають фармацевти та лікарі, а також перебуванням в обігу значної кількості лікарських засобів та необхідністю врахування під час їх споживання багатьох аспектів характеристик лікарських засобів, що може бути забезпечене тільки участю в цьому процесі кваліфікованих медичних працівників.

- (92) З метою забезпечення лікарів повною та уніфікованою інформацією про лікарські засоби, в Україні було запроваджено формулярну систему лікарських засобів.
- (93) Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 22.07.2009 № 529 «Про створення формулярної системи забезпечення лікарськими засобами закладів охорони здоров'я», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 29.10.2009 за № 1003/17019, передбачено, що методика створення формулярів лікарських засобів визначає механізм створення ефективної національної формулярної системи в Україні з метою оптимізації використання лікарських засобів у закладах охорони здоров'я для підвищення якості лікування, його уніфікації та економії ресурсів.
- (94) **Державний формуляр лікарських засобів** (далі – **Державний формуляр**) – керівництво з раціонального використання лікарських засобів, що містить перелік зареєстрованих в Україні лікарських засобів, який включає якісні, ефективні, безпечні, економічно доцільні засоби, що доведено доказовою медициною та практикою медичного застосування.

Інформаційним джерелом для розробки Державного формуляра є Державний реєстр лікарських засобів, розроблений відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 31.03.2004 № 411 «Про затвердження Положення про Державний реєстр лікарських засобів».

Державний формуляр містить рекомендації щодо раціонального призначення та використання лікарських засобів з урахуванням ефективності, безпеки та економічної доцільності їх застосування при медикаментозному лікуванні хвороб та станів та розрахований на лікарів всіх спеціальностей, клінічних фармакологів, провізорів, клінічних провізорів, організаторів системи охорони здоров'я, студентів вищих медичних навчальних закладів.

- (95) Лікарі під час призначення лікарських засобів пацієнтам керуються уніфікованими клінічними протоколами медичної допомоги, затвердженими Міністерством охорони здоров'я України.
- (96) **Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги** – документ, що розробляється на основі клінічної настанови з урахуванням можливостей системи охорони здоров'я, за наявності стандарту медичної допомоги – відповідно до нього; визначає процес надання медичної допомоги, обсяг та її результати при певному захворюванні.

Відповідно до пункту 3.5 розділу III Методики розробки та впровадження медичних стандартів (уніфікованих клінічних протоколів) медичної допомоги на засадах доказової медицини, затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 28.09.2012 № 751 «Про створення та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги в системі Міністерства охорони здоров'я України», лікарські засоби зазначаються у протоколах медичної допомоги тільки за міжнародними непатентованими назвами та повинні міститися у чинному випуску Державного формуляра лікарських засобів, або повинні бути окреслені клінічні ситуації та умови, за яких призначаються лікарські засоби, що не включені до Державного формуляра, але наявні в Державному реєстрі лікарських засобів.

3.1.5. Ліцензування господарської діяльності з реалізації лікарських засобів

- (97) Відповідно до Закону, оптова, роздрібна торгівля лікарськими засобами на території України здійснюється підприємствами, установами, організаціями та фізичними особами – підприємцями на підставі ліцензії, яка видається в порядку, встановленому законодавством.
- (98) Відповідно до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібно торгівлі лікарськими засобами, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 31.10.2011 № 723, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 07.12.2011 за № 1420/20158 (далі – **Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібно торгівлі лікарськими засобами**):

реалізація – діяльність суб'єктів господарювання з продажу товарів (робіт, послуг);

дистрибуція – будь-яка діяльність, пов'язана із закупівлею, зберіганням, поставками, транспортуванням та імпортом/експортом лікарських засобів, за винятком їх продажу безпосередньо громадянам для їх особистого споживання;

оптова торгівля лікарськими засобами – діяльність з придбання лікарських засобів у виробників лікарських засобів або інших суб'єктів господарювання, що мають відповідну ліцензію, зберігання, транспортування та продажу лікарських засобів з аптечних складів (баз) іншим суб'єктам оптової або роздрібно торгівлі лікарськими

засобами, які отримали на це відповідні ліцензії, та безпосередньо лікувально-профілактичним закладам і виробникам лікарських засобів;

роздрібна торгівля лікарськими засобами – діяльність з придбання, зберігання та продажу готових лікарських засобів через аптеку та її структурні підрозділи (у тому числі ліків, виготовлених (вироблених) в умовах аптеки) безпосередньо громадянам для їх особистого споживання, закладам охорони здоров'я (крім аптекних закладів), а також підприємствам, установам та організаціям без права їх подальшого перепродажу.

3.1.6. Державне регулювання цін на лікарські засоби

- (99) Відносини, що виникають у процесі формування, встановлення та застосування цін на лікарські засоби Кабінетом Міністрів України, органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та суб'єктами господарювання, які провадять діяльність на території України, а також здійснення державного контролю (нагляду) та спостереження у сфері ціноутворення регулюються Законом України від 21.06.2012 № 5007-VI «Про ціни і ціноутворення».
- (100) Згідно зі статтею 11 Закону України «Про ціни і ціноутворення», суб'єктами господарювання за згодою сторін встановлюються вільні ціни на всі товари, крім тих, щодо яких здійснюється державне регулювання цін.
- (101) Державне регулювання цін на лікарські засоби у 2011 – 2018 роках здійснювалося на підставі таких нормативно-правових актів:
  - постанова Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2008 року № 955 «Про заходи щодо стабілізації цін на лікарські засоби і вироби медичного призначення» (далі – **Постанова КМУ № 955**);
  - постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 2009 року № 333 «Деякі питання державного регулювання цін на лікарські засоби і вироби медичного призначення» (далі – **Постанова КМУ № 333**).
- (102) **Постановою КМУ № 333** затверджено:
  - Національний перелік основних лікарських засобів та виробів медичного призначення (у редакціях, чинних з 2015 року – Національний перелік основних лікарських засобів);
  - Порядок формування цін на лікарські засоби і вироби медичного призначення, щодо яких запроваджено державне регулювання.
- (103) **Державне регулювання цін на лікарські засоби в Україні здійснюється шляхом встановлення граничних рівнів постачальницько-збутових надбавок та граничних торговельних (роздрібних) надбавок.**
- (104) Існують конкретні переліки лікарських засобів, на які поширюється державне регулювання цін.
- (105) Так, Постановою КМУ № 955 у редакціях, чинних у 2011 році (редакціях від 13.01.2010, 08.08.2011), було встановлено:
  - 1) на лікарські засоби і вироби медичного призначення, включені до Національного переліку основних лікарських засобів і виробів медичного призначення (крім наркотичних, психотропних лікарських засобів, прекурсорів та медичних газів) (далі – Національний перелік), граничні постачальницько-збутові надбавки не вище ніж **12 відсотків** оптово-відпускної ціни та граничні торговельні (роздрібні) надбавки не вище ніж **25 відсотків** закупівельної ціни;
  - 2) на лікарські засоби і вироби медичного призначення, оптово-відпускні ціни на які включені до реєстру оптово-відпускних цін на лікарські засоби і вироби медичного

призначення та які придбаваються повністю або частково за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, граничні постачальницько-збутові надбавки не вище ніж **10 відсотків** оптово-відпускної ціни та граничні торговельні (роздрібні) надбавки не вище ніж **10 відсотків** закупівельної ціни. При цьому розмір оптово-відпускної ціни на кожен лікарський засіб, дозування, споживчу упаковку лікарського засобу, усі типи, види, марки виробів медичного призначення не повинен перевищувати розмір зареєстрованої у гривнях оптово-відпускної ціни, внесеної до зазначеного реєстру.

(106) Постановою КМУ № 955 у редакціях, чинних у 2012 році (редакціях від 11.01.2012, 22.08.2012, 13.08.2012), було встановлено:

- 1) на лікарські засоби і вироби медичного призначення, включені до Національного переліку основних лікарських засобів і виробів медичного призначення (крім наркотичних, психотропних лікарських засобів, прекурсорів та медичних газів) та обов'язкового мінімального асортименту (соціально орієнтованих) лікарських засобів і виробів медичного призначення для аптечних закладів, визначеного Міністерством охорони здоров'я, граничні постачальницько-збутові надбавки не вище ніж 12 відсотків оптово-відпускної ціни та граничні торговельні (роздрібні) надбавки не вище ніж 25 відсотків закупівельної ціни;
- 2) на лікарські засоби (крім наркотичних, психотропних лікарських засобів, прекурсорів та медичних газів) і вироби медичного призначення, оптово-відпускні ціни на які внесені до реєстру оптово-відпускних цін на лікарські засоби і вироби медичного призначення, які придбаваються повністю або частково за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, граничні постачальницько-збутові надбавки не вище ніж 10 відсотків до задекларованої зміни оптово-відпускної ціни з урахуванням мита, податку на додану вартість та граничні торговельні (роздрібні) надбавки не вище ніж 10 відсотків до закупівельної ціни з урахуванням податку на додану вартість. При цьому фактичний розмір оптово-відпускної ціни на кожен лікарський засіб, дозування, споживчу упаковку лікарського засобу, усі типи, види, марки виробів медичного призначення не повинен перевищувати розміру внесеної до зазначеного реєстру оптово-відпускної ціни у гривнях.

(107) Постановою КМУ № 955 у редакціях від 24.09.2012 по редакцію від 22.04.2015 було встановлено:

- 1) на лікарські засоби і вироби медичного призначення, включені до Національного переліку основних лікарських засобів і виробів медичного призначення (крім наркотичних, психотропних лікарських засобів, прекурсорів та медичних газів) та обов'язкового мінімального асортименту (соціально орієнтованих) лікарських засобів і виробів медичного призначення для аптечних закладів, визначеного Міністерством охорони здоров'я, граничні постачальницько-збутові надбавки не вище ніж 10 відсотків оптово-відпускної ціни та граничні торговельні (роздрібні) надбавки виходячи із закупівельної ціни, що не перевищують такі розміри:

Закупівельна ціна, гривень	торговельна (роздрібна) надбавка до закупівельної ціни, відсотків
До 100 (включно)	25
Більше ніж 100 до 300 (включно)	23
Більше ніж 300 до 500 (включно)	20
Більше ніж 500 до 1000 (включно)	15
Більше ніж 1000	10

(108) Постановою КМУ № 955 у редакції від 22.04.2015 було встановлено:

- 1) на лікарські засоби і вироби медичного призначення, включені до Національного переліку основних лікарських засобів і виробів медичного призначення (крім наркотичних, психотропних лікарських засобів, прекурсорів та медичних газів) та обов'язкового мінімального асортименту (соціально орієнтованих) лікарських засобів і виробів медичного призначення для аптечних закладів, визначеного Міністерством охорони здоров'я, граничні постачальницько-збутові надбавки не вище ніж 10 відсотків, що нараховуються до оптово-відпускної ціни з урахуванням податків та зборів, а граничні торговельні (роздрібні) надбавки не вище ніж 25 відсотків, що нараховуються до закупівельної ціни з урахуванням податків;
- 2) на лікарські засоби (крім наркотичних, психотропних лікарських засобів, прекурсорів та медичних газів) і вироби медичного призначення, оптово-відпускні ціни на які внесені до реєстру оптово-відпускних цін на лікарські засоби і вироби медичного призначення, які придбаваються повністю або частково за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, граничні постачальницько-збутові надбавки не вище ніж 10 відсотків, що нараховуються до задекларованої зміни оптово-відпускної ціни з урахуванням податків та зборів, а граничні торговельні (роздрібні) надбавки не вище ніж 10 відсотків, що нараховуються до закупівельної ціни з урахуванням податків. При цьому фактичний розмір оптово-відпускної ціни на кожен лікарський засіб, дозування, споживчу упаковку лікарського засобу, усі типи, види, марки виробів медичного призначення не повинен перевищувати розміру внесеної до зазначеного реєстру оптово-відпускної ціни у гривні.

(109) Постановою КМУ № 955 у редакції, чинній у 2018 році, встановлено:

- 1) на лікарські засоби, включені до Національного переліку основних лікарських засобів (крім наркотичних, психотропних лікарських засобів, прекурсорів та медичних газів) та обов'язкового мінімального асортименту лікарських засобів для аптечних закладів та фельдшерсько-акушерських пунктів, визначеного Міністерством охорони здоров'я, граничні постачальницько-збутові надбавки не вище ніж 10 відсотків, що нараховуються до оптово-відпускної ціни з урахуванням податків та зборів, а граничні торговельні (роздрібні) надбавки не вище ніж 25 відсотків, що нараховуються до закупівельної ціни з урахуванням податків (*підпункт 1 пункту 1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1134 від 09.12.2015*);
- 2) на лікарські засоби (крім наркотичних, психотропних лікарських засобів, прекурсорів та медичних газів), оптово-відпускні ціни на які внесені до реєстру оптово-відпускних цін на лікарські засоби, і медичні вироби, які придбаваються повністю або частково за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, граничні постачальницько-збутові надбавки не вище ніж 10 відсотків, що нараховуються для лікарських засобів до задекларованої зміни оптово-відпускної ціни з урахуванням податків та зборів і для медичних виробів до оптово-відпускної ціни з урахуванням податків та зборів, а граничні торговельні (роздрібні) надбавки не вище ніж 10 відсотків, що нараховуються до закупівельної ціни з урахуванням податків. При цьому фактичний розмір оптово-відпускної ціни на кожен лікарський засіб, дозування, споживчу упаковку лікарського засобу не повинен перевищувати розміру внесеної до зазначеного реєстру оптово-відпускної ціни у гривні (*підпункт 2 пункту 1 в редакції Постанови КМ № 43 від 25.01.2017*);
- 3) на лікарські засоби, включені до переліку міжнародних непатентованих назв лікарських засобів, зазначеного в пункті 1 постанови Кабінету Міністрів України від 9 листопада 2016 р. № 863 «Про запровадження відшкодування вартості лікарських засобів» (Офіційний вісник України, 2016 р., № 95, ст. 3103), граничні постачальницько-збутові надбавки в розмірі 10 відсотків, що нараховуються до

оптово-відпускної ціни з урахуванням податків, та граничні торговельні (роздрібні) надбавки в розмірі 15 відсотків, що нараховуються до закупівельної ціни з урахуванням податків (пункт 1 доповнено підпунктом 3 згідно з Постановою КМУ № 152 від 17.03.2017; із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ № 1107 від 27.12.2017).

- (110) Разом із цим **Порядок формування цін на лікарські засоби і вироби медичного призначення, щодо яких запроваджено державне регулювання**, затверджений Постановою КМУ № 333, визначає механізм формування цін на такі лікарські засоби і вироби медичного призначення для реалізації суб'єктом господарювання на внутрішньому ринку з урахуванням граничних постачальницько-збутових і торговельних (роздрібних) надбавок та, зокрема, передбачає таке:
- гранична постачальницько-збутова надбавка є максимально допустимим її розміром, який може враховуватися суб'єктом господарювання, що здійснює оптову торгівлю, при визначенні ціни товару;
  - гранична постачальницько-збутова надбавка не повинна перевищувати її встановленого розміру незалежно від кількості здійснених суб'єктами господарювання операцій з реалізації товару;
  - суб'єкт господарювання, що здійснює оптову торгівлю, зазначає розмір оптово-відпускної ціни у первинних документах для проведення ним операцій з реалізації товару;
  - гранична торговельна (роздрібна) надбавка є максимально допустимим її розміром, який може враховуватися суб'єктом господарювання при реалізації товару через аптечну мережу;
  - оптово-відпускна ціна є ціною одиниці імпортованого товару або ціною одиниці товару, що встановлюється в договорі, укладеному між вітчизняним товаровиробником та суб'єктом господарювання, що здійснює оптову торгівлю товаром.
- (111) З метою забезпечення ефективного використання коштів державного та місцевих бюджетів на закупівлю лікарських засобів і виробів медичного призначення Кабінетом Міністрів України видано ряд постанов з питань декларування зміни оптово-відпускних цін на лікарські засоби.
- (112) Реєстрації та декларуванню підлягають лікарські засоби, включені до Переліку лікарських засобів вітчизняного та іноземного виробництва, які можуть закуповувати заклади та установи охорони здоров'я, що повністю або частково фінансуються з державного та місцевих бюджетів.
- (113) Декларуванню підлягають зміни оптово-відпускної ціни на кожен лікарську форму, дозування та споживчу упаковку лікарського засобу:
- вітчизняного виробництва – у гривнях (у національній валюті) без урахування витрат на навантаження, розвантаження та транспортування;
  - іноземного виробництва – у національній валюті із зазначенням офіційного курсу гривні до іноземної валюти, встановленого Національним банком на дату подання декларації зміни оптово-відпускної ціни на лікарський засіб.
- (114) Декларування зміни оптово-відпускної ціни на лікарські засоби здійснюється власником реєстраційного посвідчення на лікарський засіб або уповноваженою ним в установленому порядку особою (заявник). Відомості про задекларовані зміни оптово-відпускної ціни на лікарські засоби вносяться до Реєстру оптово відпускних цін на лікарські засоби, який ведеться Міністерством охорони здоров'я України.

- (115) Отже, існують переліки лікарських засобів, на які поширюється державне регулювання цін, зокрема, це:
- (а) Національний перелік основних лікарських засобів і виробів медичного призначення (крім наркотичних, психотропних лікарських засобів, прекурсорів та медичних газів), затверджений Постановою КМУ № 333;
  - (б) Перелік лікарських засобів вітчизняного та іноземного виробництва, які можуть закуповувати заклади й установи охорони здоров'я, що повністю або частково фінансуються з державного та місцевих бюджетів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 5 вересня 1996 року № 1071 «Про порядок закупівлі лікарських засобів закладами та установами охорони здоров'я, що фінансуються з бюджету» (далі – **Постанова КМУ № 1071**), **втратив чинність відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 180.**
- (116) **Національний перелік** являє собою перелік ефективних (у тому числі і з точки зору витрат) та безпечних лікарських засобів та виробів медичного призначення для профілактики, діагностики та лікування найбільш розповсюджених патологічних станів виходячи з теперішньої й очікуваної їх значущості для охорони здоров'я з урахуванням можливостей для безпечного та ефективного (у тому числі й з точки зору витрат) лікування пацієнтів. Національний перелік складається за міжнародними непатентованими назвами (далі – **МНН**), поширюється на всі готові лікарські форми, що зареєстровані в Україні в установленому порядку. Лікарські засоби, перелічені в зазначеному переліку, повинні завжди бути доступними з урахуванням особливостей функціонування системи охорони здоров'я, у достатній кількості, у відповідних лікарських формах, гарантованої якості.
- (117) Згідно з **Постановою КМУ № 1071** перелік препаратів, які могли у 2011 – 2016 роках закуповуватися за бюджетні кошти, нараховував 784 препарати за МНН.
- (118) Отже, лікарські засоби, МНН яких не входила до переліку, затвердженого Постановою КМУ № 1071, не є учасниками обігу у сфері державних закупівель у 2011 – 2016 роках.
- (119) З 1 вересня 2017 р. лікарські засоби, що в установленому законом порядку зареєстровані в Україні та включені до Національного переліку основних лікарських засобів, підлягають закупівлі закладами і установами охорони здоров'я, що повністю або частково фінансуються з державного та місцевих бюджетів.
- Обсяги потреби в закупівлі лікарських засобів визначаються за видами медичної допомоги в порядку, встановленому Міністерством охорони здоров'я.
- За наявності бюджетних асигнувань, що залишаються після визначення повного обсягу потреби в лікарських засобах, включених до Національного переліку основних лікарських засобів, замовники можуть також здійснювати закупівлі лікарських засобів, що в установленому законом порядку зареєстровані в Україні та не включені до зазначеного Національного переліку. При цьому закупівля лікарських засобів здійснюється за принципом максимальної економії та ефективності із застосуванням галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я.
- (120) Крім цього, на виконання бюджетних програм, що передбачають централізовану закупівлю лікарських засобів, виробів медичного призначення та інших товарів, робіт, послуг за державні кошти, Міністерство охорони здоров'я України затверджує переліки відповідних номенклатур лікарських засобів, які складені за міжнародною непатентованою назвою лікарського засобу, формою випуску та дозуванням.
- (121) У документації конкурсних торгів на закупівлю лікарських препаратів державні та комунальні заклади охорони здоров'я зазначають саме міжнародну непатентовану

назву (діючу речовину) лікарського засобу, його дозування та форму, тобто саме п'ятий рівень АТХ, а в деяких випадках – навіть торгову назву лікарського засобу.

- (122) **Отже, у сфері реалізації лікарських засобів в Україні залежно від міжнародної непатентованої назви лікарського засобу існують різні режими ціноутворення – як вільне ціноутворення, так і регульоване. Навіть якщо в документації конкурсних торгів (тендерній документації) лікарський засіб зазначений за його торговельною назвою, однак його МНН відсутня у відповідному переліку, такий лікарський засіб не може бути реалізованим через процедури державних закупівель. Тобто, міжнародна непатентована назва визначає можливість потрапляння лікарських засобів до обігу у сфері державних закупівель.**

3.1.7. Оптово-відпускні ціни виробників

- (123) Для сфери обігу лікарських засобів важливою при визначенні можливості взаємозаміщення одного лікарського засобу іншим, крім перерахованих вище властивостей, істотною є також така властивість, як ціна лікарського засобу.
- (124) Розмір ціни на лікарський засіб пов'язаний значною мірою з розміром коштів, який витрачено фармацевтичною компанією на розробку та впровадження в обіг відповідного лікарського засобу.
- (125) Розробка одного лікарського засобу потребує в середньому 15 років роботи, при цьому на створення одного фармацевтичного препарату витрачається в середньому 0,5 млрд доларів США⁸.
- (126) Для компенсації великих витрат на фармацевтичну розробку оригінального лікарського препарату фірми-розробники підтримують високі ціни протягом певного строку, часто враховуючи й витрати на інші лікарські препарати, які з різних причин не були виведені на ринок. Цим пояснюється значно вища вартість оригінального лікарського препарату порівняно з відтвореним (генеричним) лікарським препаратом. Однак оригінальні лікарські препарати зумовлюють більш високу ефективність при фармакотерапії багатьох захворювань, у т. ч. важковиліковних або невиліковних взагалі. На сьогодні вони є стандартами і використовуються як референтні лікарські препарати⁹.
- (127) Відповідно до Порядку експертизи, оригінальний (інноваційний) лікарський засіб – лікарський засіб, що був уперше у світі зареєстрований на основі повної документації щодо його ефективності, безпеки та якості (повного реєстраційного досьє).
- (128) Генеричний лікарський засіб (далі – **генерик**) – лікарський засіб, який має такий самий кількісний та якісний склад діючих речовин і таку саму лікарську форму, що й референтний препарат, та чия взаємозамінність з референтним препаратом доведена відповідними дослідженнями.
- (129) Референтним вважається лікарський засіб, з яким має порівнюватися генеричний лікарський засіб і який насамперед є оригінальним (інноваційним) лікарським засобом з доведеною ефективністю, безпекою та якістю.
- (130) З метою вдосконалення процедури проведення порівняльних випробувань при доведенні еквівалентності (взаємозамінності) генеричних лікарських засобів з референтним лікарським засобом та відповідно до міжнародних підходів, Міністерством охорони здоров'я України наказом від 07.09.2009 № 663 затверджений

⁸ Електронний ресурс кафедри органічної хімії Хімічного факультету Київського національного університету імені Т.Г. Шевченка (режим доступу: <http://organic.chem.univ.kiev.ua/chembiocenter/>).

⁹ Електронний ресурс Національного фармацевтичного університету «Фармацевтична енциклопедія» (режим доступу: <http://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/3171/originalnij-innovacijnij-likarskij-preparat>).

Перелік референтних лікарських засобів, що рекомендуються для застосування при доведенні еквівалентності (взаємозамінності) лікарських засобів.

- (131) До зазначеного переліку також входять лікарські засоби, вироблені групою компаній GSK.
- (132) У цілому, як зазначає у своїй статті «Дефініції в сучасній фармації та фармакології, або як називати ліки» ректор Національного фармацевтичного університету В.П. Черних, основними ознаками «добросовісного» генерика повинні бути:
- повна відповідність оригінальному препарату за активною діючою речовиною (допоміжні речовини можуть бути іншими);
  - відсутність патентного захисту оригінального препарату;
  - призначення і продаж під непатентованою назвою;
  - відповідність фармакопейним вимогам;
  - виробництво в умовах GMP (Good Manufacturing Practice – належної виробничої практики);
  - порівняно низька ціна (відносно оригінального препарату)¹⁰.
- (133) У жодній із країн СНД, в т. ч. в Україні, централізованої бази даних для лікарів і провізорів щодо оригінальних і генеричних препаратів поки що немає.
- (134) Для споживачів (медичних установ або пацієнтів) основною перевагою генеричних препаратів з доведеною ефективністю порівняно з оригінальними є їх більш низька вартість при фактично однаковій якості.
- (135) Разом із цим, при реєстрації генериків не проводиться такий обсяг клінічних випробувань, як при реєстрації і первинному виведенні на ринок оригінального препарату. При виведенні на ринок генерика його реєстрація здійснюється тільки за умови доведення його біоеквівалентності та фармацевтичної ідентичності оригінальному препарату. Проте навіть наявність даних про біоеквівалентність не дає права проводити повну аналогію між генериками й оригінальними препаратами, оскільки лише щодо останніх проводяться багатоцентрові клінічні дослідження згідно з вимогами доказової медицини.
- (136) Крім цього, протягом періоду патентного захисту відповідного оригінального лікарського засобу, лікарський засіб отримує стале коло споживачів, які навіть після виходу в обіг більш дешевих генериків можуть надавати перевагу оригінальному лікарському засобові.
- (137) Також існує ряд захворювань, під час лікування яких переведення пацієнта з одного препарату на інший і навіть з однієї форми на іншу може викликати токсичні реакції, загострення побічних ефектів та викликати рецидив хвороби чи її симптому (наприклад: епілепсія та протиепілептичні препарати). Починати і тривало продовжувати терапію бажано оригінальними препаратами або генериками, виготовленими за стандартами GMP з доведеною біоеквівалентністю оригінальному препарату.
- (138) Слід зазначити, що згідно з Порядком експертизи, різні солі, складні ефіри, прості ефіри, ізомери, суміші ізомерів, комплекси або похідні діючої речовини будуть вважатися однієї і тією самою діючою речовиною за умови, що вони суттєво не відрізняються з точки зору безпеки та/або ефективності і це підтверджено відповідними дослідженнями.
- (139) **Отже, у сфері обігу лікарських засобів після втрати лікарським засобом патентного захисту, в обігу можуть знаходитися лікарські засоби, які мають**

¹⁰ Електронний ресурс журналу «Рациональная фармакотерапия» № 2 (15) за червень 2010 р (режим доступу: <https://rph.com.ua/ua-issue-article-1304>).

такий самий кількісний та якісний склад АФІ і таку саму лікарську форму, що й референтний препарат, та чия еквівалентність до референтного лікарського засобу була доведена відповідними дослідженнями біодоступності (генерики), при цьому такі лікарські засоби мають суттєву різницю в ціні, порівняно з референтним лікарським засобом, що може вплинути на їх взаємозамінність.

Однак існують групи пацієнтів, для яких переведення з оригінального препарату на генеричний має високий ризик невдачі терапії та може викликати катастрофічні наслідки і, відповідно, такі пацієнти формують стале коло споживачів конкретного лікарського засобу.

3.2. Перелік основних учасників ринку лікарських засобів

(140) У процесі збуту лікарських засобів від виробника до споживача беруть участь такі суб'єкти, зокрема:

- (а) виробники лікарських засобів та їх представництва;
- (б) представники (дистриб'ютори) виробників лікарських засобів;
- (в) оптові продавці лікарських засобів, у тому числі асортиментні компанії;
- (г) суб'єкти господарювання, які здійснюють роздрібну торгівлю лікарськими засобами;
- (д) заклади охорони здоров'я та науково-дослідні установи тощо;
- (е) споживачі лікарських засобів (фізичні особи); а також органи влади, зокрема Міністерство охорони здоров'я України.

(141) Відносини продажу виробником (або його уповноваженим представником) велико-оптовим (національним) дистриб'юторам лікарських засобів формують ринок велико-оптового продажу лікарських засобів, який характеризується таким суб'єктним складом учасників відносин купівлі-продажу лікарських засобів:

- (1) продавцями на зазначеному ринку виступають виробники лікарських засобів або їх уповноважені представники.
- (2) покупцями є великооптові дистриб'ютори (дистриб'ютори першого рівня).

(142) При цьому дистриб'ютори першого рівня можуть здійснювати реалізацію лікарських засобів як середнім і дрібним дистриб'юторам, так і аптечним мережам, Міністерству охорони здоров'я України та лікувально-профілактичним закладам тощо.

Такі суб'єкти господарювання зосереджують в Україні великі партії широкого асортименту лікарських засобів як іноземних, так і українських виробників (їх представників).

Перелік найменувань лікарських засобів, реалізацію яких здійснюють такі дистриб'ютори першого рівня, досягає близько 7 – 8 тисяч.

(143) Отже, ці учасники ринку великооптової торгівлі (дистрибуції) лікарськими засобами формують асортиментний склад великооптової торгівлі на території України шляхом придбання широкого асортименту лікарських засобів в іноземних та національних виробників лікарських засобів або їх представників.

(144) При цьому дистриб'ютори першого рівня зацікавлені в придбанні широкого спектра лікарських засобів для всіх напрямів лікування за різними торговельними найменуваннями, що дозволяє їм задовольнити потреби різних купівельних сегментів щодо одного товару, пропонувати відповідний діапазон цін та стимулювати підтримку збутової системи.

3.3. Товарні межі ринку

(145) Отже, товаром є лікарський засіб, що реалізується великим оптом та має у своєму складі один або декілька активних фармацевтичних інгредієнтів та допоміжних

речовин, які не містяться в жодному іншому лікарському засобі, який зареєстрований на території України, або група лікарських засобів, що реалізуються великим оптом та відповідають таким критеріям:

- містять ту саму кількість тієї самої діючої речовини (тих самих діючих речовин) у тих самих дозованих формах;
- мають однакову лікарську форму;
- вводяться тим самим шляхом;
- мають однакові показники безпеки, якості та ефективності;
- відповідають вимогам тих самих або порівнюваних стандартів;
- мають однакові показники біодоступності.

- (146) Зазначені підходи Комітету підтверджуються інформацією провідних медичних установ, отриманою протягом 2017 року у відповідях на відповідні вимоги про надання інформації державного уповноваженого Комітету. Зокрема, під час аналізу асортименту лікарських засобів групи GSK, реалізацію яких протягом 2011 – 2012 років здійснювало ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» на території України, їх специфіки та особливостей, Комітетом було залучено інформацію таких провідних медичних установ:

Державної установи «Національний науковий центр «Інститут кардіології імені академіка М.Д. Стражеска» Національної академії медичних наук України»;

Державної установи «Інститут серця Міністерства охорони здоров'я України»;

Державної установи «Інститут нефрології Національної академії медичних наук України»;

Державної установи «Інститут епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л.В. Громашевського Національної академії медичних наук України»;

Державної установи «Інститут травматології та ортопедії Національної академії медичних наук України»;

Державної установи «Інститут фармакології та токсикології Національної академії медичних наук України»;

Державної установи «Інститут отоларингології ім. проф. О.С. Коломійченка Національної академії медичних наук України»;

Державної установи «Інститут мікробіології та імунології ім. І.І. Мечникова Національної академії медичних наук України»;

Державної установи «Інститут неврології, психіатрії та наркології Національної академії медичних наук України»;

Державної установи «Інститут дерматології та венерології Національної академії медичних наук України».

- (147) Враховуючи, що асортимент лікарських засобів групи GSK, реалізацію яких здійснювало ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» у період 2011 – 2017 років та 8 місяців 2018 року суттєво не змінювався, особливо в частині лікарських засобів, які в подальшому були реалізовані дистриб'юторами – відповідачами у Справі через процедури державних / публічних закупівель, то інформація, отримана від вище зазначених установ є актуальною для всього періоду дослідження у Справі.

- (148) Зазначені установи повідомили, що під час прийняття рішення про вибір та призначення певного лікарського засобу враховується цілий комплекс факторів, зокрема, вік та стать пацієнта, вага пацієнта, загальний стан пацієнта, стадія захворювання (ступінь вираженості та розповсюдженості клінічних проявів захворювання), наявність супутньої патології, психоемоційні особливості конкретного пацієнта, ефективність попереднього лікування, фармакодинаміка та фармакокінетика лікарського засобу, наявність у пацієнта вихідних протипоказань до

призначення окремого лікарського засобу, соціальний фактор (платоспроможність пацієнта) тощо.

Лікарські засоби, що мають подібні показання до застосування та є схожими за терапевтичним ефектом, не можна вважати повністю взаємозамінними для будь-якого пацієнта. Це, зокрема, пов'язано з наявністю можливої непереносності будь-якої допоміжної речовини, потребою для цього пацієнта конкретної лікарської форми, певного способу введення, можливої або передбачуваної резистентності до основної речовини, спектром побічних явищ конкретного лікарського препарату та ін.

Під час призначення лікарського засобу лікарі керуються локальними протоколами з врахуванням індивідуалізованого підходу до кожного пацієнта.

- (149) Як правило, протоколи надання медичної допомоги, затверджені наказами Міністерства охорони здоров'я України, містять альтернативні схеми медикаментозного лікування. При цьому, рішення про застосування тієї чи іншої схеми лікування приймає лікар, враховуючи вищенаведені фактори.
- (150) Тобто, не всі лікарські засоби за міжнародними непатентованими назвами або їх комбінаціями, перелічені у протоколах надання медичної допомоги, можуть призначатися будь-якому пацієнту. Лікар призначатиме певний лікарський засіб за міжнародними непатентованими назвами або їх комбінаціями виходячи з потреб певного конкретного пацієнта: ступеня та стадії його захворювання, наявності інших захворювань, протипоказань та побічної дії.
- (151) Лікарські засоби за міжнародними непатентованими назвами або їх комбінаціями, перелічені у протоколах надання медичної допомоги, не можна вважати взаємозамінними для кожного пацієнта із таким захворюванням.

Це перелік лікарських засобів за міжнародними непатентованими назвами або їх комбінаціями, які Міністерство охорони здоров'я України дозволяє вибирати лікарю для призначення певному пацієнту виходячи з його індивідуальних потреб.

- (152) **Отже, існують пацієнти з певними захворюваннями, виходячи з потреб яких необхідним є лікування лише лікарськими засобами з певною визначеною міжнародною назвою або їх комбінацією, які можуть міститися тільки в лікарському засобі з одним торговельним найменуванням.**

3.3.1. Лікарські засоби групи GSK, реалізацію яких на території України протягом 2011 – 2018 років здійснювало ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна»

- (153) Лікарські засоби групи GSK, які імпортуються на територію України, застосовуються для лікування широкого спектра гострих і хронічних захворювань (фармацевтична продукція), низки інфекційних хвороб (вакцини).
- (154) Ряд лікарських засобів з однаковою торговою назвою відрізняються між собою за лікарською формою або дозуванням (кількістю діючої речовини чи їх комбінації). Переважну більшість лікарських засобів із зазначеного переліку пацієнти на території України можуть придбавати тільки за рецептами лікарів.
- (155) Значна частина лікарських засобів є досить специфічними та вузькоспеціалізованими через складність хвороб, для лікування яких вони призначені, наприклад, тромбоемболій, згортання крові при гемодіалізі, серцево-судинних та онкологічних захворювань, епілепсії, депресивних станів, остеопорозу, хронічного обструктивного захворювання легень (ХОЗЛ), алергічних ринітів, бронхіальної астми, дерматологічних захворювань, а також лікарських засобів, що призначені для створення імунітету до інфекційних хвороб, зокрема, бактеріальних (дифтерії, правця, кашлюку, поліомієліту), вірусних (гепатиту типів А та В, грипу, вітряної

віспи, ротавірусної інфекції, захворювань, що спричиняються певними онкогенними типами вірусу папіломи людини (ВПЛ), кору, епідемічного паротиту, краснухи), ВІЛ-інфекції.

- (156) Аналіз інформації, наданої Товариством листом від 12.12.2013 № 1735/А (вх. № 8/1773-Дск від 30.12.2013) та листом від 16.11.2018 (вх. № 8-01/1208-кі від 20.11.2018), свідчить, що протягом 2011 – 2017 років та 8 місяців 2018 року ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» фактично реалізовувало ТОВ «БаДМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД», ПрАТ «Альба Україна» лікарські засоби групи GSK за 141 торговельним найменуванням, перелік яких наведено в **додатку 1** до цього рішення.
- (157) До зазначеного в додатку 1 переліку лікарських засобів входять різні групи лікарських засобів залежно від можливості заміни їх іншими лікарськими засобами, зокрема, можна виділити такі групи:

1. Лікарські засоби, що не мають повних товарів-замінників, оскільки містять у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт або їх комбінацію, що не містяться в будь-якому іншому лікарському засобі.

За результатом здійсненого аналізу та з урахуванням інформації ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», 83 лікарських засоби із 141 торговельного найменування, які реалізовувало Товариство протягом 2011 – 2017 років та 8 місяців 2018 року на території України, не мають фармацевтично еквівалентних лікарських засобів інших виробників.

Враховуючи наведені підходи до визначення товару та товарних меж ринків у сфері обігу лікарських засобів, в асортименті лікарських засобів ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» наявні лікарські засоби, кожен з яких є товаром, у значенні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», і формує такі товарні межі ринків:

- 1) ринок лікарського засобу з торговельною назвою АЛКЕРАН™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт мелфалан у дозуванні 50 мг у формі порошку для приготування розчину для ін'єкцій у флаконі № 1 у комплекті з розчинником по 10 мл у флаконах № 1 у контурній чарунковій упаковці в коробці;
- 2) ринок лікарського засобу з торговельною назвою АЛКЕРАН™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт мелфалан у дозуванні 2 мг у формі таблеток, вкритих плівковою оболонкою, по 2 мг № 25 у флаконі № 1 в коробці;
- 3) ринок лікарського засобу з торговельною назвою АНОРО™ ЕЛЛПТА™, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації 55 мкг умеклідініуму (у формі броміду) і 22 мкг вілантеролу (у формі трифенатату) у формі порошку для інгаляцій, дозований, по 55 мкг/22 мкг/дозу, по 30 доз у порошковому інгаляторі № 1;
- 4) ринок лікарського засобу з торговельною назвою АРИКСТРА®, що містить активний фармацевтичний інгредієнт фондапаринукс натрію у дозуванні 2,5 мг у формі розчину для ін'єкцій 2,5 мг/0,5 мл у попередньо заповнених шприцах № 10;
- 5) ринок лікарського засобу з торговельною назвою АУГМЕНТИН™ ES, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації амоксициліну (у формі амоксициліну тригідрату) та клавуланової кислоти (у формі калію клавуланату) у дозуванні на 5 мл суспензії 600 мг амоксициліну і 42,9 мг клавуланової кислоти у формі порошку для приготування 100 мл суспензії у флаконах № 1 в картонній коробці;

- 6) ринок лікарського засобу з торговельною назвою АУГМЕНТИН™, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації амоксициліну (у формі амоксициліну тригідрату) та і клавуланової кислоти (у формі калію клавуланату) у дозуванні на 5 мл суспензії 200 мг амоксициліну і 28,5 мг клавуланової кислоти у формі порошку для приготування оральної суспензії у флаконах № 1;
- 7) ринок лікарського засобу з торговельною назвою АУГМЕНТИН™ SR, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації амоксициліну (у формі амоксициліну тригідрату) 562,5 мг, амоксициліну (у формі амоксициліну натрію) 437,5 мг, клавуланової кислоти (у формі калію клавуланату) 62,5 мг у дозуванні 1000 мг/62,5 мг, у формі таблеток, вкритих плівковою оболонкою, пролонгованої дії, по 4 таблетки у блістері № 16, № 28;
- 8) ринок лікарського засобу з торговельною назвою АУГМЕНТИН™, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації амоксициліну (у формі амоксициліну натрію) 2000 мг та клавуланової кислоти (у формі калію клавуланату калію) 200 мг у формі порошку для розчину для інфузій по 2000 мг/200 мг, 10 флаконів з порошком у картонній упаковці;
- 9) ринок лікарського засобу з торговельною назвою АВАМІС™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт флютиказон фураат у дозуванні 27,5 мкг/дозу у формі спрею назального дозованого по 30 доз або по 120 доз у флаконі з дозуючим пристроєм та розпилювачем і ковпачком № 1;
- 10) ринок лікарського засобу з торговельною назвою АВОДАРТ, що містить активний фармацевтичний інгредієнт дутастерид у дозуванні 0,5 мг у формі капсул м'яких желатинових № 30 (10x3) та № 90 (10x9) у блістерах в картонній коробці;
- 11) ринок лікарського засобу з торговельною назвою АЛЪТАРГО™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт ретапамулін у дозуванні 0,01 г/г у формі мазі 1 % по 5 г у тубі № 1;
- 12) ринок лікарського засобу з торговельною назвою БАКТРОБАН™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт мупіроцин у дозуванні 20 мг/1 г у формі мазі 2 % по 15 г у тубі № 1;
- 13) ринок лікарського засобу з торговельною назвою БАКТРОБАН™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт мупіроцин (у формі мупіроцину кальцію) у дозуванні 20 мг/1 г у формі мазі назальної 2 % по 3 г у тубі № 1;
- 14) ринок лікарського засобу з торговельною назвою БАКТРОБАН™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт мупіроцин (у формі мупіроцину кальцію) у дозуванні 20 мг/1 г у формі крему 2 % по 15 г у тубі № 1;
- 15) ринок лікарського засобу з торговельною назвою БЕКОТИД™ ЕВОХАЛЕР™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт беклометазону дипропіонат у дозуванні 50 мкг/дозу у формі аерозолю для інгаляцій, дозованого по 200 доз у балонах № 1;
- 16) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ВАРТЕК, що містить активний фармацевтичний інгредієнт подофілотоксин у дозуванні 1,5 мг/г у формі крему по 5 г у тубі № 1 у комплекті із дзеркальцем;
- 17) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ВЕЛБУТРИН™ SR, що містить активний фармацевтичний інгредієнт бупропіон гідрохлорид у дозуванні 150 мг у формі таблеток, вкритих оболонкою, пролонгованої дії по 150 мг № 60 (10x6) у блістерах;

- 18) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ВОТРИЄНТ™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт пазопаніб (у формі пазопаніб-гідрохлориду) у дозуванні 400 мг у формі таблеток, вкритих плівковою оболонкою, по 400 мг № 30 у флаконах;
- 19) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ВОТРИЄНТ™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт пазопаніб (у формі пазопаніб-гідрохлориду) у дозуванні 200 мг у формі таблеток, вкритих плівковою оболонкою, по 200 мг № 30 у флаконах;
- 20) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ДРАПОЛЕН™, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації бензалконію хлориду 0,1 мг та цетриміду 2 мг у дозуванні 0,1 мг/2 мг на 1 г у формі крему по 55 г у тубах № 1;
- 21) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ДУОДАРТ, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації 0,5 мг дутастериду та 0,4 мг тамсулозину гідрохлориду в 1 капсулі, у формі капсул твердих по 30 капсул або по 90 капсул у флаконі, по 1 флакону у картонній коробці;
- 22) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ДУАК™, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації 50 мг бензоїлу пероксиду безводного (у вигляді бензоїлу пероксиду водного) та 10 мг кліндаміцину (у вигляді кліндаміцину фосфату) на 1 г, у формі гелю по 5 г, 15 г, 25 г або 50 г у тубі № 1;
- 23) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ДУОФІЛМ, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації кислоти саліцилової та кислоти молочної у дозуванні 167 мг/167 мг на 1 г у формі розчину нашкірного по 15 мл у флаконі із пластиковою кришкою та приєднаним до неї пензликом у картонній коробці;
- 24) ринок лікарського засобу з торговельною назвою БУСТРИКС™ / BOOSTRIX™ комбінована вакцина для профілактики дифтерії, правця, кашлюку ацелюлярна очищена інактивована рідка, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації дифтерійний анатоксин – не менше 2 МО (2,5 Lf), правцевий анатоксин – не менше 20 МО (5 Lf), Bordetella кашлюкові антигени: кашлюковий анатоксин – 8 мкг, філаментозний гемаглютинін – 8 мкг, пертактин – 2,5 мкг; у формі суспензії для ін'єкцій по 1 дозі (0,5 мл/дозу) у попередньо наповненому шприці № 1 у комплекті з двома голками;
- 25) ринок лікарського засобу з торговельною назвою БУСТРИКС™ ПОЛІО комбінована вакцина для профілактики дифтерії, правця, кашлюку (ацелюлярний компонент) та поліомієліту (інактивована) (адсорбована, зі зменшеним вмістом антигенів), що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації: дифтерійний анатоксин¹ – не менше 2 МО (2,5 Lf); правцевий анатоксин¹ – не менше 20 МО (5 Lf); Bordetella кашлюкові антигени: кашлюковий анатоксин¹ – 8 мкг; філаментозний гемаглютинін¹ – 8 мкг, пертактин¹ – 2,5 мкг; інактивовані віруси поліомієліту: тип 1 (штам Mahoney)² – 40 Д-антигенних одиниць, тип 2 (штам MEF-1)² – 8 Д-антигенних одиниць, тип 3 (штам Saukett)² – 32 Д-антигенні одиниці; ¹Адсорбований на алюмінію гідроксиді (Al (OH)3) – 0,3 мг Al3+ та алюмінію фосфаті (AlPO4) – 0,2 мг Al3+; ²Розмножені на клітинах Vero; у формі суспензії для ін'єкцій по 1 дозі (0,5 мл/дозу по 1 попередньо наповненому шприцу у комплекті з двома голками в пластиковому контейнері), по 1 контейнеру у картонній коробці;
- 26) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ЦЕРВАРИКС™/CERVARIX™ вакцина для профілактики захворювань, що викликаються вірусом папіломи людини

типів 16 та 18, що містить своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації 20 мкг вірусу папіломи людини тип 16 L1 протеїн та 20 мкг вірусу папіломи людини тип 18 L1 протеїн у формі суспензії для ін'єкцій і по 1 дозі (0,5 мл/дозу) у попередньо наповненому шприці № 1 у комплекті з голкою або у флаконах № 1;

- 27) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ЕНДЖЕРИКС™-В/ENGERIX™-В вакцина для профілактики вірусного гепатиту В рекомбінантна, що містить своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт HBsAg у дозуванні 20 мкг/дозу у формі суспензії для ін'єкцій по 1 мл (20 мкг) (1 доза для дорослих) у флаконах № 10 та № 25;
- 28) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ЕНДЖЕРИКС™-В/ENGERIX™-В вакцина для профілактики вірусного гепатиту В рекомбінантна, що містить своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт HBsAg у дозуванні 10 мкг/дозу у формі суспензії для ін'єкцій по 0,5 мл (10 мкг) (1 доза для дітей) у флаконах № 10 та № 25;
- 29) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ФЛІКСОТИД™ ЕВОХАЛЕР™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт флютиказон пропіонат у дозуванні 125 мкг/дозу у формі аерозолю для інгаляцій по 120 доз в аерозольному балоні з дозуючим клапаном № 1;
- 30) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ФЛІКСОТИД™ ЕВОХАЛЕР™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт флютиказон пропіонат у дозуванні 50 мкг/дозу у формі аерозолю для інгаляцій по 120 доз в аерозольному балоні з дозуючим клапаном № 1;
- 31) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ФЛІКСОТИД™ НЕБУЛИ™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт флютиказон пропіонат (мікронізований) у дозуванні 0,5 мг/2 мл у формі суспензії для інгаляцій по 2 мл у небулах № 10 (5x2) у картонній коробці;
- 32) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ФЛІКСОТИД™ НЕБУЛИ™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт флютиказон пропіонат (мікронізований) у дозуванні 2 мг/2 мл у формі суспензії для інгаляцій по 2 мл у небулах № 10 (5x2) у картонній коробці;
- 33) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ФЛЮАРИКС™ інактивована спліт-вакцина для профілактики грипу, що містить своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації (антигенів і штамів вірусів): A/California/7/2009 (H1N1) pdm09 – подібний штам [варіант A/Christchurch/16/2010 (NIB-74xp)]; A/Texas/50/2012 (H3N2) – подібний штам [варіант A/Texas/50/2012 (NYMC X-223A)]; B/Massachusetts/02/2012 – подібний штам [варіант B/Massachusetts/02/2012 (NYMC BX-51B)]; у дозуванні по 15 мкг гемаглютининів кожного рекомендованого штаму вірусу грипу/0,5 мл у формі суспензії для ін'єкцій по 0,5 мл у попередньо наповненому шприці з фіксованою голкою № 1;
- 34) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ФРАКСИПАРИН®, що містить активний фармацевтичний інгредієнт надропарин кальцію у дозуванні 9500 МО анти-Ха/мл по 0,3 мл (2850 МО анти-Ха/0,3 мл) у формі розчину для ін'єкцій в попередньо заповненому шприці № 10 (2x5) у блістері;
- 35) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ФРАКСИПАРИН®, що містить активний фармацевтичний інгредієнт надропарин кальцію у дозуванні 9500 МО анти-Ха/мл по 0,4 мл (3800 МО анти-Ха/0,4 мл) у формі розчину для ін'єкцій в попередньо заповненому шприці № 10 (2x5) у блістері;

- 36) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ФРАКСИПАРИН®, що містить активний фармацевтичний інгредієнт надропарин кальцію у дозуванні 9500 МО анти-Ха/мл по 0,6 мл (5700 МО анти-Ха) у формі розчину для ін'єкцій в попередньо заповнених шприцах № 10;
- 37) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ХАВРИКС™ 1440 вакцина для профілактики гепатиту А, що містить активний фармацевтичний інгредієнт антиген вірусу гепатиту А – 1440 ОД ELISA у дозуванні 1 мл для дорослих у формі суспензії для ін'єкцій в попередньо наповнених шприцах № 1 у комплекті з голкою;
- 38) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ХАВРИКС™ 720 вакцина для профілактики гепатиту А, що містить активний фармацевтичний інгредієнт антиген вірусу гепатиту А – 720 ОД ELISA у дозуванні 0,5 мл для дітей у формі суспензії для ін'єкцій у флаконах № 1 або попередньо наповнених шприцах № 1 у комплекті з голкою;
- 39) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ХІБЕРИКС™/HIBERIX™ вакцина для профілактики захворювань, збудником яких є *Haemophilus influenzae* типу b, що містить комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації не менше 10 мкг очищеного капсулярного полісахариду *Haemophilus influenzae* типу b, ковалентно зв'язаного з ~25 мкг правцевого анатоксину у дозуванні 0,5 мл у формі ліофілізату для розчину для ін'єкцій по 1 дозі у флаконі № 1 в комплекті з розчинником у попередньо наповненому шприці № 1 та двома голками;
- 40) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ІМУРАН, що містить активний фармацевтичний інгредієнт азатіоприн у дозуванні по 50 мг у формі таблеток, вкритих плівковою оболонкою, по 50 мг № 100 (25x4) у блістерах;
- 41) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ІКСДЖЕВА®, що активний фармацевтичний інгредієнт деносумаб у дозуванні 70 мг/мл у формі розчину для ін'єкцій по 1,7 мл (70 мг/мл) у флаконі; по 1 флакону у картонній коробці;
- 42) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ІНФАНРИКС™ комбінована вакцина для профілактики дифтерії, правця, кашлюку ацелюлярна очищена інактивована рідка, що містить комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації: дифтерійний анатоксин – не менше 30 МО, правцевий анатоксин – не менше 40 МО, детоксикований кашлюковий анатоксин (РТ) – 25 мкг, філаментозний гемаглютинін (FHA) – 25 мкг, пертактин (PRN) – 8 мкг (дифтерійний та правцевий анатоксини, отримані з культур *Corynebacterium diphtheria* і *Clostridium tetani*, інактивують і очищують. Компоненти безклітинної кашлюкової вакцини (РТ, FHA і пертактин) готують шляхом вирощування I фази культури *Bordetella pertussis*, із якої РТ, FHA і пертактин екстрагують та обробляють формальдегідом. Інактивація РТ є незворотною). У дозуванні 0,5 мл у формі суспензії для ін'єкцій по 1 дозі (0,5мл) у попередньо заповненому шприці № 1 у комплекті з однією або двома голками;
- 43) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ІНФАНРИКС ГЕКСА™/INFANRIX HEXA™ комбінована вакцина для профілактики дифтерії, правця, кашлюку (ацелюлярний компонент), гепатиту В, поліомієліту та захворювань, збудником яких є *Haemophilus influenzae* типу b, що містить комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації: дифтерійний анатоксин, адсорбований (D), не менше 30 міжнародних одиниць (МО), правцевий анатоксин, адсорбований (T), не менше 40 МО, кашлюковий анатоксин, адсорбований (РТ), 25 мкг, філаментозний гемаглютинін, адсорбований (FHA), 25 мкг, пертактин, адсорбований (PRN), 8 мкг; р-ДНК поверхневий антиген вірусу гепатиту В, адсорбований (HBsAg), 10 мкг; інактивовані поліовірус типу 1 (Mahoney), 40 D-антигенних одиниць (DU); інактивовані поліовірус типу 2 (MEF-1), 8 DU; інактивовані поліовірус типу 3

(Saukett), 32 DU; кон'югат капсульного полісахариду *Haemophilus influenzae* типу b (PRP), 10 мкг та правцевого анатоксину (TT), адсорбований ~ 25 мкг; у дозуванні 0,5 мл у формі суспензії (DTPa-HBV-IPV) для ін'єкцій у попередньо наповненому одноразовому шприці у комплекті з двома голками та ліофілізат (Hib) у флаконі, що змішуються перед використанням, № 1;

- 44) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ІНФАНРИКС™ ПІВ комбінована вакцина для профілактики дифтерії, правця, кашлюку (ацелюлярний компонент) та поліомієліту, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації: дифтерійний анатоксин – не менше 30 МО; адсорбований правцевий анатоксин – не менше 40 МО; три очищені кашлюкові антигени: адсорбований кашлюковий анатоксин – 25 мкг; адсорбований нитчастий гемаглютинін – 25 мкг; пертактин – 8 мкг; три типи інактивованих вірусів поліомієліту: інактивований вірус поліомієліту тип 1 (штам Mahoney) – 40 Д-антигенних одиниць; інактивований вірус поліомієліту тип 2 (штам MEF-1) – 8 Д-антигенних одиниць; інактивований вірус поліомієліту тип 3 (штам Saukett) – 32 Д-антигенні одиниці; у дозуванні 0,5 мл у формі суспензії для ін'єкцій по 0,5 мл (1 доза) у попередньо заповненому одноразовому шприці у комплекті з голкою № 1;
- 45) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ІНФАНРИКС™ ПІВ ХІБ / INFANRIX™ IPV HIB, комбінована вакцина для профілактики дифтерії, правця, кашлюку (ацелюлярний компонент), поліомієліту та захворювань, збудником яких є *Haemophilus influenzae* типу b, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації: дифтерійного анатоксину (D) не менше ніж 30 міжнародних одиниць (МО) (25 Lf (флокулюючих одиниць)); правцевого анатоксину (T) не менш ніж 40 МО (10 Lf); кашлюкового анатоксину (PT) 25 мкг; філаментозного гемаглютиніну (FHA) 25 мкг; пертактину (PRN) 8 мкг; інактивованого поліовірусу (IPV): – типу 1 (Mahoney) 40 D-антигенних одиниць (DU), – типу 2 (MEF-1) 8 DU, – типу 3 (Saukett) 32 DU; кон'югату капсульного полісахариду (PRP) *Haemophilus influenzae* типу b 10 мкг, ковалентно зв'язаного з правцевим анатоксином (T) адсорбованим ~30 мкг; суспензія (DTPa-IPV) для ін'єкцій по 0,5 мл (1 доза) у попередньо наповненому одноразовому шприці № 1 у комплекті з двома голками та ліофілізат (Hib) у флаконі № 1, що змішуються перед використанням, у вакуумній стерильній упаковці; по 1 вакуумній стерильній упаковці у картонній коробці;
- 46) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ІНТЕГРИЛІН, що містить активний фармацевтичний інгредієнт ептіфібатид у дозуванні 0,75 мг/мл у формі розчину для інфузій по 100 мл у флаконах № 1;
- 47) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ІНТЕГРИЛІН, що містить активний фармацевтичний інгредієнт ептіфібатид у дозуванні 2 мг/мл у формі розчину для ін'єкцій по 10 мл у флаконах № 1;
- 48) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ІЗОТРЕКСИН, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації ізотретиноїну та еритроміцину у дозуванні 0,5 мг/20 мг на 1 г у формі гелю по 30 г у тубі у картонній коробці;
- 49) ринок лікарського засобу з торговельною назвою КАЛІПОЗ ПРОЛОНГАТУМ, що містить активний фармацевтичний інгредієнт калій хлорид 750 мг (еквівалент 391 мг калію) у формі таблеток пролонгованої дії по 750 мг № 30 (15x2) у блістерах;
- 50) ринок лікарського засобу з торговельною назвою КІВЕКСА™, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації абакавіру (у

формі абакавіру сульфату) 600 мг та ламівудину 300 мг у формі таблеток, вкритих плівковою оболонкою, по 600 мг/300 мг № 30 у блістерах;

- 51) ринок лікарського засобу з торговельною назвою КУТІВЕЙТ™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт флютиказон пропіонат у дозуванні 50мкг/г у формі мазі 0,005% по 15 г у тубах у катронній упаковці;
- 52) ринок лікарського засобу з торговельною назвою КУТІВЕЙТ™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт флютиказон пропіонат у дозуванні 500мкг/г у формі крему 0,05% по 15 г у тубах у картонній упаковці;
- 53) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ЛАЦИПІЛ™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт лацидипін у дозуванні 4 мг у формі таблеток, вкритих плівкою оболонкою, по 4 мг № 14 (7х2) та № 28 (7х4) у блістерах;
- 54) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ЛАМІКТАЛ™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт ламотриджин у дозуванні 5 мг у формі таблеток, що диспергуються, по 5 мг № 28 (14Х2) у блістерах;
- 55) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ЛАНВІСТ™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт тіогуанін у дозуванні 40 мг у формі таблеток по 40 мг № 25 у флаконах;
- 56) ринок лікарського засобу з торговельною назвою МІЛЕРАН™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт бусульфан у дозуванні 2 мг у формі таблеток, вкритих плівковою оболонкою, по 2 мг № 100 у флаконі № 1 у коробці з картону;
- 57) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ПРІОРИКС™ / PRIORIX™ комбінована вакцина для профілактики кору, епідемічного паротиту та краснухи, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації: не менше 103.0 ТЦД50 живого атенуйованого вірусу кору (штам Schwarz); не менше 103.7 ТЦД50 живого атенуйованого вірусу епідемічного паротиту (штам RIT 4385); не менше 103.0 ТЦД50 живого атенуйованого вірусу краснухи (штам Wistar RA 27/3); у дозуванні 0,5 мл у формі ліофілізата для розчину для ін'єкцій у монодозових (1 доза) флаконах у комплекті з розчинником у попередньо наповненому шприці № 1 у комплекті з двома голками; монодозових (доза) флаконах № 100 у комплекті з розчинником в ампулах № 100 в окремій упаковці; мультидозових (2 дози) флаконах № 100 у комплекті з розчинником у ампулах № 100 у окремій упаковці;
- 58) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ПУРИ-НЕТОЛ™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт 6-меркаптопурин у дозуванні 50 мг у формі таблеток по 50 мг № 25 у флаконі № 1 у коробці;
- 59) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ПРОЛІА™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт деносумаб у дозуванні 60 мг/мл у формі розчину для ін'єкцій (60 мг/мл) по 1 мл розчину в скляному попередньо наповненому шприці з голкою, закритою ковпачком, із захисним пристроєм № 1 у блістері у картонній коробці;
- 60) ринок лікарського засобу з торговельною назвою РЕВОЛАД™, містить активний фармацевтичний інгредієнт ельтромбопаг (у формі ельтромбопагу оламіну) у дозуванні 25 мг у формі таблеток, вкритих плівковою оболонкою по 25 мг № 28 (7х4) у блістерах;
- 61) ринок лікарського засобу з торговельною назвою РЕВОЛАД™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт ельтромбопаг (у формі ельтромбопагу оламіну) у

дозуванні 50 мг у формі таблеток, вкритих плівковою оболонкою по 50 мг № 14 (7х2) у блістерах;

- 62) ринок лікарського засобу з торговельною назвою РОТАРИКС™ / ROTARIX™ вакцина для профілактики ротавірусної інфекції, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт ротавірус людини, живий атенуйований штам RIX4414 (вирощений на культурі клітин Vero) не менше 10*6,0 ТЦД50 у формі суспензії для перорального застосування по 1,5 мл/дозу у попередньо заповненому пероральному аплікаторі № 1 або тубі у картонній коробці;
- 63) ринок лікарського засобу з торговельною назвою РЕЛЕНЦА™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт занамівір у дозуванні 5 мг у формі порошку для інгаляцій в ротадиску (5 ротадисків з 4-ма чарунками, кожна з яких містить одну дозу лікарського засобу, у пластиковій коробці у комплекті з дискхалером у картонній коробці);
- 64) ринок лікарського засобу з торговельною назвою СЕМПРЕКС™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт акривастин у дозуванні 8.0 мг у формі капсул по 8.0 мг № 24. Термін дії останнього реєстраційного посвідчення: з 25.05.2010 по 25.05.2015, термін дії закінчився;
- 65) ринок лікарського засобу з торговельною назвою СЕРЕТИД™ ДИСКУС™, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації сальметеролу (у формі сальметеролу ксинафоату) мікронізованого та флютиказону пропіонату (мікронізованого) у дозуванні 50 мкг/100 мкг/дозу у формі порошку для інгаляцій дозованого по 60 доз у дискусі № 1 у картонній коробці;
- 66) ринок лікарського засобу з торговельною назвою СЕРЕТИД™ ДИСКУС™, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації сальметеролу (у формі сальметеролу ксинафоату) мікронізованого та флютиказону пропіонату (мікронізованого) у дозуванні 50 мкг/250 мкг/дозу у формі порошку для інгаляцій дозованого по 60 доз у дискусі № 1 у картонній коробці;
- 67) ринок лікарського засобу з торговельною назвою СЕРЕТИД™ ДИСКУС™, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації сальметеролу (у формі сальметеролу ксинафоату) мікронізованого та флютиказону пропіонату (мікронізованого) у дозуванні 50 мкг/500 мкг/дозу у формі порошку для інгаляцій дозованого по 60 доз у дискусі № 1 у картонній коробці;
- 68) ринок лікарського засобу з торговельною назвою СЕРЕВЕНТ™ ЕВОХАЛЕР™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт сальметерол (у формі сальметеролу ксинафоату) у дозуванні 25 мкг/дозу у формі аерозолу для інгаляцій, суспензії по 120 доз у балонах № 1;
- 69) ринок лікарського засобу з торговельною назвою СЕБІДИН ПЛЮС™, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації хлоргексидину дигідрохлориду та аскорбінової кислоти у дозуванні 5 мг/75 мг у формі таблеток для розсмоктування № 16 (8х2) у блістерах;
- 70) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ТИМЕНТИН, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації тикарциліну (у формі динатрієвої солі) та клавуланової кислоти (у формі калію клавуланату) у дозуванні 3 г/200 мг/дозу у формі порошку для розчину для ін'єкцій по 3,0 г/0,2 г у флаконах № 4;
- 71) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ТВІНРИКС™/TWINRIX™ вакцина для профілактики гепатитів А (інактивована) і В (адсорбована), що містить у своєму складі суміш препаратів очищеного інактивованого вірусу гепатиту А (HAV) та

очищеного поверхневого антигену вірусу гепатиту В (HBsAg), що окремо абсорбуються на гідроксиді алюмінію та алюмінію фосфаті (вірус гепатиту А одержують у диплоїдній культурі клітин людини MRC5; HBsAg одержують методом генної інженерії у культурі дріжджових клітин), у дозуванні не менше 720 одиниць ІФА інактивованого вірусу гепатиту А та 20 мкг очищеного рекомбінантного поверхневого антигену вірусу гепатиту В (HBsAg) у формі суспензії для ін'єкцій по 1 дозі (1 мл/дозу) у попередньо наповненому шприці № 1 у комплекті з голкою;

- 72) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ТАЙВЕРБ™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт лапатиніб (у формі лапатинібу дитосилату моногідрату) у дозуванні 250 мг у формі таблеток, вкритих плівковою оболонкою, по 250 мг № 70 (10x7) у блістерах;
- 73) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ВАРІПРИКС™ вакцина для профілактики вітряної віспи жива атенуйована, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт (діючу речовину) не менш ніж 103.3 бляшкоутворюючих одиниць (БУО, PFU) атенуйованого вірусу вітряної віспи у дозуванні 0,5 мл/дозу у формі ліофілізату для розчину для ін'єкцій по 1 дозі у флаконі з розчинником (вода для ін'єкцій) по 0,5 мл в попередньо наповненому шприці № 1 в комплекті з двома голками; або в ампулі по 100 флаконів та 100 ампул з розчинником в окремих коробках;
- 74) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ЗЕФФІКС™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт ламівудин у дозуванні 100 мг у формі таблеток, вкритих плівковою оболонкою, по 100 мг № 28 (14x2) у блістерах;
- 75) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ЗЕФФІКС™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт ламівудин у дозуванні 5 мг/мл по 240 мл у флаконі, у формі розчину орального; по 1 флакону в комплекті з дозуючим шприцем та адаптером для шприца у коробці з картону;
- 76) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ЗІАГЕН™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт абакавір (у формі абакавіру сульфату) у дозуванні 20 мг/мл у формі розчину орального по 240 мл у флаконі № 1 з дозуючим шприцом та адаптером;
- 77) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ЗІАГЕН™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт абакавір (у формі абакавіру сульфату) у дозуванні 300 мг у формі таблеток, вкритих оболонкою, по 300 мг № 60 (10X6) у блістерах;
- 78) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ЗІННАТ™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт цефуроксим (у формі цефуроксиму аксетилу) у дозуванні 125 мг у формі гранул для приготування суспензії у саше № 14;
- 79) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ЗІННАТ™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт цефуроксим (у формі цефуроксиму аксетилу) у дозуванні 125 мг/5мл у формі гранул для приготування 100 мл (125 мг/5 мл) суспензії у флаконах № 1 разом з мірним ковпачком та мірною ложечкою;
- 80) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ЗІННАТ™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт цефуроксим (у формі цефуроксиму аксетилу) у дозуванні 250 мг у формі гранул для приготування суспензії у саше № 10;
- 81) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ІСМІЖЕН / ISMIGEN імуномодулятор для лікування та профілактики респіраторних інфекцій, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації: 7 мг

ліофілізованого бактеріального лізату, що відповідає: *Staphylococcus aureus* 6×10^9 одиниць, *Streptococcus pyogenes* 6×10^9 одиниць, *Streptococcus viridans* 6×10^9 одиниць, *Klebsiella pneumoniae* 6×10^9 одиниць, *Klebsiella ozaenae* 6×10^9 одиниць, *Haemophilus influenzae* 6×10^9 одиниць, *Neisseria catarrhalis* 6×10^9 одиниць. *Streptococcus pneumoniae* 6×10^9 одиниць (до останнього компоненту входять по 1×10^9 одиниць бактерій таких типів: TY1/EQ11, TY2/EQ22, TY3/EQ14, TY5/EQ15, TY8/EQ23, TY47/EQ24) та 43 мг гліколя для процесу ліофілізації; у формі таблеток сублінгвальних № 10 та № 30;

- 82) ринок лікарського засобу з торговельною назвою ВІТАМАКС™, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації: ретинол (у формі ретинолу пальмітату) 2000 МО, колекальциферол 200 МО, токоферол 10 мг, аскорбінова кислота 50 мг, тіамін 15 мг, рибофлавін 3 мг, піридоксин 2 мг, ціанокобаламін 5 мкг, фолієва кислота 25 мкг, кальцію пантотенат 3 мг, нікотинамід 15 мг, параамінобензойна кислота 50 мг, біотин 3 мкг, залізо 10 мг, кальцій 50 мг, фосфор 38.6 мг, калій 2 мг, мідь 1 мг, марганець 1 мг, магній 1 мг, цинк 1 мг, йод 50 мкг, селен 50 мкг, фтор 1 мг, маточне молочко 10 мг, екстракт женьшеню 40 мг, масло з проростків пшениці 50 мг, фосфатиди сої 90 мг, сафлорова олія 30 мг, L-аргінін 20 мг, L-лізін 20 мг, оротова кислота 10 мг, диметиламіноетанол бітарtrat 25 мг, пилок рослин 50 мг; у формі капсул № 15;
- 83) ринок лікарського засобу з торговельною назвою СИНФЛОРИКС™ вакцина для профілактики пневмококової інфекції (полісахаридний антиген) та нетипованої гемофільної інфекції, кон'югована, адсорбована, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації: по 1 мкг пневмококового полісахариду серотипів 11,2, 51,2, 6B1,2, 7F1,2, 9V1,2, 14I,2, 23F1,2 та по 3 мкг пневмококового полісахариду серотипів 41,2, 18C1,3 та 19F1,4; 1 адсорбований на фосфаті алюмінію – 0,5 мг Al₃⁺; 2 кон'югований з протеїном D (отриманим з нетипованого штаму *Haemophilus influenzae*) ~ 13 мкг; 3 кон'югований з протеїном правцевого анатоксину ~ 8 мкг; 4 кон'югований з протеїном дифтерійного анатоксину ~ 5 мкг; у формі суспензії для ін'єкцій по 1 дозі (0,5 мл) у попередньо наповненому скляному шприці у комплекті з однією голкою або з двома голками та без голок.

2. Лікарські засоби, що мають у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт або їх комбінацію, які мають один аналогічний лікарський засіб під торговельною назвою іншого виробника.

Так, 14 лікарських засобів із 141 торговельного найменування, які реалізовувались Товариством протягом 2011 – 2017 років та 8 місяців 2018 року на території України, мають по одному аналогічному лікарському засобу під торговельною назвою іншого виробника, а саме:

- 1) ФЛІКСОНАЗЕ™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт флютиказон пропіонат у дозуванні 50 мкг/дозу у формі спрею назального водний дозований по 120 доз у флаконах № 1 з дозуючим пристроєм у коробці;
- 2) ОКСИБРАЛ™, що містить активний фармацевтичний інгредієнт вінкамін у дозуванні 30 мг у формі капсул твердих пролонгованої дії по 30 мг № 20 у блістерах;
- 3) ЛАМІКТАЛ™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт ламотриджин у дозуванні 100 мг у формі таблеток, що диспергуються по 100 мг № 28 (14X2) у блістерах;

- 4) ЛАМІКТАЛ™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт ламотриджин у дозуванні 50 мг у формі таблеток, що диспергуються по 50 мг № 28 (14Х2) у блістерах;
- 5) ЛАМІКТАЛ™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт ламотриджин у дозуванні 25 мг у формі таблеток, що диспергуються по 25 мг № 28 (14Х2) у блістерах;
- 6) СЕРЕТИД™ ЕВОХАЛЕР™, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації сальметеролу (у формі сальметеролу ксинафоату) та флютиказону пропіонату в дозуванні 25 мкг/50 мкг/дозу у формі аерозолі для інгаляцій, дозованого по 120 доз у балоні № 1;
- 7) СЕРЕТИД™ ЕВОХАЛЕР™, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації сальметеролу (у формі сальметеролу ксинафоату) та флютиказону пропіонату в дозуванні 25 мкг/125 мкг/дозу у формі аерозолі для інгаляцій, дозованого по 120 доз у балоні № 1;
- 8) СЕРЕТИД™ ЕВОХАЛЕР™, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації сальметеролу (у формі сальметеролу ксинафоату) та флютиказону пропіонату в дозуванні 25 мкг/250 мкг/дозу у формі аерозолі для інгаляцій, дозованого по 120 доз у балоні № 1;
- 9) ТРАКРІУМ™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт атракуріуму бесилату у дозуванні 10 мг/мл у формі розчину для ін'єкцій по 2,5 мл в ампулах № 5 у контурних пластикових упаковках у коробці;
- 10) ТРАКРІУМ™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт атракуріум бесилат у дозуванні 10 мг/мл у формі розчину для ін'єкцій по 5 мл в ампулах № 5 у контурних пластикових упаковках у коробці;
- 11) ВЕНТОЛІН™ НЕБУЛИ, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт сальбутамолу (у формі сальбутамолу сульфату) у дозуванні 2,5 мг/2,5 мл у формі розчину для інгаляцій по 2,5 мл у небулах № 40 (10х4);
- 12) ЗІННАТ™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт цефуроксим (у формі цефуроксиму аксетилу) у дозуванні 125 мг у формі таблеток, вкритих оболонкою, по 125 мг № 10 у блістерах;
- 13) ЗОВІРАКС™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт ацикловір у дозуванні 30 мг/г у формі мазі очної 3 % по 4,5 г у тубі; по 1 тубі у картонній коробці;
- 14) ХОЛІНЕКС, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт холін саліцилати у формі таблеток для смоктання по 150 мг № 16.

Однак, незважаючи на аналогічність за фармакологічно-терапевтичними показниками, лікарські засоби із цієї групи та їх можливі замінники характеризується наявністю істотної різниці в цінах.

Порівняльний аналіз роздрібних цін на оригінальні лікарські засоби групи GSK, що мають по одному фармацевтично еквівалентному лікарському засобу інших виробників, свідчить, що ціни на лікарські засоби виробництва групи GSK суттєво перевищують ціни на їх фармацевтично еквівалентні замінники інших виробників.

Так, до прикладу, згідно з інформацією з відкритих джерел, середня вартість лікарського засобу ЗІННАТ™ (таб. по 125 мг № 10) в аптечних закладах перевищує середню вартість його замінника, що представлений в Україні, ЦЕФУТИЛ®

(таблетки, вкриті плівковою оболонкою, по 125 мг по 10 таблеток у блістері, Фарма Інтернешенал, Йорданія) на 32 %.

Згідно з даними Державного реєстру лікарських засобів України лікарський засіб ВЕНТОЛІН™ НЕБУЛІ (розчин для інгаляцій, 2,5 мг/2,5 мл по 2,5 мл у небулі № 10) є фармацевтично еквівалентним лікарським засобом під торговою назвою НЕБУТАМОЛ® (розчин для інгаляцій, 1 мг/мл по 2 мл або 2,5 мл у контейнерах № 10; ТОВ «Юрія-Фарм», м. Київ, Україна), який зареєстрований з 10.09.2012. Середня вартість лікарського засобу ВЕНТОЛІН™ НЕБУЛІ в аптечних закладах перевищує середню вартість НЕБУТАМОЛ® на 25 %.

3. Лікарські засоби, які містять у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт або їх комбінацію, які мають два і більше аналогічних лікарських засоби під торговельними назвами інших виробників.

До зазначеної групи входять 44 лікарських засоби із 141 торговельного найменування, які реалізовувались Товариством протягом 2011 – 2017 років та 8 місяців 2018 року на території України, а саме:

- 1) АУГМЕНТИН™ (BD), що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації амоксициліну (у формі амоксициліну тригідрату) та клавуланової кислоти (у формі калію клавуланату) у дозуванні 875 мг/125 мг у формі таблеток, вкритих оболонкою, № 14 у картонній коробці;
- 2) АУГМЕНТИН™, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації амоксициліну (у формі амоксициліну тригідрату) та клавуланової кислоти (у формі калію клавуланату) у дозуванні 500 мг/125 мг у формі таблеток, вкритих оболонкою, № 14 (7X2) у блістерах;
- 3) АУГМЕНТИН™, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації амоксициліну (у формі амоксициліну тригідрату) та клавуланової кислоти (у формі калію клавуланату) у дозуванні 1000 мг/200 мг у формі порошку для приготування розчину для ін'єкцій у флаконах № 10;
- 4) АУГМЕНТИН™, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації амоксициліну (у формі амоксициліну тригідрату) та клавуланової кислоти (у формі калію клавуланату) у дозуванні 500 мг/100 мг у формі порошку для приготування розчину для ін'єкцій у флаконах № 10;
- 5) АУГМЕНТИН™, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації амоксициліну (у формі амоксициліну тригідрату) та і клавуланової кислоти (у формі калію клавуланату) у дозуванні на 5 мл суспензії 400 мг амоксициліну і 57 мг клавуланової кислоти (400 мг/57 мг/5 мл) у формі порошку для приготування оральної суспензії у флаконах № 1 для приготування 70 мл суспензії з дозуючим шприцем або мірним ковпачком, або мірною ложечкою у картонній коробці;
- 6) БЕКЛОФОРТ™ ЕВОХАЛЕР™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт беклометазон дипропіонат у дозуванні 250 мкг/дозу у формі аерозолу для інгаляцій, дозованого по 200 доз у балонах № 1;
- 7) БІСАКОДИЛ, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт бісакодил у дозуванні 10 мг у формі супозиторіїв ректальних по 10 мг № 10 (5x2) у стрипах;
- 8) КЛОТРИМАЗОЛ, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт клотримазол у дозуванні 10 мг/г у формі крему 1 % по 20 г у тубах № 1;

- 9) КЛОТРИМАЗОЛ, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт клотримазол у дозуванні 100 мг у формі таблеток вагінальних по 100 мг № 6 (6x1) у блістерах;
- 10) ДЕРМОВЕЙТ™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт клобетазол пропіонат у дозуванні 0,5 мг/г у формі крему 0,05 % по 25 г у тубах № 1;
- 11) ДЕРМОВЕЙТ™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт клобетазол пропіонат у дозуванні 0,5 мг/г у формі мазі 0,05 % по 25 г у тубах № 1;
- 12) ДИКЛОФЕНАК, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт диклофенак натрію у дозуванні 50 мг у формі супозиторіїв по 50 мг по 5 супозиторіїв у блістері, по 2 блістери у картонній коробці;
- 13) ДИКЛОФЕНАК, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт диклофенак натрію у дозуванні 100 мг у формі супозиторіїв по 100 мг по 5 супозиторіїв у блістері, по 2 блістери у картонній коробці;
- 14) ФОРТУМ™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт цефтазидим (у формі цефтазидиму пентагідрату) у дозуванні 500 мг у формі порошку для приготування розчину для ін'єкцій по 500 мг у флаконах № 1;
- 15) ФОРТУМ™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт цефтазидим (у формі цефтазидиму пентагідрату) у дозуванні 1 г у формі порошку для приготування розчину для ін'єкцій по 1 г у флаконах № 1;
- 16) ФОРТУМ™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт цефтазидим (у формі цефтазидиму пентагідрату) у дозуванні 2 г у формі порошку для приготування розчину для ін'єкцій по 2 г у флаконах № 1;
- 17) ГІКАМТИН™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт топотекан (у формі топотекану гідрохлориду) у дозуванні 4 мг у формі ліофілізату для розчину для інфузій у флаконах № 1 по 4 мг в упаковці;
- 18) ІМІГРАН™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт суматриптан (у формі суматриптану сукцинату) у формі таблеток, вкритих оболонкою, по 50 мг № 6 у блістерах;
- 19) ІМУНОВІТ С, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів 25 мг рутину та 100 мг кислоти L-аскорбінової у формі таблеток, вкритих оболонкою, № 30 (30x1) у блістерах;
- 20) ЛАМІКТАЛ™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт ламотриджин у формі таблеток по 25 мг № 30 (10x3) у блістерах;
- 21) ЛАМІКТАЛ™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт ламотриджин у формі таблеток по 50 мг № 30 (10x3) у блістерах;
- 22) ЛАМІКТАЛ™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт ламотриджин у формі таблеток по 100 мг № 30 (10x3) у блістерах;
- 23) ЛЕЙКЕРАН™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт хлорамбуцил у формі таблеток, вкритих плівковою оболонкою по 2 мг № 25 у флаконах;
- 24) МАГВІТ™, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації магнію лактату дигідрату (в перерахуванні на 48 мг Mg²⁺) та піридоксину гідрохлориду (вітаміну В6) у дозуванні 470 мг/5 мг у формі таблеток, вкритих оболонкою, кишковорозчинних № 50;

- 25) ПАКСИЛ™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт пароксетин (у формі гідрохлориду гемігідрату) у формі таблеток, вкритих оболонкою, по 20 мг № 28 (14x2) у блістерах;
- 26) САЛЬБУТАМОЛ, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт сальбутамол (у формі сальбутамолу сульфату) у дозуванні 100 мкг/дозу у формі аерозолі для інгаляцій, дозованого, по 200 доз у балонах № 1 з дозуючим клапаном;
- 27) СЕБІДИН™, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації хлоргексидину дигідрохлориду та аскорбінової кислоти у дозуванні 5 мг/50 мг у формі таблеток для розсмоктування № 20 (20x1) у блістерах;
- 28) ВАЛЬТРЕКС™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт валацикловір (у вигляді валацикловіру гідрохлориду) у формі таблеток, вкритих оболонкою, по 500 мг № 10 (10x1) та № 42 (6X7) у блістерах;
- 29) ВЕНТОЛІН™ ЕВОХАЛЕР™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт сальбутамол (у формі сальбутамолу сульфату) у дозуванні 100 мкг/дозу у формі аерозолі для інгаляцій, дозованого, по 200 доз у балонах № 1;
- 30) ЗЕНТЕЛ™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт альбендазол у дозуванні 400 мг/10 мл у формі суспензії оральної по 10 мл у флаконах № 1;
- 31) ЗЕНТЕЛ™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт альбендазол у формі таблеток по 400 мг № 1 у блістерах;
- 32) ЗИНАЦЕФ™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт цефуроксим (у формі цефуроксиму натрію) у формі порошку для приготування розчину для ін'єкцій по 750 мг у флаконах № 1;
- 33) ЗИНАЦЕФ™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт цефуроксим (у формі цефуроксиму натрію) у формі порошку для розчину для ін'єкцій по 1,5 г у флаконах № 1;
- 34) ЗІННАТ™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт цефуроксим (у формі цефуроксиму натрію) у формі таблеток, вкритих оболонкою, по 250 мг № 10 у блістерах;
- 35) ЗІННАТ™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт цефуроксим (у формі цефуроксиму натрію) у формі таблеток, вкритих оболонкою, по 500 мг № 10 у блістерах;
- 36) ЗОФРАН™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт ондансетрон (у формі дигідрату гідрохлориду) у дозуванні 2 мг/мл у формі розчину для ін'єкцій по 2 мл (4 мг) в ампулах № 5 у пластиковому блістері в коробці;
- 37) ЗОФРАН™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт ондансетрон (у формі дигідрату гідрохлориду) у дозуванні 2 мг/мл у формі розчину для ін'єкцій по 4 мл (8 мг) в ампулах № 5;
- 38) ЗОВІРАКС™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт ацикловір у формі ліофілізату для розчину для інфузій по 250 мг у флаконах № 5;
- 39) ЗОВІРАКС™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт ацикловір у формі таблеток по 200 мг № 25 (5X5) у блістерах;
- 40) ТАНКОФЕТО™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт ванкоміцин (у формі ванкоміцину гідрохлориду) у формі порошку для приготування розчину для інфузій по 500 мг (525 000 МО) у флаконах № 1;

- 41) ТАНКОФЕТО™, що містить у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт ванкоміцин (у формі ванкоміцину гідрохлориду) у формі порошку для приготування розчину для інфузій по 1 г (1 050 000 МО) у флаконах № 1;
- 42) КОЛДРЕКС ХОТРЕМ® ЛИМОН, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації парацетамолу, фенілефрину гідрохлориду та кислоти аскорбінової (покритої 1,5 мг етилцелюлозою) у дозуванні 750 мг/10 мг/60 мг у формі порошку для орального розчину по 5 г у пакетиках № 5 та № 10;
- 43) РУТИНОСКОРБІН®, що містить у своєму складі комбінацію активних фармацевтичних інгредієнтів комбінації рутозид (вітамін Р) та аскорбінова кислота (вітамін С) у дозуванні 25 мг/100 мг у формі таблеток, вкритих оболонкою, в контурній чарунковій упаковці № 30;
- 44) СЕРОКСАТ®, що містить діючу речовину пароксетин (у формі пароксетину гідрохлорид) у формі таблеток, покритих оболонкою, по 20 мг № 28 у блістерах.

- (158) Аналіз зазначеного асортименту лікарських засобів групи GSK показує, що більшість із них входять до Державного формуляра лікарських засобів. Зокрема, до Державного формуляра лікарських засобів, затвердженого наказом МОЗ України від 10.05.2018 № 868132, входить 132 торговельних найменування із наведених у додатку 1.

При цьому близько половини з них входять до Державного формуляра як такі, що містять активний фармацевтичний інгредієнт та/або їх комбінацію, що рекомендовані для лікування відповідних нозологій тільки за торговельними назвами групи GSK.

Тобто, зазначені лікарські засоби є першими під час призначення їх лікарями для лікування відповідних захворювань.

- (159) Крім цього, 116 лікарських засобів виробництва групи компаній GSK із наведених у додатку 1 входили до Переліку лікарських засобів вітчизняного та іноземного виробництва, які можуть закуповувати заклади й установи охорони здоров'я, що повністю або частково фінансуються з державного та місцевих бюджетів, тобто підлягають державному регулюванню у разі їх реалізації через державні закупівлі і більше половини із них (64 торговельних найменування із 116) у відповідні періоди часу не мали повних товарозамінників на території України.
- (160) Також близько третини лікарських засобів (48 із 141 торговельного найменування лікарських засобів), які ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» у 2011 – 2017 роках та 8 місяцях 2018 року реалізовувало ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД» та ПрАТ «Альба Україна», входять до Національного переліку, і більша частина із них (26 із 48) у відповідні періоди часу не мали повних товарозамінників на території України.

Наприклад: лікарські засоби з торговельними назвами АУГМЕНТИН™ ES, АУГМЕНТИН™ (200 мг/28,5 мг/5 мл), АУГМЕНТИН™ SR, БЕКОТИД™ ЕВОХАЛЕР™, БУСТРИКС™, ЦЕРВАРИКС™, ЕНДЖЕРИКС™-В (10 мкг/дозу; 20 мкг/дозу), ФЛЮАРИКС™, ХАВРИКС™ 1440, ХАВРИКС™ 720, ХІБЕРИКС™, ІНФАНРИКС™, ІНФАНРИКС ГЕКСА™, ІНФАНРИКС™ ІПВ, ПРІОРИКС™, ПУРИ-НЕТОЛ™, РОТАРИКС™, ТВІНРИКС™, ВАРІЛРИКС™, ЗІАГЕН™ (таблетки, розчин для перорального застосування) ЗЕФФІКС™ (розчин для перорального застосування, таблетки).

- (161) Отже, переважна більшість лікарських засобів компаній групи GSK, які ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» у 2011 – 2017 роках та 8 місяцях 2018 реалізувало на території України, підлягає державному регулюванню у разі їх реалізації через державні/публічні закупівлі.

- (162) **Отже, набір лікарських засобів групи GSK, які реалізуються в Україні, включає широкий спектр лікарських засобів, що формують окремі ринки, оскільки такі лікарські засоби є унікальними виходячи з їх якісного та кількісного складу та споживчих потреб кінцевих споживачів цих лікарських засобів.**

3.4. Географічні межі ринку

- (163) Відповідно до Методики, територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належить до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (164) Відповідно до Закону, на зареєстрований лікарський засіб заявнику видається посвідчення, в якому зазначається строк дії, протягом якого лікарський засіб дозволяється до застосування в Україні. Крім цього, зазначені лікарські засоби підлягають маркуванню.
- (165) Маркування лікарських засобів, інструкції про їх застосування виконуються державною мовою і регіональною мовою або мовою меншини. Аналогічні вимоги встановлюються законодавством інших країн, тобто пакування і маркування має відповідати вимогам саме тієї країни, де такі лікарські засоби реалізуються.
- (166) Учасники ринків лікарських засобів, що реалізуються великим оптом, можуть здійснювати свою діяльність у всіх регіонах України, оскільки бар'єрів стосовно переміщення лікарських засобів між регіонами України не існує.
- (167) Ліцензія на здійснення суб'єктами господарювання діяльності з оптової торгівлі лікарськими засобами поширюється на всю територію України.
- (168) **Отже, територіальними (географічними) межами ринків, на яких великим оптом реалізуються лікарські засоби компаній групи GSK, є територія України, тобто зазначені ринки є загальнодержавними.**

3.5. Часові межі ринку

- (169) Відповідно до Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило – рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (170) Період дослідження діяльності відповідачів у Справі – 2011 – 2017 роки та 8 місяців 2018 року.

4. Встановлення антиконкурентних узгоджених дій

4.1. Умови дистрибуції (імпорту) лікарських засобів компаній групи GSK на територію України

- (171) Діяльність Товариства з імпорту та дистрибуції лікарських засобів компаній групи GSK на територію України у період дослідження (2011 – 2017 роки та 8 місяців 2018 року) здійснювалась на підставі відповідних зовнішньоекономічних договорів, а саме:
- [інформація з обмеженим доступом].
- (172) Усі контрагенти за зазначеними договорами входять до складу групи GSK.
- (173) Положення вищезазначених договорів дистрибуції, зокрема, визначають:
- [інформація з обмеженим доступом].

- (174) У договорах, укладених ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» з [інформація з обмеженим доступом], що Товариство [інформація з обмеженим доступом].
- (175) В усіх договорах зазначено, що [інформація з обмеженим доступом].
- (176) Відповідно до положень дистрибуційної угоди [інформація з обмеженим доступом].
- (177) Угодою визначено, що [інформація з обмеженим доступом].
- (178) Положеннями зазначеної дистрибуційної угоди передбачено [інформація з обмеженим доступом].
- (179) Також умовами зазначених договорів передбачено можливість [інформація з обмеженим доступом].
- (180) У пункті [інформація з обмеженим доступом]. Однак інформація щодо змісту «пункту Мій Тендер 2.0» Комітету не надана.
- (181) Умови наданих Комітету договорів поставки, на підставі яких ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» здійснює імпорт лікарських засобів на територію України, не містять положень щодо системи надання знижок компаніями групи GSK під час реалізації лікарських засобів Товариству.
- (182) При цьому аналіз наявної в Комітеті інформації засвідчує, що протягом дії зазначених договорів між сторонами укладалися додаткові угоди, у яких визначалися умови надання певних знижок. Зокрема:
- [інформація з обмеженим доступом].
- (183) Згідно з інформацією, наданою ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» листом № 1735/А від 12.12.2013 [інформація з обмеженим доступом].
- (184) У листі № 2696/А від 27.06.2014 (вх. № 8-143/5486 від 01.07.2014) Товариство повідомило, що [інформація з обмеженим доступом].
- Товариство зазначило, що [інформація з обмеженим доступом].
- (185) Тобто, ціноутворення на всі лікарські засоби виробництва GSK вже на етапі ввезення на територію України у 2011 – 2012 роках передбачало різницю між ціною придбання, передбаченою умовами укладених договорів між ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» і групою GSK, та реально сплаченою вартістю за такі лікарські засоби в розмірі [інформація з обмеженим доступом], відповідно, внаслідок наявності зазначеної системи знижок.
- (186) Згідно з інформацією, наданою ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» листом від 16.11.2018 (вх. № 8-04/1208-кі від 20.11.2018), протягом 2013 – 2018 років [інформація з обмеженим доступом].
- (187) Інформація щодо загальних обсягів придбання Продукції [інформація з обмеженим доступом] протягом 2013 – 2017 років 6 місяців 2018 року наведена у таблиці 1.

Таблиця 1

[інформація з обмеженим доступом]

- (188) [інформація з обмеженим доступом].
- (189) ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» повідомляє, що [інформація з обмеженим доступом].
- (190) Відповідно, Товариство зазначає, що [інформація з обмеженим доступом].
- (191) За інформацією ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», інші суб'єкти господарювання, [інформація з обмеженим доступом].

- (192) Інформація, отримана від дистриб'юторів, свідчить, що у 2011 – 2017 роках та протягом 8 місяців 2018 року вони здійснювали придбання лікарських засобів групи GSK, перелік яких наведено в додатку 1, лише у ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна».
- (193) Впродовж 2011 – 2017 років та 8 місяців 2018 року українські дистриб'ютори самостійно не імпортували в Україну лікарські засоби групи GSK, перелік яких наведено в додатку 1.
- (194) Отже, у 2011 – 2017 роках та протягом 8 місяців 2018 року ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» було єдиним суб'єктом господарювання, який імпортував лікарські засоби групи GSK, перелік яких наведено в додатку 1, на територію України.
- (195) Як свідчать матеріали справи, ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» є *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (196) Враховуючи вищенаведене, ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» має вплив на подальшу реалізацію лікарських засобів виробництва групи GSK великим оптом, особливо в частині встановлення цін на лікарські засоби, які реалізуються закладам й установам охорони здоров'я, що повністю або частково фінансуються з державного та місцевого бюджетів (далі – через процедури державних / публічних) закупівель).
- (197) Зазначене обумовлене відповідними договірними відносинами ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» *[інформація з обмеженим доступом]*, а також наявними нормами щодо ціноутворення.
- (198) Згідно з інформацією ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», протягом 2011 – 2012 років воно здійснювало реалізацію лікарських засобів групи GSK на підставі укладених договорів з *[інформація з обмеженим доступом]* дистриб'юторами, протягом 2013 – 2017 років та 8 місяці 2018 року – *[інформація з обмеженим доступом]*. Зокрема, фактично Товариство здійснювало реалізацію лікарських засобів групи GSK: у 2013 році – *[інформація з обмеженим доступом]* дистриб'юторам, 2014 – *[інформація з обмеженим доступом]* дистриб'юторам, у 2015 – *[інформація з обмеженим доступом]* дистриб'юторам, у 2016 – *[інформація з обмеженим доступом]* дистриб'юторам, у 2017 – *[інформація з обмеженим доступом]* дистриб'юторам, протягом 8 місяців 2018 року – *[інформація з обмеженим доступом]* дистриб'юторам.
- (199) При цьому найбільші обсяги лікарських засобів виробництва групи GSK на території України протягом 2011 – 2017 років та 8 місяців 2018 року були реалізовані ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ПрАТ «Альба Україна», ТОВ «Вента. ЛТД» та ТОВ «ФРА-М».
- (200) Частки дистриб'юторів, які, за інформацією Товариства, займають понад 5 % у загальній структурі реалізації ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» лікарських засобів групи GSK на території України протягом 2011 – 2017 років та 8 місяців 2018 року, наведені в таблиці 2.

Таблиця 2

**Частки найбільших дистриб'юторів в загальній структурі реалізації
ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» лікарських засобів групи GSK на
території України, %**

Найменування дистриб'ютора	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9

ТОВ «БаДМ»	42,3	46,9	37,5	46,2	49,5	47,2	57,8	55,7
ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»	17,3	15,3	15,1	19,1	22,7	25,9	25,2	31,4
ТОВ «Вента ЛТД»	13,0	12,2	7,1	9,9	16,0	10,8	10,3	9,4
ПрАТ «Альба Україна»	12,3	15,1	6,8	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
ТОВ «ФРА-М»	12,7	6,8	5,2	9,5	2,3	0,0	0,0	0,0
Інші	2,4	3,7	28,3	15,1	9,4	16,0	6,7	3,5

4.2. Умови реалізації Відповідачами на території України лікарських засобів групи GSK

- (201) ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» співпрацює з ТОВ «БаДМ», ТОВ «Вента. ЛТД», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» та ПрАТ «Альба Україна» на підставі угод, розроблених ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна». Аналіз їх положень свідчить, що вони є типовими.
- (202) Ряд умов у цих угодах передбачають [інформація з обмеженим доступом].
- (203) Так, ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» протягом періоду дослідження здійснювало реалізацію лікарських засобів ТОВ «БаДМ», ТОВ «Вента. ЛТД», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» та ПрАТ «Альба Україна» на підставі договорів купівлі-продажу, наведених у таблиці 3.

Таблиця 3

Перелік договорів купівлі-продажу, чинних протягом 2011 – 2018 років

Великооптовий дистриб'ютор	До 2013 року	2013 року до 2016 року	2016 року (після надання Комітетом рекомендацій № 9-рк)
В «БаДМ»,	інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]
В СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»	інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]
АТ «Альба Україна»	інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	
В «Вента. ЛТД»	інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]

4.2.1. Загальна характеристика положень [інформація з обмеженим доступом] Договору 3.1, [інформація з обмеженим доступом].

- (204) Для [інформація з обмеженим доступом], Договору 3.1 [інформація з обмеженим доступом] спільними є ряд положень, окремі з яких зазначені нижче.
- (205) Відповідно до положень пункту 2 [інформація з обмеженим доступом], Договору 3.1, [інформація з обмеженим доступом], предмет договору передбачає, що [інформація з обмеженим доступом].
- (206) Відповідно до термінів, визначених у пункті 1 [інформація з обмеженим доступом], Договору 3.1, [інформація з обмеженим доступом].

- (207) Пунктом 4 [інформація з обмеженим доступом], Договору 3.1, [інформація з обмеженим доступом] також встановлено, [інформація з обмеженим доступом].
- (208) Отже, [інформація з обмеженим доступом].
- (209) Тобто, ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» мало істотний вплив на умови обороту товару на такому ринку, що могло послаблювати вплив ринкових факторів на оборот товару на території України.
- (210) Пунктом 2 [інформація з обмеженим доступом], Договору 3.1, [інформація з обмеженим доступом] передбачено, [інформація з обмеженим доступом].
- (211) [Інформація з обмеженим доступом].
- (212) Додатковими угодами було доповнено пункт 6 [інформація з обмеженим доступом], Договору 3.1, [інформація з обмеженим доступом] та передбачено, що [інформація з обмеженим доступом].
- (213) Слід зазначити, що в період з 01.01.2010 по II квартал 2012 року включно пунктом 4 [інформація з обмеженим доступом], Договору 3.1, [інформація з обмеженим доступом] було передбачено [інформація з обмеженим доступом].
- У листі від 27.06.2014 № 2696/А (вх. № 8-143/5486 від 01.07.2014) ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» зазначило, що [інформація з обмеженим доступом].
- Тобто, [інформація з обмеженим доступом].
- (214) [інформація з обмеженим доступом].
- (215) Відповідно до пункту 4 [інформація з обмеженим доступом], Договору 3.1, [інформація з обмеженим доступом]
- Згідно з умовами [інформація з обмеженим доступом].
- (216) Слід зазначити, що [інформація з обмеженим доступом], Договору 3.1, [інформація з обмеженим доступом]/
- (217) [інформація з обмеженим доступом].
- (218) У зв'язку із зобов'язанням [інформація з обмеженим доступом].
- (219) При цьому договірні відносини між ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД», ПрАТ «Альба Україна» спонукають ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД», ПрАТ «Альба Україна» [інформація з обмеженим доступом], однак може негативно впливати на конкурентоспроможність інших оптових дистриб'юторів, призводячи до звуження реального кола оптових постачальників лікарських засобів групи GSK на території України.
- Для прикладу, відповідно до інформації ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», наданої листом вих. № 1735/А від 12.12.2013 (вх. № 8/1773-ДСК від 30.12.2013), [інформація з обмеженим доступом].
- 4.2.2. Система звітності для дистриб'юторів, передбачена умовами [інформація з обмеженим доступом], Договору 3.1, [інформація з обмеженим доступом].**
- (220) Відповідно до пункту 10 [інформація з обмеженим доступом].
- (221) Поряд з цим, у листі № 2696/А від 27.06.2014 (вх. № 8-143/5486 від 01.07.2014) Товариство повідомляє, що [інформація з обмеженим доступом].
- (222) ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» [інформація з обмеженим доступом].

- (223) Щодо решти звітів та їх реквізитів ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» у листі № 2696/А від 27.06.2014 (вх. № 8-143/5486 від 01.07.2014) повідомляє, що *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (224) Крім того, умовами додаткових угод до *[інформація з обмеженим доступом]*, Договору 3.1, *[інформація з обмеженим доступом]* передбачено, що *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (225) Тобто, відповідно до положень *[інформація з обмеженим доступом]*, Договору 3.1, *[інформація з обмеженим доступом]*.

Положення [інформація з обмеженим доступом], Договору 3.2, [інформація з обмеженим доступом].

- (226) Більшість положень договорів, чинних протягом 2013 – 2015 років, а саме *[інформація з обмеженим доступом]*, Договору 3.1 та Договору 3.2, не відрізнялися від умов договорів, що діяли в період 2011 – 2012 років *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (227) При цьому *[інформація з обмеженим доступом]*
- (228) Також у *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (229) *[інформація з обмеженим доступом]*, Договір 3.2, *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (230) Однак у Договорі 3.2:
[інформація з обмеженим доступом]
- (231) Як видно з аналізу наведених умов договорів та їх реалізації на практиці, у період 2011 – 2015 років товари оберталися в умовах контролю за товарними потоками, насиченістю попиту та пропозиції на ринках послуг з постачання оптових партій лікарських засобів у широкому асортиментному наборі, де ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ПрАТ «Альба Україна» та ТОВ «Вента. ЛТД» реалізували лікарські засоби групи GSK на території України, перелік яких наведений у додатку 1 до цього рішення.
- (232) **Отже, наведена вище сукупність договірних відносин фактично призводила до можливості проведення учасниками узгоджених дій перевірки, обліку, втручання з метою коригування та нагляду за товарними потоками, ціновими тенденціями, насиченістю попиту та пропозиції лікарських засобів групи GSK, які реалізувалися великим оптом на території України.**
- (233) Відповідно до інформації, наданої ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ПрАТ «Альба Україна», ТОВ «Вента. ЛТД», дистриб'юторів влаштовували умови співпраці з ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», передбачені умовами *[інформація з обмеженим доступом]*, Договору 3.1, *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (234) Погоджуючись на обмеження, передбачені умовами *[інформація з обмеженим доступом]*, Договорів 3.1 та 3.2, *[інформація з обмеженим доступом]* між ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ПрАТ «Альба Україна», ТОВ «Вента», дистриб'ютори отримували преференції у вигляді додаткових доходів через отримання від ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» знижок *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (235) Можливість отримання таких знижок ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД» та ПрАТ «Альба Україна» передбачена положеннями

дистриб'юторських договорів, додаткових угод та додатків до договорів, укладених з ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна».

4.2.3. Система знижок для дистриб'юторів в період 2011 – 2015 років

- (236) ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» у листі від 22.05.2014 вих. № 2391/А пояснює, [інформація з обмеженим доступом].
- (237) У листі від 29.06.2016 (вих. № 8-143/769-кі від 02.07.2016) ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» зазначило, що [інформація з обмеженим доступом].
- (238) Запроваджена умовами [інформація з обмеженим доступом], Договорів 3.1 та 3.2, [інформація з обмеженим доступом]
- (239) Так, аналіз додаткових угод та додатків до [інформація з обмеженим доступом], Договорів 3.1 та 3.2, [інформація з обмеженим доступом] свідчить, що всі ці договори містять додатки [інформація з обмеженим доступом].
- (240) Слід зазначити, що [інформація з обмеженим доступом], як показано в таблиці 4.

Таблиця 4

[інформація з обмеженим доступом].

*[інформація з обмеженим доступом].

- (241) [інформація з обмеженим доступом].
- (242) [інформація з обмеженим доступом].
Тобто, ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» стимулювало реалізацію лише окремих лікарських засобів через процедури державних закупівель.
- (243) Протягом 2011 – 2015 років асортимент фармацевтичної продукції GSK час від часу змінювався, у зв'язку із чим вносилися зміни до вищезазначених переліків та затверджувались їх нові редакції.
- (244) Уцілому, аналіз наявної в Комітеті інформації свідчить, що в період дослідження перелік лікарських засобів, які Товариство реалізовувало ТОВ «БаДМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД», ПрАТ «Альба Україна», налічував 141 торговельне найменування, які наведені в Додатку 1.
- (245) Згідно з наявною в Комітеті інформацією [інформація з обмеженим доступом]. Відповідно, деякі дистриб'ютори не мали можливості отримати винагороду, що передбачена за поставку [інформація з обмеженим доступом], Договорі 3.1 та [інформація з обмеженим доступом].
- (246) При цьому, за наявною в Комітеті інформацією, протягом 2011 – 2013 років [інформація з обмеженим доступом], ПрАТ «Альба Україна» та [інформація з обмеженим доступом] не отримували вищезазначених винагород за здійснення поставок [інформація з обмеженим доступом], однак дистриб'юторам надавалася додаткова знижка [інформація з обмеженим доступом].
- (247) Згідно з умовами [інформація з обмеженим доступом], Договорів 3.1 та 3.2, [інформація з обмеженим доступом]
- (248) За результатом аналізу положень додатка 1 до [інформація з обмеженим доступом], Договору 3.1, [інформація з обмеженим доступом], із врахуванням додаткових угод, дійсних протягом 2011 – 2013 років, встановлено, що систему надання знижок ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» доцільно розглядати у розрізі двох періодів, а саме:

період з 01.01.2011 по 31.12.2011 передбачає надання знижок:

- [інформація з обмеженим доступом].

період з 01.01.2012 до дати втрати чинності відповідним договором передбачено надання [інформація з обмеженим доступом].

- (249) Додатками до [інформація з обмеженим доступом], Договору 3.2, [інформація з обмеженим доступом] також передбачені умови надання Товариством [інформація з обмеженим доступом].
- (250) Згідно з положеннями [інформація з обмеженим доступом], Договорів 3.1 та 3.2, [інформація з обмеженим доступом].
- (251) Відповідно до умов [інформація з обмеженим доступом], Договорів 3.1 та 3.2, [інформація з обмеженим доступом], з урахуванням положень додаткових угод до них, ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» [інформація з обмеженим доступом].
- (252) [інформація з обмеженим доступом]. Умови надання зазначених знижок та їх розміри наведено в таблиці 5.

Таблиця 5

[інформація з обмеженим доступом]

*[інформація з обмеженим доступом].

- (253) Договором 3.2 (у т.ч. додатками та додатковими угодами до договору) також передбачені умови надання Товариством [інформація з обмеженим доступом].
[інформація з обмеженим доступом]
Крім цього, зазначеним договором, [інформація з обмеженим доступом]
- (254) **Отже, ряд вищезазначених знижок надавався ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» лише за виконання базових умов договорів** [інформація з обмеженим доступом].
- (255) Однак найбільший відсоток знижки ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» надавало своїм дистриб'юторам за [інформація з обмеженим доступом].
- (256) Слід зазначити, що [інформація з обмеженим доступом].
- (257) [інформація з обмеженим доступом]
- (258) Згідно з умовами [інформація з обмеженим доступом], Договору 3.1 та 3.2, [інформація з обмеженим доступом] (додатків до них та/чи додаткових угод) [інформація з обмеженим доступом]
- (259) Наявна в Комітеті інформація свідчить, що отримані знижки від ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» не ретранслювалися дистриб'юторами в подальшій реалізації лікарських засобів групи GSK, зокрема, під час реалізації таких лікарських засобів через процедури державних закупівель.
- (260) Також ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» надавало своїм дистриб'юторам ряд інших знижок, що були передбачені в умовах додаткових угод та додатків до дистриб'юторських договорів щодо проведення разових акцій, сезонних продажів лікарських засобів [інформація з обмеженим доступом]
- (261) Інформація про загальні обсяги реалізації Товариством лікарських засобів ТОВ «БаДМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ПрАТ «Альба Україна», ТОВ «Вента. ЛТД» та розміри наданих їм знижок у 2011 та 2012 роках отримана Комітетом у вигляді

загальних сум із зазначенням документів, якими оформлялося надання таких знижок, однак без прив'язки до конкретного лікарського засобу. Розрахунок частки загальної суми наданих знижок від обсягу реалізації за відповідний рік наведено в таблиці 6.

Таблиця 6

Інформація щодо загальних обсягів реалізації Товариством Продукції та наданих знижок у розрізі окремих дистриб'юторів

[інформація з обмеженим доступом]

- (262) Відповідно до інформації, отриманої від відповідачів у Справі, суми знижок, які ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» надавало своїм дистриб'юторам протягом 2013 – 2015 років, зазначені в розрізі лікарських засобів щодо яких Товариство надавало відповідні знижки. При цьому середньорічний відсоток загальної суми знижки в загальному обсязі придбання за відповідний рік для ТОВ «БадМ» коливався в діапазоні *[інформація з обмеженим доступом]*, для ТОВ «Вента. ЛТД» *[інформація з обмеженим доступом]*, для ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» *[інформація з обмеженим доступом]*, для ПрАТ «Альба Україна» *[інформація з обмеженим доступом]*
- (263) Аналіз інформації, отриманої від ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», свідчить, що *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (264) Відповідно до *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (265) Відповідно до наданої відповідачами інформації, така структура *[інформація з обмеженим доступом]* зберігалася, як мінімум, до серпня 2013 року. Наприклад: *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (266) У листі № 2696/А від 27.06.2014 (вх. № 8-143/5486 від 01.07.2014) ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» повідомило, що *[інформація з обмеженим доступом]*.
Також Товариство зазначило, що *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (267) ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» зараховувало суму наданої Покупцеві знижки в рахунок оплати Покупця за минулі поставки Продукції. При цьому коригування вартості такої продукції у видаткових накладних не проводило.
- (268) Тобто, знижки, які ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» надавало дистриб'юторам *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (269) Отже, договірні відносини між ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД» та ПрАТ «Альба Україна» у частині надання знижок не призводили до зменшення ціни, за яку споживач, зокрема держава, придбавав лікарські засоби Товариства.
- (270) *[Інформація з обмеженим доступом]*.
- (271) Однак система надання знижок, запроваджена договірними відносинами між ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ПрАТ «Альба Україна», ТОВ «Вента. ЛТД.», не відповідає *[інформація з обмеженим доступом]*, оскільки призводить до «непрозорого» механізму ціноутворення на лікарські засоби групи GSK, результатом якого є завищення цін реалізації таких лікарських засобів, зокрема під час їх подальшої реалізації дистриб'юторами через процедури державних закупівель.
- (272) Товариство в листі № 2391/А від 22.05.2014 зазначає, що надання знижок «...є необхідним механізмом в умовах ринкової економіки для підвищення обсягів

реалізації лікарських засобів групою «ГЛАКСОСМІТКЛЯЙН», оскільки стимулює конкурентну боротьбу між дистриб'юторами, підвищуючи їх комерційну ефективність, яка, врешті-решт, є основою для встановлення справедливих цін для споживача».

Однак, для прикладу, як свідчить аналіз матеріалів Справи, у 2012 році порівняно з 2011 роком мало місце зменшення обсягів реалізації Товариством лікарських засобів групи GSK у кількісному вираженні.

Також слід зазначити, що протягом 2011 – 2012 років частки основних дистриб'юторів (ТОВ «БаДМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД» та ПрАТ «Альба Україна») в загальних обсягах реалізації Товариства були досить стабільними, що свідчить про відсутність активної конкуренції між великооптовими дистриб'юторами під час придбання та реалізації лікарських засобів групи GSK.

- (273) У період 2013 – 2015 років такі частки дистриб'юторів дещо змінювалися: у 2013 році збільшилася часта інших дистриб'юторів та зменшилися частки ТОВ «БаДМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД», ПрАТ «Альба Україна», однак у 2015 частка ТОВ «БаДМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД» знову зросла і в загальних обсягах реалізації Товариства становила понад 80 %.
- (274) Загалом, наявна в Комітеті інформація свідчить, що вищезазначена система надання знижок між ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та ТОВ «БаДМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД», ПрАТ «Альба Україна» створює такі умови подальшої реалізації лікарських засобів дистриб'юторами, за яких отримані від Товариства знижки не враховуються під час формування ціни товару для споживача під час реалізації лікарських засобів групи GSK через процедури державних закупівель.
- (275) ТОВ «БаДМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ПрАТ «Альба Україна», ТОВ «Вента. ЛТД.» теж надали пояснення щодо [інформація з обмеженим доступом] отриманих від ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» знижок та їх впливу на подальшу ціну реалізації лікарських засобів групи GSK.
- (276) ТОВ «БаДМ» листом № 439 від 27.06.2014 (вх. № 8/841-дск від 01.07.2014) [інформація з обмеженим доступом].
- (277) У листі від 09.11.2018 № 843 (вх. № 8-04/1184-кі від 14.11.2018) ТОВ «БаДМ» зазначило, що [інформація з обмеженим доступом].
- (278) Також ТОВ «БаДМ» повідомило, що [інформація з обмеженим доступом].
- (279) ПрАТ «Альба Україна» у листі № 2618 від 11.07.2014 (вх. № 8-143/5886 від 14.07.2014) повідомило, що всі знижки, отримані від постачальників, «...надаються (враховуються) нашим покупцям одразу у вартості відпущених Товариством лікарських засобів, окрім знижки, що надавалася ТОВ «ГлаксоСмітКляйнУкраїна».
- (280) ТОВ «Вента. ЛТД» у листі № 654 від 27.06.2014 (вх. № 8-143/5724 від 09.07.2014) повідомило, що «...в бух. обліку Товариство відображає знижки в момент отримання документа з подальшим перерозподілом на собівартість залишків товару» та, зокрема, зазначило, що отримана додаткова знижка за досягнення відповідного рівня щоквартальних закупівель лікарських засобів «...була врахована в ціноутворення на товар Глаксо Фармасьютікал Україна для того, щоб ціни були більш доступними для споживачів».
- (281) У листі № 1343 від 15.11.2018 (вх. № 8-04/1212-кі від 20.11.2018) ТОВ «Вента. ЛТД» зазначило, що [інформація з обмеженим доступом] та що [інформація з обмеженим доступом].

Також ТОВ «Вента. ЛТД» зазначає, що *[інформація з обмеженим доступом]*.

- (282) ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» у листі № 5495/исх від 26.06.2014 (вх. № 8-143/5489 від 01.07.2014) повідомило, що отримані від постачальників, у т. ч. від ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», виплати, зокрема: знижки, бонуси, винагороди, фінансову допомогу, відображає в бухгалтерському обліку «...як дохід Товариства з відображенням в коді рядка 2120 звіту про фінансові результати «Форма № 2» та відповідно у зменшення заборгованості перед Постачальником, таким чином перераховані виплати зменшують ціну придбання лікарських засобів Товариством та відповідно зменшують ціну реалізації лікарських засобів контрагентам Товариства».

Однак яким чином «зменшення заборгованості перед Постачальником» призводить до зменшення ціни придбання лікарських засобів та, відповідно, зменшення ціни їх подальшої реалізації контрагентам ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» не пояснило.

- (283) У листі № 2398 від 02.11.2018 (вх. № 8-04/1152-кі від 05.11.2018) СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» зазначило, що *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (284) **Тобто, запроваджена договірними відносинами ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ПрАТ «Альба Україна», ТОВ «Вента. ЛТД» система ціноутворення створює умови, які надають дистриб'юторам можливість отримувати додаткові доходи під час реалізації лікарських засобів, ціни на які підлягають державному регулюванню, а саме: завищена ціна придбання (номінальна ціна) дає можливість дистриб'юторам встановлювати більші розміри у вартісному вираженні постачальницько-збутових та торговельних надбавок, а отримання знижок *[інформація з обмеженим доступом]*, у свою чергу, компенсує частину витрат дистриб'юторів, понесених під час придбання відповідної продукції, однак не зменшує ціну для кінцевого споживача (держави).**

4.3. Аналіз показників діяльності ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» з реалізації лікарських засобів групи GSK на території України протягом 2011 – 2015 років

- (285) ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» стосовно формування собівартості лікарських засобів та визначення розмірів торговельно-збутової надбавки в листі № 1735/А від 12.12.2013 (вх. № 8/1773-Дск від 30.12.2013) зазначило, що *[інформація з обмеженим доступом]*.

Товариство повідомило, що *[інформація з обмеженим доступом]*.

Ціни реалізації *[інформація з обмеженим доступом]*.

- (286) Аналіз інформації, наданої Товариством листом від 11.07.2017 № 3330/Л (вх. № 8-01/722 від 18.07.2017), показує, що середньозважені торговельні надбавки ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» становили 16,7 % у 2011 році та 16,6 % у 2012 році. При цьому динаміку торговельних надбавок у розрізі попередньо визначених трьох груп лікарських засобів наведено в таблиці 7¹¹.

Таблиця 7

Динаміка торговельних надбавок ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна»

[інформація з обмеженим доступом]

¹¹ Зазначаємо, що аналіз здійснено без врахування лікарських засобів, які входять до Соціального проєкту «Програма «Оранж Кард».

- (287) Найбільша різниця між максимальним та мінімальним розміром торговельної надбавки спостерігається в лікарських засобів І групи, тобто лікарських засобів, які не мають повних товарів-замінників, формують окремі ринки товарів і мають власну групу споживачів.
- При цьому лікарські засоби, середня торговельна надбавка яких становить понад 100 %, займають у кількісному вираженні близько 34 % у 2011 році та 42 % у 2012 обсягів реалізації цієї групи, наприклад лікарські засоби під торговельними назвами: КУТІВЕЙТ™, АВАМІСТ™, БАКТРОБАН™, РЕВОЛАД™, ВЕЛБУТРИН™, ВАРТЕК, КАЛІПОЗ та ін.
- (288) Однак найбільші середні розміри торговельних надбавок мають лікарські засоби II групи, тобто ті, у яких є один аналогічний лікарський засіб під торговельною назвою іншого виробника. У 2011 – 2012 роках середні торговельні надбавки понад 70 % були у лікарських засобів ОКСИБРАЛ, ФЛІКСОНАЗЕ, ЗІННАТ™ (табл. 125 мг № 10).
- (289) За результатом здійсненого аналізу встановлено, що навіть лікарські засоби III групи, які мають два і більше аналогічних лікарських засобів під торговельними назвами інших виробників, реалізовувались Товариством у значних обсягах із середньою торговельною надбавкою понад 60 % (наприклад: ДЕРМОВЕЙТ™ мазь 0,05 % по 25 г у тубах № 1; ЗІННАТ™, таблетки, вкриті оболонкою, по 250 мг № 10; ДЕРМОВЕЙТ™ крем 0,05 % по 25 г у тубах № 1; ДИКЛОФЕНАК, супозиторії по 50 мг № 10 у блістерах; ДИКЛОФЕНАК супозиторії по 100 мг № 10 у блістерах; БІСАКОДИЛ супозиторії ректальні по 10 мг № 10 (5х2) у стрипах; КЛОТРИМАЗОЛ, крем 1 % по 20 г у тубах № 1 та ін.).
- (290) При цьому у 2011 – 2012 роках спостерігався відносно стабільний курс національної валюти; річний індекс інфляції **становив у 2011 році – 104,6 %, у 2012 році - 99,8 %.**
- (291) Аналіз отриманої від ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» інформації свідчить, що зазначена тенденція щодо встановлення Товариством торговельних надбавок зберігалася у 2013 році.
- (292) У період 2014 – 2015 років, коли Товариство, [інформація з обмеженим доступом]. Співвідношення середньозваженої ціни придбання ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та середньозваженої ціни реалізації (із врахуванням усіх наданих знижок) ним ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД», ПрАТ «Альба Україна» на прикладі лікарського засобу під торговельним найменуванням АУГМЕНТИН таб 875 мг/125 мг № 14 наведена в таблиці 8.

Таблиця 8

Співвідношення середньозваженої ціни придбання та середньозваженої ціни реалізації ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» на прикладі лікарського засобу АУГМЕНТИН таб 875мг/125мг № 14

Торгова назва лікарського засобу	2014 рік			2015 рік		
	Середньозважена ціна придбання без ПДВ, грн/уп (СЦп)	Середньозважена ціна реалізації (за вирахуванням усіх знижок) без ПДВ, грн/уп (СЦр)	СЦп>СЦр, %	Середньозважена ціна придбання без ПДВ, грн/уп	Середньозважена ціна реалізації (без вирахування будь-яких знижок) без ПДВ, грн/уп	СЦп>СЦр, %

АУГМЕНТИН, таб. 875мг/125мг № 14	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]
--	---	---	---	---	---	---

- (293) Отже, [інформація з обмеженим доступом].
- (294) При цьому ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» у листі № 1735/А від 12.12.2013 (вх. № 8/1773-Дск від 30.12.2013) було зазначено, що [інформація з обмеженим доступом].
- (295) Однак, як повідомило ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» у листі № 2696/А від 27.06.2014 (вх. № 8-143/5486 від 01.07.2014), [інформація з обмеженим доступом]. Отже, постачальницько-збутові надбавки встановлюються до ціни без врахування відповідної знижки.
- (296) У листі від 16.11.2018 (вх. № 8-04/208-кі від 20.11.2018) Товариство також зазначило, що [інформація з обмеженим доступом].
- (297) Тобто, договірні відносини в групі GSK та ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» з ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ПрАТ «Альба Україна», ТОВ «Вента. ЛТД» щодо постачання на територію України лікарських засобів групи GSK запроваджували систему ціноутворення, яка вже на етапі продажу Товариством лікарських засобів забезпечувала додаткову дохідність як ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», так і його контрагентам, шляхом створення умов для реалізації продукції виходячи з номінальних цін, а не з реальних цін придбання, тобто без врахування отриманих знижок.

4.4. Вплив умов співпраці ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» і дистриб'юторів на рівень цін та конкуренцію в Україні

4.4.1. Аналіз діяльності відповідачів із реалізації лікарських засобів виробництва групи GSK в період 2011 – 2015 років через процедури державних закупівель

- (298) Впродовж 2011 – 2015 років ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД», ПрАТ «Альба Україна» здійснили реалізацію лікарських засобів виробництва групи GSK через процедури державних закупівель у обсягах, що наведені в таблиці 9.

Таблиця 9

Обсяги реалізації ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД», ПрАТ «Альба Україна» лікарських засобів групи GSK через процедури державних закупівель

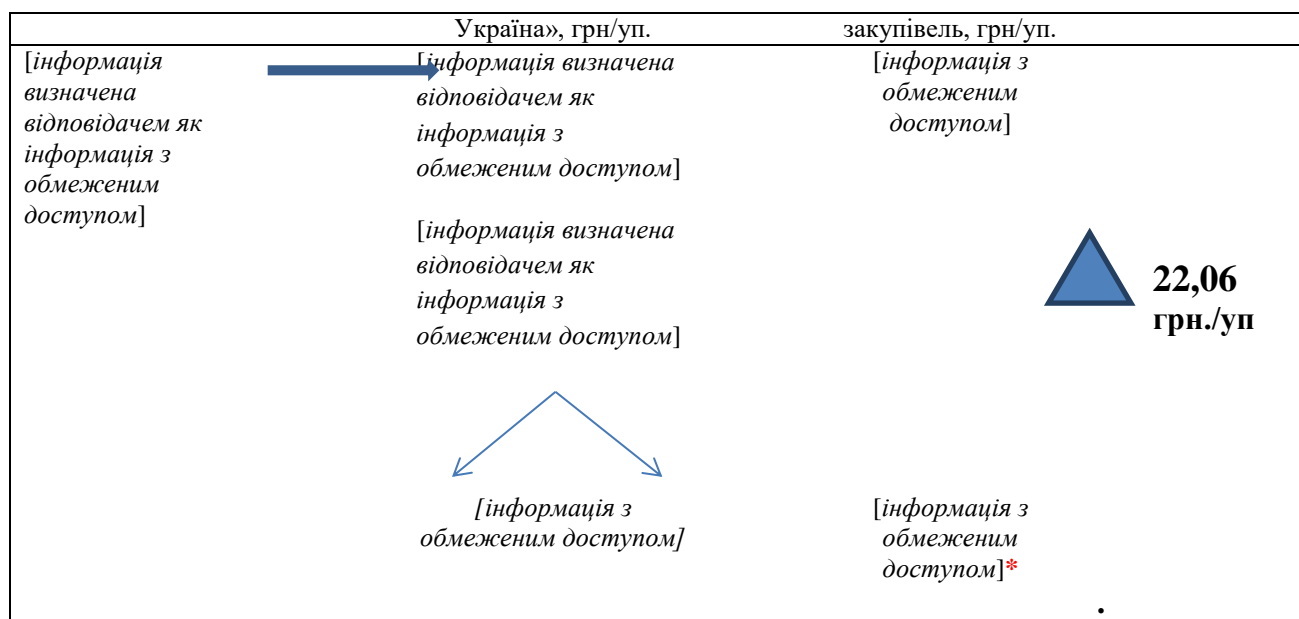
Період	ТОВ «БадМ»		ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»		ТОВ «Вента. ЛТД»		ПрАТ «Альба Україна»	
	упаковок	тис. грн (без ПДВ)	упаковок	тис. грн (без ПДВ)	упаковок	тис. грн (без ПДВ)	упаковок	тис. грн (без ПДВ)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2011	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	6860	612,22	540,00	21,15	21493	2497,5944

	доступом]	доступом]						
2012	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	6177	630,04	1346,00	69,89	37521	6222,6386
2013	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	6175	590,36	742,00	50,98	156770	12235,625
2014	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	відсутня інформація	відсутня інформація
2015	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	0	0

- (299) ТОВ «Вента. ЛТД» у листі від 15.11.2018 № 1343 (вх. № 8-04/1212-кі від 20.11.2018) повідомило, що [інформація з обмеженим доступом].
- (300) Згідно з поясненнями ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», наданими у листі № 2391/А від 22.05.2014, воно зацікавлене в продажу своїх товарів на публічному ринку. Відповідно, надаючи дистриб'юторам знижки та інші більш сприятливі комерційні умови за продаж у лікувально-профілактичні заклади та на централізованих і регіональних тендерах із закупівлі лікарських засобів, Товариство, з одного боку, мотивує дистриб'юторів на роботу в ризиковій зоні, стимулюючи продаж на публічному ринку, а з іншого боку, забезпечує безперебійність постачання лікарських засобів кінцевим споживачам (пацієнтам).
- (301) Також ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» стверджує, що «...дистриб'ютори Товариства конкурують між собою і підвищують свою конкурентоспроможність за рахунок власної комерційної націнки, економічна допустимість зменшення якої визначається, зокрема, знижками і бонусами, які нараховуються за їх ефективність. **Тобто, надані Товариством знижки в кінцевому підсумку зменшують ціну, за яку споживач придбаває продукцію Товариства».**
- (302) Однак, як свідчать матеріали справи, надання Товариством дистриб'юторам додаткової знижки у розмірі [інформація з обмеженим доступом] (протягом 2011 – 2013 років) або [інформація з обмеженим доступом] (з 2014 році) вартості продукції не відображалось у зниженні вартості лікарських засобів, які реалізувалися дистриб'юторами через процедури державних закупівель.
- (303) До прикладу, на рис. 1 наведена порівняльна оцінка вартості реалізації ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД» та ПрАТ «Альба Україна» у 2012 році лікарського засобу Аугментин пор.д/ін. 1,2 г № 10 через процедури державних

закупівель та вартості, яка була б у разі транслювання дистриб'юторами отриманого від ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» [інформація з обмеженим доступом] розміру знижки за реалізацію лікарського засобу через процедури державних закупівель.

А. ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та ТОВ «БаДМ»					
Середньозважена вартість імпорту ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн/уп.		Середньозважена вартість придбання ТОВ «БаДМ» у ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн/уп.		Середньозважена вартість реалізації ТОВ «БаДМ» через процедури державних закупівель, грн/уп.	
[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]		[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]		[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	
				 22,22 грн./уп.	
Б. ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»					
Середньозважена вартість імпорту ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн/уп.		Середньозважена вартість придбання ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» у ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн/уп.		Середньозважена вартість реалізації ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» через процедури державних закупівель, грн/уп.	
[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]		[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]		[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	
				 10,96 грн./уп.	
В. ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та ТОВ «Вента.ЛТД»					
Середньозважена вартість імпорту ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн/уп.		Середньозважена вартість придбання ТОВ «Вента.ЛТД» у ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн/уп.		Середньозважена вартість реалізації ТОВ «Вента.ЛТД» через процедури державних закупівель, грн/уп.	
[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]		[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]		[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	
				 4,96 грн./уп.	
Г. ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та ПрАТ «Альба Україна»					
Середньозважена вартість імпорту ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн/уп.		Середньозважена вартість придбання ПрАТ «Альба Україна» у ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна»		Середньозважена вартість реалізації ПрАТ «Альба Україна» через процедури державних закупівель	

Рис. 1. Вартісні показники реалізації лікарського засобу Аугментин пор.д/ін. 1,2 г №10 через процедури державних закупівель у 2012 році

*[інформація з обмеженим доступом].

(304) Як видно з рис. 1, у разі транслявання дистриб'юторами 10 % знижки під час реалізації через процедури державних закупівель лікарського засобу Аугментин пор. д/ін. 1,2 г № 10, вартість його була б дешевшою від 5 до 22 грн/уп.

При цьому ТОВ «БаДМ» та ПрАТ «Альба Україна» під час реалізації зазначеного лікарського засобу через процедури державних закупівель встановлювали максимально можливі торговельні надбавки в рамках державного регулювання виходячи із ціни імпорту лікарського засобу Товариством, тобто номінальної ціни постачання лікарського засобу на територію України.

(305) Описана тенденція щодо встановлення цін на лікарські засоби групи GSK зберігалася і під час дії [інформація з обмеженим доступом], які набрали чинності з 2013 року. Договірні відносини між ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та ПрАТ «Альба Україна» у 2013 році визначалися умовами Договору 3.1.

(306) До прикладу, на рис. 2 наведена порівняльна оцінка вартості реалізації ТОВ «БаДМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД» та ПрАТ «Альба Україна» у 2013 році лікарського засобу Аугментин пор.д/ін.1,2 г № 10 через процедури державних закупівель та вартості, яка була б у разі транслявання дистриб'юторами отриманого від ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» [інформація з обмеженим доступом] розміру знижки за реалізацію лікарського засобу через процедури державних закупівель.

А. ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та ТОВ «БаДМ»		
Середньозважена вартість імпорту ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн/уп.	Середньозважена вартість придбання ТОВ «БаДМ» у ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн/уп.	Середньозважена вартість реалізації ТОВ «БаДМ» через процедури державних закупівель, грн/уп.
[інформація визначена відповідачем як]	[інформація визначена відповідачем як інформація з]	[інформація визначена відповідачем як]
		 22,17 грн./уп.

інформація з обмеженим доступом]		обмеженим доступом]		інформація з обмеженим доступом]	
Б. ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»					
Середньозважена вартість імпорту ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн/уп.		Середньозважена вартість придбання ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» у ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн/уп.		Середньозважена вартість реалізації ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» через процедури державних закупівель, грн/уп.	
[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]		[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]		[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	
				17,62 грн./уп.	
В. ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та ТОВ «Вента.ЛТД»					
Середньозважена вартість імпорту ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн/уп.		Середньозважена вартість придбання ТОВ «Вента.ЛТД» у ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн/уп.		Середньозважена вартість реалізації ТОВ «Вента.ЛТД» через процедури державних закупівель, грн/уп.	
[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]		[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]		[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	
				20,52 грн./уп.	
Г. ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та ПрАТ «Альба Україна»					
Середньозважена вартість імпорту ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн/уп.		Середньозважена вартість придбання ПрАТ «Альба Україна» у ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн/уп.		Середньозважена вартість реалізації ПрАТ «Альба Україна» через процедури державних закупівель, грн/уп.	
[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]		[інформація з обмеженим доступом]		[інформація з обмеженим доступом]*	
				21,75 грн./уп.	

Рис. 2. Вартісні показники реалізації лікарського засобу Аугментин пор.д/ін.1,2 г № 10 через процедури державних закупівель у 2013 році

*[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]

- (307) Отже, передбачена договірними відносинами між ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та дистриб'юторами (ТОВ «БаДМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ПрАТ «Альба Україна», ТОВ «Вента. ЛТД») додаткова знижка в розмірі *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]* за продаж лікарських засобів групи GSK *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]* (у т. ч. через процедури державних закупівель) створювала більш сприятливі комерційні умови для продажу лікарських засобів групи GSK у лікувально-профілактичні заклади та на централізованих і регіональних тендерах із закупівлі лікарських засобів безпосередньо для учасників відповідних договорів, однак у **кінцевому підсумку це не призводило до зменшення ціни, за яку споживач, в цьому випадку держава, придбавав Продукцію Товариства.**
- (308) Тобто, знижки, що надавались ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» для ТОВ «БаДМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ПрАТ «Альба Україна», ТОВ «Вента. ЛТД», не знижували вартості поставлених лікарських засобів через процедури державних закупівель, а призначені для забезпечення додаткової дохідності діяльності дистриб'юторів.
- (309) Отже, система договірних відносин між групою GSK та ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», з однієї сторони, та між ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» із ТОВ «БаДМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД» та ПрАТ «Альба Україна», з іншої сторони, сприяли утворенню номінального ціноутворення, на підставі якого на території України формувалися ціни на лікарські засоби групи GSK, та реального ціноутворення з урахуванням знижок, запроваджених сторонами *[інформація з обмеженим доступом]*, Договором 3.1, *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (310) Внаслідок зазначеного, реалізація дистриб'юторами лікарських засобів групи GSK здійснювалася в умовах наявності двох видів цін:
- **номінальної ціни**, яка зазначається в договорі і є базою для нарахування митних зборів, торговельних надбавок, цін для кінцевих споживачів та є об'єктом контролю для регулюючих органів;
  - **реальної ціни** – ціни з врахуванням знижок, наданих групою GSK для ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та знижок, наданих ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» своїм дистриб'юторам, які потім розподіляються між зазначеними учасниками ринку.
- (311) Отже, у результаті наявності зазначених механізмів надання знижок, ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» і дистриб'юторами запроваджено непрозорий механізм ціноутворення на ринках лікарських засобів групи GSK, завдяки якому може відбуватися спотворення механізму формування вартості лікарських засобів, які реалізуються через процедури державних закупівель.
- (312) Крім цього, протягом 2011 – 2015 років лікарські засоби виробництва групи GSK *[інформація з обмеженим доступом]* фактично постачалися на територію України за цінами, що були завищеними *[інформація з обмеженим доступом]*. При цьому саме виходячи з таких цін розраховувалася ціна подальшого перепродажу лікарських засобів через процедури державних закупівель.
- (313) На основі інформації, наданої ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», ТОВ «БаДМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД» та ПрАТ «Альба

Україна», було здійснено порівняльний аналіз динаміки цін придбання з урахуванням отриманих ретроспективних знижок (реальних цін) та цін реалізації таких лікарських засобів дистриб'юторами на території України на прикладі окремих лікарських засобів групи GSK, за реалізацію яких умовами *[інформація з обмеженим доступом]*, Договору 3.1, *[інформація з обмеженим доступом]* передбачена *[інформація з обмеженим доступом]*. Зазначена динаміка середньозважених цін придбання та реалізації протягом 2011 – 2012 років показана в **додатку 2**.

- (314) Як свідчать матеріали справи та інформація з додатка 2, протягом 2011 – 2012 років ТОВ «БаДМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ПрАТ «Альба Україна», ТОВ «Вента. ЛТД», незважаючи на те, що вони отримували від ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» додаткову знижку *[інформація з обмеженим доступом]*, під час реалізації лікарських засобів групи GSK через державні закупівлі застосовували ціни, які, як правило, є вищими від цін реалізації відповідних лікарських засобів в аптечний сегмент.
- (315) При цьому, якщо б під час реалізації лікарських засобів групи GSK через процедури державних закупівель дистриб'юторами враховувалась, *[інформація з обмеженим доступом]*, то ціни на лікарські засоби групи GSK мали б бути значно нижчими за ціни реалізації таких лікарських засобів в аптечні заклади.
- (316) Також, якщо б під час реалізації лікарських засобів виробництва групи GSK через централізовані закупівлі лікарських засобів враховувались *[інформація з обмеженим доступом]* то ціни на такі лікарські засоби теж не могли б перевищувати ціни реалізації відповідних лікарських засобів в аптечні заклади.
- (317) **Отже, встановлено, що ціни на лікарські засоби групи GSK під час їх реалізації через процедури державних закупівель формувалися дистриб'юторами без враховування можливості отримання додаткової знижки в розмірі *[інформація з обмеженим доступом]*, яку надавало ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» своїм дистриб'юторам *[інформація з обмеженим доступом]*.**
- (318) Зазначене додатково підтверджується результатами аналізу реалізації через процедури державних закупівель лікарських засобів ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», за реалізацію яких *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]* (у т. ч. через процедури державних закупівель) умовами *[інформація з обмеженим доступом]*, Договору 3.1 не передбачена можливість отримання додаткової знижки *[інформація з обмеженим доступом]* Динаміка цін на прикладі реалізації ТОВ «БаДМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» та ПрАТ «Альба Україна» лікарських засобів під торговельною назвою Клотримазол, крем 1% 20г та Бекотид Евохалер 50 мкг/дозу по 200 доз у балонах № 1 відображено в **додатку 3** до цього рішення.
- (319) Як видно із графіків, наведених у додатку 2 та додатку 3, ціноутворення під час реалізації лікарських засобів групи GSK через процедури державних закупівель не залежить від можливості отримання дистриб'юторами додаткової знижки в розмірі *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*, що передбачена умовами *[інформація з обмеженим доступом]*, Договору 3.1, *[інформація з обмеженим доступом]*, та має тенденцію до перевищення над цінами реалізації відповідних лікарських засобів в аптечний сегмент.
- (320) Отже, механізм надання знижок шляхом оформлення Акта узгодження заборгованості, запроваджений договірними відносинами між ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та ТОВ «БаДМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД» та ПрАТ «Альба Україна», не спрямований на зниження номінальної вартості лікарських засобів групи GSK, відповідно до якої

буде розраховуватися ціна перепродажу, та призводить до необґрунтованого збільшення цін на ринку, які в кінцевому результаті сплатить споживач, особливо в умовах наявності державного регулювання цін шляхом застосування граничних рівнів торговельної надбавки.

- (321) Враховуючи реальні показники закупівлі лікарських засобів ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», максимальна вартість реалізації дистриб'юторами лікарських засобів групи GSK через процедури державних закупівель не могла б перевищувати [інформація з обмеженим доступом] вартості придбання ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» лікарських засобів з урахуванням знижок, що надавалися групою GSK після продажу лікарських засобів, та які не враховувалися у ціні перепродажу.
- (322) Торговельна націнка дистриб'юторів на лікарські засоби виробництва групи GSK, які реалізовувалися ними через процедури державних закупівель, не перевищувала [інформація з обмеженим доступом] ціни імпорту ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» лікарських засобів, тобто максимального розміру постачальницько-збутових надбавок, затверджених Постановою КМУ № 955.
- (323) Однак, виходячи з реальних показників закупівлі ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» лікарських засобів торговельна націнка ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД», ПрАТ «Альба Україна» на лікарські засоби групи GSK, які реалізовувалися ними через процедури державних закупівель, значно перевищувала законодавчо встановлений граничний рівень.
- (324) До прикладу, на рис. 3 наведена порівняльна оцінка вартості реалізації ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД», ПрАТ «Альба Україна» у 2012 році лікарського засобу Вентолін Небули р-н д/ін. 2,5 мг/2,5 мг № 40 через процедури державних закупівель, та вартості, яка була б у разі транслювання [інформація з обмеженим доступом]отриманих знижок.

А. ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» - ТОВ «БадМ»			
Середньозважена вартість імпорту ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн./уп.	Середньозважена вартість придбання ТОВ «БадМ» у ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн./уп.	Середньозважена вартість реалізації ТОВ «БадМ» через процедури державних закупівель, грн./уп.	Торговельна надбавка
Розрахункова надбавка без врахування знижок			
[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[7,53%] (від ціни імпорту)
			[4,10%] (від ціни придбання ТОВ «БадМ»)
Розрахункова надбавка із врахуванням знижок			
[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[25,72%] (від ціни імпорту)

обмеженим доступом]*		доступом]**		інформація з обмеженим доступом]		[32,33%] (від ціни придбання ТОВ «БадМ»)
Б. ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» - ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»						
Середньозважена вартість імпорту ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн./уп.		Середньозважена вартість придбання ТОВ СП «Оптіма- Фарм, ЛТД» у ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн/уп.		Середньозважена вартість реалізації ТОВ СП «Оптіма- Фарм, ЛТД» через процедури державних закупівель, грн/уп.		Торговельна надбавка
Розрахункова надбавка без врахування знижок						
[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]		[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]		[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]		[4,97%] (від ціни імпорту)
						[1,43%] (від ціни придбання ТОВ СП «Оптіма- Фарм, ЛТД»)
Розрахункова надбавка із врахуванням знижок						
[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*		[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]**		[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]		[22,73%] (від ціни імпорту)
						[10,05%] (від ціни придбання ТОВ СП «Оптіма- Фарм, ЛТД»)
В. ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» - ТОВ «Вента.ЛТД»						
Середньозважена вартість імпорту ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн./уп.		Середньозважена вартість придбання ТОВ «Вента.ЛТД» у ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн./уп.		Середньозважена вартість реалізації ТОВ «Вента.ЛТД» через процедури державних закупівель, грн./уп.		Торговельна надбавка
Розрахункова надбавка без врахування знижок						
[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]		[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]		[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]		[10,66%] (від ціни імпорту)

доступом]			[7,28%] (від ціни придбання ТОВ «Вента.ЛТД»)
Розрахункова надбавка із врахуванням знижок			
[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженням доступом]*			[29,37%] (від ціни імпорту)
[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженням доступом]**			[13,05%] (від ціни придбання ТОВ «Вента.ЛТД»)
Г. ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» - ПрАТ «Альба Україна»			
Середньозважена вартість імпорту ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн./уп.	Середньозважена вартість придбання ПрАТ «Альба Україна» у ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн/уп.	Середньозважена вартість реалізації ПрАТ «Альба Україна» через процедури державних закупівель, грн/уп.	Торговельна надбавка
Розрахункова надбавка без врахування знижок			
[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженням доступом]			[8,77%] (від ціни імпорту)
[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженням доступом]			[5,08%] (від ціни придбання ПрАТ «Альба Україна»)
Розрахункова надбавка із врахуванням знижок			
[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженням доступом]*			[27,17%] (від ціни імпорту)
[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженням доступом]**			[8,68%] (від ціни придбання ПрАТ «Альба Україна»)

**Рис. 3. Вплив знижок на розмір торговельної надбавки на прикладі лікарського засобу
Вентолін Небули р-н д/ін. 2,5мг/2,5мг № 40 у 2012 році**

*[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]

**[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]

(325) Як видно на рис. 3:

номінальна торговельна надбавка ТОВ «БаДМ» на лікарський засіб Вентолін Небули р-н д/інг. 2,5 мг/2,5 мг № 40, який реалізовувався ним через процедури державних закупівель, становила понад 7 %, а виходячи з реальних цін закупівлі ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» зазначеного лікарського засобу торговельна націнка ТОВ «БаДМ» перевищувала 25 %.

номінальна торговельна надбавка ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» на лікарський засіб Вентолін Небули р-н д/інг. 2,5 мг/2,5 мг № 40, який реалізовувався ним через процедури державних закупівель становила близько 5 %, а виходячи з реальних цін закупівлі ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» зазначеного лікарського засобу торговельна націнка ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» перевищувала 22 %;

номінальна торговельна надбавка ТОВ «Вента.ЛТД» на лікарський засіб Вентолін Небули р-н д/інг. 2,5 мг/2,5 мг № 0, який реалізовувався ним через процедури державних закупівель, становила близько 10 %, а виходячи з реальних цін закупівлі ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» зазначеного лікарського засобу торговельна націнка ТОВ «Вента.ЛТД» перевищувала 29 %;

номінальна торговельна надбавка ПрАТ «Альба Україна» на лікарський засіб Вентолін Небули р-н д/інг. 2,5 мг/2,5 мг № 40, який реалізовувався ним через процедури державних закупівель становила понад 8 %, а виходячи з реальних цін закупівлі ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» зазначеного лікарського засобу, торговельна націнка ПрАТ «Альба Україна» перевищувала 27 %.

(326) Описана тенденція зберігалася протягом 2013 року під час дії Договору 3.1 та [інформація з обмеженим доступом]. Порівняльна оцінка вартості реалізації ТОВ «БаДМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД», ПрАТ «Альба Україна» у 2013 році лікарського засобу Вентолін Небули р-н д/ін. 2,5 мг/2,5 мг № 40 через процедури державних закупівель, та вартості, яка була б у разі транслювання ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та дистриб'юторами отриманих знижок, наведена на рис. 4.

А. ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» - ТОВ «БаДМ»			
Середньозважена вартість імпорту ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн./уп.	Середньозважена вартість придбання ТОВ «БаДМ» у ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн./уп.	Середньозважена вартість реалізації ТОВ «БаДМ» через процедури державних закупівель, грн./уп.	Торговельна надбавка
Розрахункова надбавка без врахування знижок			[9,4%] (від ціни імпорту)
[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[4,1%] (від ціни придбання ТОВ «БаДМ»)

Розрахункова надбавка із врахуванням знижок					
					[42,1%] (від ціни імпорту)
[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*		[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]**		[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	
					[9,5%] (від ціни придбання ТОВ «БаДМ»)
Б. ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» - ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»					
Середньозважена вартість імпорту ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн/уп.		Середньозважена вартість придбання ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» у ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн/уп.		Середньозважена вартість реалізації ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» через процедури державних закупівель, грн/уп.	Торговельна надбавка
Розрахункова надбавка без врахування знижок					
					[2,3%] (від ціни імпорту)
[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]		[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]		[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	
					[-2,7%] (від ціни придбання ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»)
Розрахункова надбавка із врахуванням знижок					
					[32,9%] (від ціни імпорту)
[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*		[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]**		[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	
					[0,7%] (від ціни придбання ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»)
В. ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» - ТОВ «Вента.ЛТД»					
Середньозважена вартість імпорту ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн/уп.		Середньозважена вартість придбання ТОВ «Вента.ЛТД» у ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн/уп.		Середньозважена вартість реалізації ТОВ «Вента.ЛТД» через процедури державних закупівель, грн/уп.	Торговельна надбавка
Розрахункова надбавка без врахування знижок					

[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[11,1%] (від ціни імпорту)
			[5,7%] (від ціни придбання ТОВ «Вента.ЛТД»)
Розрахункова надбавка із врахуванням знижок			
[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]**	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[44,4%] (від ціни імпорту)
			[12,4%] (від ціни придбання ТОВ «Вента.ЛТД»)
Г. ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» - ПрАТ «Альба Україна»			
Середньозважена вартість імпорту ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн/уп.	Середньозважена вартість придбання ПрАТ «Альба Україна» у ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн/уп.	Середньозважена вартість реалізації ПрАТ «Альба Україна» через процедури державних закупівель, грн/уп.	Торговельна надбавка
Розрахункова надбавка без врахування знижок			
[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]**	132,2	[9,4%] (від ціни імпорту)
			[4,1%] (від ціни придбання ПрАТ «Альба Україна»)
Розрахункова надбавка із врахуванням знижок			
[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*	[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]**	132,2	[42,2%] (від ціни імпорту)
			[11,4%] (від ціни придбання ПрАТ «Альба Україна»)

Рис. 4. Вплив знижок на розмір торговельної надбавки на прикладі лікарського засобу Вентолін Небули р-н д/ін. 2,5мг/2,5мг № 40

*[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]

**[інформація з обмеженим доступом].

- (327) Тобто, система договірних відносин [інформація з обмеженим доступом], створювала умови для існування номінальних та реальних цін придбання на двох рівнях на території України: на етапі ввезення лікарських засобів на територію України та на етапі реалізації лікарських засобів на великооптовому ринку на території України.
- (328) Відповідно, номінальні ціни придбання [інформація з обмеженим доступом] перевищують реальні ціни на лікарські засоби групи GSK на суму отриманих знижок, які, як свідчать матеріали справи, не зменшують ціну придбання для споживача (держави), а є доходом отримувача таких знижок. Як наслідок, під час декларування оптово-відпускних цін на лікарські засоби, що закуповуються за рахунок бюджетних коштів, [інформація з обмеженим доступом].
- (329) **Отже, постачальницько-збутові надбавки, граничний розмір яких в рамках державного регулювання становить 10 % до задекларованої зміни оптово-відпускної ціни, встановлюються дистриб'юторами виходячи з номінальної ціни постачання лікарського засобу групи GSK на територію України.**
- (330) **Як наслідок, максимально можлива вартість реалізації лікарських засобів, враховуючи номінальні показники їх придбання, значно перевищує максимально можливу вартість реалізації таких лікарських засобів, враховуючи реальні показники їх придбання.**
- (331) Аналіз динаміки цін на лікарські засоби групи GSK, реалізація яких здійснювалась через процедури державних закупівель протягом 2011 – 2012 років, та співвідношення таких цін із максимально можливими, враховуючи номінальні та реальні показники, на прикладі реалізації ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» та ПрАТ «Альба Україна» та ТОВ «Вента. ЛТД» лікарських засобів під торговельними назвами Вентолін Небулі р-н д/інг. 2,5 мг/2,5 мл № 40, Фортум фл.1 г № 1 та Бекотид Евохалер аер. д/інг. 50 мкг/дозу по 200 доз у балонах № 1, відображено у **додатку 4** до цього рішення.
- Як свідчить аналіз матеріалів справи, під час реалізації ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ПрАТ «Альба Україна» та ТОВ «Вента. ЛТД» лікарських засобів Товариства через процедури державних закупівель, тобто з урахуванням максимально можливих цін відповідно до законодавства, спостерігається тенденція до встановлення дистриб'юторами цін, наближених до максимально можливої вартості реалізації, враховуючи номінальні показники придбання таких лікарських засобів.
- (332) Для прикладу, у результаті такого підходу вартість реалізації ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ПрАТ «Альба Україна», ТОВ «Вента. ЛТД» через процедури державних закупівель лікарських засобів із додатка № 4 (це лише 3 із 111 лікарських засобів Товариства, які можуть закуповувати заклади й установи охорони здоров'я, що повністю або частково фінансуються з державного та місцевих бюджетів) у загальному перевищує максимально можливу вартість реалізації таких лікарських засобів, враховуючи реальні показники їх придбання, на 62,6 тис. грн у 2011 році та 104,6 тис. грн у 2012 році, або на 8,1 % та 14,4 % відповідно.
- Отже, враховуючи, що в рамках державного регулювання граничний розмір постачальницько-збутової надбавки становить 10 %, то фактично під час реалізації зазначених лікарських засобів через процедури державних закупівель така надбавка в середньому становить 18 % у 2011 році та 24 % у 2012 році, що стало можливим лише завдяки запровадженню дистриб'юторами з ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» таких механізмів ціноутворення, які були б неможливими в умовах прозорого ціноутворення.

- (333) Аналіз умов [інформація з обмеженим доступом] та Договору 3.1 свідчить, що протягом 2013 – 2015 років сторони продовжували застосовувати систему знижок та спосіб їх відображення, зокрема в частині знижок за реалізацію лікарських засобів [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом], яка не відрізнялася від попереднього періоду.
- (334) Особливості ціноутворення на лікарські засоби групи GSK у 2014 – 2015 роках полягали у тому, що, [інформація з обмеженим доступом], ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» здійснювало реалізацію лікарських засобів ТОВ «БаДМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ПрАТ «Альба Україна», ТОВ «Вента. ЛТД» за цінами, які у більшості випадків були на [інформація з обмеженим доступом] нижчими, ніж відповідна ціна імпорту.
- При цьому розмір знижки за реалізацію лікарських засобів [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом] зменшився з [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом] до [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом] від вартості [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].
- (335) Крім цього, як свідчить аналіз, у період 2014 – 2015 років більша частина знижок, передбачених умовами [інформація з обмеженим доступом] та Договору 3.1 та 3.2, надавалася шляхом [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].
- (336) Отже, механізм надання Товариством відповідних знижок своїм дистриб'юторам протягом 2014 – 2015 років практично не відрізнявся від попередніх періодів. За рахунок отриманих знижок ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» від компаній групи GSK та наданих Товариством знижок ТОВ «БаДМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ПрАТ «Альба Україна» та ТОВ «Вента. ЛТД», ціни на лікарські засоби групи GSK, зокрема, під час їх реалізації через процедури державних закупівель, продовжували формуватися, враховуючи номінальні показники придбання таких лікарських засобів.
- (337) Для прикладу, на рис. 5 показано динаміку ціни на лікарський засіб під торговельним найменуванням Тракріум (розчин для ін'єкцій, 10 мг/мл по 2,5 мл ампулах № 5) під час його реалізації ТОВ «БаДМ» через процедури державних закупівель у 2014 році та співвідношення такої ціни з максимально можливими, враховуючи номінальні і реальні показники.

[інформація з обмеженим доступом]

Рис. 5

- (338) Як видно з рис. 5, у 2014 році реальна торговельна націнка дистриб'ютора на лікарський засіб Тракріум (розчин для ін'єкцій, 10 мг/мл по 2,5 мл ампулах № 5), який реалізовувався через процедури державних закупівель, в окремі періоди [інформація з обмеженим доступом]. При цьому ціна реалізації лікарського засобу через процедури державних закупівель [інформація з обмеженим доступом], що було б неможливо в умовах прозорого ціноутворення.
- (339) Отже, запроваджена система ціноутворення між ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та ТОВ «БаДМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД» та ПрАТ «Альба Україна» дала змогу відповідним суб'єктам господарювання під час реалізації лікарських засобів Товариства через процедури державних закупівель встановлювати постачальницько-збутові надбавки, які вдвічі і більше перевищують законодавчо встановлений граничний рівень.

- (340) Тобто, у 2011 – 2015 роках році ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» разом із дистриб'юторами, забезпечивши можливість здійснення контролю за обсягами пропозиції лікарських засобів групи GSK на території України, запровадили такий підхід до встановлення цін та системи розрахунків з дистриб'юторами, який забезпечує можливість завищення цін на лікарські засоби групи GSK, що реалізуються через процедури державних закупівель.
- (341) Враховуючи викладене, в результаті співпраці ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» і ТОВ «БадМ» на умовах [інформація з обмеженим доступом], ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» і ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» на умовах [інформація з обмеженим доступом], ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» і ПрАТ «Альба Україна» на умовах до Договору 3.1, ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» і ТОВ «Вента.ЛТД» на умовах [інформація з обмеженим доступом] відбулось необґрунтоване приховане завищення цін на лікарські засоби групи GSK, реалізовані через процедури державних закупівель у 2011 – 2015 роках.
- (342) Разом із цим унікальність лікарських засобів виробництва групи GSK та специфіка ціноутворення на них забезпечують конкурентні переваги для дистриб'юторів Товариства під час реалізації ними лікарських засобів, у т. ч. через процедури державних закупівель, та дозволяють з більш високою ймовірністю перемагати в торгах.
- (343) Товариство стверджує, що відчуває конкуренцію з боку виробників аналогічних препаратів (наприклад, для АУГМЕНТИН, ФРАКСИПАРИН, ЗІННАТ та ін) і ще більшу конкуренцію під час реалізації незапатентованих препаратів-генериків (КЛОТРИМАЗОЛ, ОКСИБРАЛ, САЛЬБУТАМОЛ та ін.)
- (344) Однак, як свідчить аналіз матеріалів справи, навіть ті лікарські засоби групи GSK, що мають декілька фармацевтично еквівалентних та фармацевтично альтернативних лікарських засобів інших виробників, реалізовувались через процедури державних закупівель за цінами, що в окремі періоди значно перевищують середні ціни реалізації в аптечний сегмент та середні ціни на відповідні лікарські засоби інших виробників (наприклад: ЗІНАЦЕФ, ФОРТУМ, АУГМЕНТИН та ін.).
- (345) Листом від 12.12.2013 № 1735/А (вх. № 8/1773-Дск від 30.12.2013) ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» повідомило, що [інформація з обмеженим доступом].
- (346) Однак, як свідчить аналіз дистриб'юторських договорів [інформація з обмеженим доступом].
- (347) Також ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» пояснює, що [інформація з обмеженим доступом].
- (348) Зазначасмо, ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» у додатках до листа № 5495/исх від 26.06.2014 (вх. № 8-143/5489 від 01.07.2014) надало в електронній формі копії звітів, які, відповідно до умов договору, були надані ним ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна». Серед зазначених звітів є щомісячні звіти про продаж лікарням лікарських засобів виробництва групи GSK протягом 2011 – 2013 років, що були придбані у ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», та планові розрахунки знижок у розмірі [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом] за такий продаж. ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» зазначає: «Інформація, вказана в звітах, надавалась для розгляду та до відома постачальника, вказані розміри знижок в звітах є попередньою, плановою (неточною) інформацією».

- (349) Тобто, матеріали справи свідчать, що Товариство володіє детальною інформацією щодо обсягів реалізованих лікарських засобів дистриб'юторами та їх контрагентами, зокрема Товариство проінформоване про обсяги лікарських засобів, продаж яких дистриб'ютори здійснювали лікувально-профілактичним установам (у т. ч. через процедури державних закупівель), оскільки *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (350) Важливою особливістю умов обороту лікарських засобів групи GSK є те, що більшість із них входить до кола лікарських засобів, стосовно яких в Україні здійснюється державне регулювання.
- (351) Майже всі лікарські засоби групи GSK входять, зокрема, до Переліку лікарських засобів вітчизняного та іноземного виробництва, які можуть закуповувати заклади та установи охорони здоров'я, що повністю або частково фінансуються з державного та місцевих бюджетів, та підпадають під державне регулювання розміру торговельних надбавок.
- (352) Таке регулювання цін на лікарські засоби в Україні в 2011 – 2018 роках здійснювалося шляхом встановлення граничних рівнів постачальницько-збутових надбавок та граничних торговельних (роздрібних) надбавок до зареєстрованих / задекларованих оптово-відпускних цін залежно від того, чи входили лікарські засоби до відповідного визначеного державою переліку.
- (353) Упродовж 2011 – 2018 років ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (354) Отже, ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та дистриб'ютори (ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ПрАТ «Альба Україна» та ТОВ «Вента. ЛТД»), укладаючи договори, умови яких передбачають надання зазначених знижок, не могли не усвідомлювати, що наявність номінальних та реальних цін фактично призводить до необґрунтованого завищення цін реалізації на лікарські засоби групи GSK, оскільки ціни реалізації на лікарські засоби через процедури державних закупівель встановлюються з урахуванням *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (355) Крім того, під час обґрунтування надання знижки *[інформація з обмеженим доступом]*, ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» зазначає, що така реалізація «...вимагає додаткових зусиль дистриб'юторів, що пов'язано з такими особливостями:
- Специфічне регулювання публічного ринку лікарських засобів: встановленні тендерні процедури, особливості вимоги замовника лікарських засобів (наприклад, щодо строку придатності товару, необхідність надання виробником гарантій щодо кількості та якості товару, що поставляється, умов доставки товару, тощо).
  - Специфічний тип фінансування: закупівля лікарських засобів за рахунок державного або місцевих бюджетів, що, через досить частий дефіцит бюджету, призводить до затримання оплати товару.
  - Повільний товарообіг: через законодавчо встановлені стадії тендерних процедур товарообіг є значно повільнішим, ніж на комерційному ринку.
  - Високий профіль ризику: зважаючи на те, що попит на лікарські засоби обумовлено кількістю видатків, виділених для відповідних цілей у бюджеті, та беручи до уваги частий дефіцит бюджетів будь-якого рівня, профіль ризику продажів на тендерний ринок є досить високим, крім того, можливості мінімізувати валютні, податкові та інші ризики є обмеженою.

- Обмежені можливості щодо переговорів з замовниками: умови договорів на закупівлю лікарських засобів майже неможливо змінити, усі комерційні умови визначаються в тендерній документації та не підлягають обговоренню.
- (356) Також Товариство повідомляє, що, оскільки воно зацікавлене у продажу своїх товарів, у тому числі й на публічному ринку, то, надаючи знижки й більш вигідні комерційні умови продажу дистриб'юторам, тим самим, з одного боку, мотивує дистриб'юторів на роботу в передбаченій ризиковій зоні, стимулюючи продаж на публічному ринку, з іншого боку, забезпечує безперебійність постачання лікарських засобів кінцевим споживачам (пацієнтам).
- (357) **Враховуючи наведене, ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» було обізнаним про систему цінового регулювання сфери державних закупівель лікарських засобів в Україні, яка передбачає встановлення граничних торговельних надбавок від митної вартості, [інформація з обмеженим доступом] на лікарські засоби, що входять до відповідних переліків лікарських засобів, та реєстрацію оптово-відпускних цін на лікарські засоби, що реалізуються через процедури державних закупівель.**
- (358) Механізм надання ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» дистриб'юторам (ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ПрАТ «Альба Україна» та ТОВ «Вента. ЛТД») додаткової знижки, що надавалася після факту реалізації лікарських засобів через процедури державних закупівель і розраховувалася як [інформація з обмеженим доступом], фактично призводив до виплати ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» на користь дистриб'юторів ретрознижок, які могли не враховуватися та не враховувалися при визначенні ціни, за якою лікарські засоби групи GSK реалізовувалися через процедури державних закупівель, що призвело до економічно необґрунтованого підвищення цін на них.
- (359) Відтак ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» під час укладання, наведених у поданні про попередні висновки за результатами розгляду справи № 142-26.13/125-13 дистриб'юторських договорів свідомо запроваджувало разом із дистриб'юторами механізм, який дозволяє уникати державного регулювання та завищувати ціни під час реалізації лікарських засобів групи GSK через процедури державних закупівель.
- (360) У той же час ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» мало можливість і фактично отримувало інформацію про участь її дистриб'юторів у державних закупівлях.
- (361) Отже, узгоджені дії між ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» і дистриб'юторами (ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ПрАТ «Альба Україна» та ТОВ «Вента. ЛТД»), що стосуються надання знижок, запроваджують на лікарські засоби виробництва групи GSK в Україні механізми ціноутворення, які дозволяють встановити завищений рівень цін, що стане орієнтиром для всіх учасників сфери державних закупівель.
- (362) У подальшому це, відповідно до чинного регулювання, встановлює ціновий діапазон, в якому будуть конкурувати всі учасники сфери державних закупівель, у тому числі дистриб'ютори-відповідачі.
- (363) Однак лише дистриб'ютори, у яких були відповідні договірні відносини з ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» (в цьому випадку Відповідачі – ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ПрАТ «Альба Україна» та ТОВ «Вента. ЛТД»), могли, активно не конкуруючи під час державних або публічних закупівель, отримувати значно вищий дохід (понад 10 %) порівняно з іншими

дистриб'юторами, які не є контрагентами ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна».

- (364) Реальний дохід ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ПрАТ «Альба Україна» та ТОВ «Вента. ЛТД», зокрема у 2012 році, від реалізації лікарських засобів через процедури державних закупівель залежно від лікарського засобу групи GSK здебільшого становив понад 10 відсотків, а в окремих випадках понад 30 відсотків від реальної вартості відповідного лікарського засобу, що було б неможливим за умов прозорого ціноутворення.
- (365) У довготривалій перспективі такі узгоджені дії призводять до посилення ринкової влади їх учасників і до обмеження конкуренції, що підтверджується матеріалами справи.
- (366) Так, фактично Товариство здійснювало реалізацію лікарських засобів групи GSK у 2011 – 2012 роках *[інформація з обмеженим доступом]*, у 2013 році – *[інформація з обмеженим доступом]*, 2014 – *[інформація з обмеженим доступом]*, у 2015 – *[інформація з обмеженим доступом]*, у 2016 – *[інформація з обмеженим доступом]*, у 2017 – *[інформація з обмеженим доступом]*, протягом 8 місяців 2018 року – *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (367) Отже, узгоджені дії протягом 2011 – 2015 років, вчинені шляхом укладення договорів ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» з ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ПрАТ «Альба Україна» та ТОВ «Вента. ЛТД», умовами яких запроваджено непрозорі механізми надання знижок, які призвели до необґрунтованого завищення цін на лікарські засоби виробництва групи GSK, реалізовані через процедури державних або публічних закупівель, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються встановлення цін на лікарські засоби виробництва групи GSK, що реалізуються через процедури державних закупівель.

4.4.2. Питання щодо припинення порушення: аналіз діяльності відповідачів після надання рекомендацій

- (368) З метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції Антимонопольним комітетом України відповідачам зазначеної справи надані рекомендації від 01.07.2015 № 9-рк. (далі – Рекомендації).
- (369) Зазначеними рекомендаціями відповідачам запропоновано вжити протягом трьох місяців з дня отримання цих рекомендацій заходів щодо приведення умов договірних відносин у відповідність із вимогами законодавства про захист економічної конкуренції шляхом встановлення прозорих та недискримінаційних умов, зокрема в частині звітування та при наданні знижок.
- (370) Термін виконання Рекомендацій припадав на 12.10.2015.
- (371) ПрАТ «Альба Україна» листом № 415а від 21.07.2015 (вх. № 8-01/6392 від 24.07.2015) повідомило, що не має можливості виконати Рекомендації Антимонопольного комітету України у зв'язку з тим, що останній чинний договір із ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» був розірваний з 20.06.2015.
- (372) ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» листом вих. № 1048/Б від 29.07.2015 (вх. № 8-01/6779 від 03.08.2015) повідомило, що погоджується з Рекомендаціями та зобов'язалося протягом вказаного тримісячного строку вжити таких заходів:
  - перегляд і доповнення Політики з дистрибуції (далі – Політика);
  - перегляд і корегування системи знижок, які надаються дистриб'юторам;

- затвердження єдиної форми звітів, які будуть використовуватися Товариством і дистриб'юторами;
  - перегляд типового договору з дистриб'юторами та формулювання змін до нього, вжиття заходів щодо внесення відповідних змін до чинних договорів.
- (373) Листами № 1436/Ф від 12.10.2015 (вх. № 8-01/9301 від 21.10.2015), № 1860/Д від 01.02.2016 (вх. № 8-01/1012 від 04.02.2016), № 1918/Д від 12.02.2016 (вх. № 8-01/1337 від 15.02.2016) та листом б/н від 29.06.2016 (вх. № 8-143/769-кі від 02.07.2016) Товариство надало пояснення щодо вжитих заходів з метою виконання Рекомендацій.
- (374) Зокрема, ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» листом від 12.10.2015 №1436/Ф повідомило, що на виконання Рекомендацій Комітету Товариством затверджено нову редакцію Політики дистрибуції (дата введення в дію – 12.10.2015).
- Політика дистрибуції є внутрішнім документом Товариства, який визначає уніфіковані підходи до роботи з дистриб'юторами.
- (375) Фактичним підтвердженням виконання Рекомендацій Комітету мали свідчити укладені договори щодо реалізації лікарських засобів ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» з його постачальниками та дистриб'юторами, які відповідають вимогам законодавства про захист економічної конкуренції.
- (376) На 12.10.2015 Товариство надало лише проекти нових редакцій типових договорів з дистриб'юторами на передплатних та на кредитних умовах, відповідно, і повідомило, що «...на даний момент відбувається процес узгодження та підписання внесених змін до типових договорів із дистриб'юторами».
- (377) Наступну інформацію щодо стану виконання Рекомендацій ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» надало в лютому 2016 року (лист № 1860/Д від 01.02.2016 (вх. № 8-01/1012 від 04.02.2016) та № 1918/Д від 12.02.2016 (вх. № 8-01/1337 від 15.02.2016)), у тому числі була надана копія нової редакції Політики дистрибуції № POL/GSKUA/155/06 від 26.01.2016 та копії окремих підписаних дистриб'юторських договорів, а саме:
- *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (378) При цьому Товариство не надало жодної інформації про те, *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (379) **Отже, заходи щодо приведення умов договірних відносин у відповідність з вимогами законодавства про захист економічної конкуренції були вжиті Товариством із порушенням термінів, передбачених Рекомендаціями Комітету.**
- (380) При цьому аналіз інформації, наданої ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», не дає підстав вважати, що Рекомендації Комітету у 2016 році (наступний рік після надання Комітетом Рекомендацій) виконані по суті в повному обсязі з таких підстав:
- [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*. Тобто, ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» мало змогу контролювати весь ринок його Продукції у великому опті за напрямками реалізації та кількістю, а дані про видаткову накладну, за потреби, дають змогу отримати інформацію про ціни реалізації відповідної продукції на території України.
- Система знижок / компенсацій для дистриб'юторів передбачає такий спосіб розрахунку як залік *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим*

доступом]. До знижок, які можуть надаватися вище зазначеним способом, згідно з умовами нових дистриб'юторських договорів **на 12.02.2016 належать:**

[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].

- (381) При цьому, хоч ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» зазначає, що *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (382) Як результат, надання знижок / компенсацій шляхом *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]* фактично не відрізняється від способу надання знижок у період 2011 – 2015 років, які *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*, та, відповідно, призводить до встановлення дистриб'юторами цін на лікарські засоби, зокрема під час реалізації через процедури державних закупівель, з врахуванням номінальних цін придбання, тобто тих цін, які зазначені у вантажно-митній декларації і є базисом для внесення до реєстру оптово-відпускних цін та нарахування постачальницько-збутових і торговельних надбавок.
- (383) ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» повідомляє, що *[інформація з обмеженим доступом]*..
- (384) При цьому у поясненнях, яким чином механізм надання знижки шляхом взаємозаліку заборгованості або надання компенсації впливає на розмір номінальної ціни на лікарські засоби групи GSK, Товариство у листі б/н від 29.06.2016 (вх. № 8-143/769-кі від 02.07.2016) зазначає, що *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (385) Тобто, Товариство підтверджує, що зазначена система надання знижок / компенсацій ніяким чином не зменшує ціну для пацієнта, який є кінцевим споживачем лікарських засобів Товариства.
- (386) Отже, лише врахування знижки в інвойсі має безпосередній вплив на номінальну ціну лікарського засобу і, відповідно, на ціну реалізації такого лікарського засобу кінцевому споживачу.
- (387) Аналіз наявної в Комітеті інформації, зокрема інформації, наданої ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» у листі від 16.11.2018 (вх. № 8-04/1208-кі від 20.11.2018), свідчить, що у договірних відносинах між Товариством та ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД» до 2018 року продовжували застосовуватися знижки / компенсації, які оформлялися певними актами («офф-інвойс»). При цьому частка таких знижок в загальній сумі наданих Товариством своїм дистриб'юторам знижок з 2016 року почала суттєво зменшуватися і фактично у 2017 році «офф-інвойс» була надана *[інформація з обмеженим доступом]*. Інформація щодо частки знижок «офф-інвойс» у загальній сумі наданих Товариством своїм дистриб'юторам знижок протягом 2015 – 2017 років та 8 місяців 2018 року наведена в таблиці 10.

Таблиця 10

Розмір знижок «офф-інвойс» у загальній сумі наданих Товариством своїм дистриб'юторам знижок протягом 2015 – 2017 років та 8 місяців 2018 року, %*

Назва суб'єкта господарювання	2015 рік	2016 рік	2017 рік	8 місяці 2018 року
ТОВ «БадМ»	<i>[інформація з обмеженим доступом].</i>	<i>[інформація з обмеженим доступом].</i>	<i>[інформація з обмеженим доступом].</i>	<i>[інформація з обмеженим доступом].</i>
ТОВ «Вента. ЛТД»	<i>[інформація з обмеженим доступом].</i>	<i>[інформація з обмеженим доступом].</i>	<i>[інформація з обмеженим доступом].</i>	<i>[інформація з обмеженим доступом].</i>

	доступом].	доступом].	доступом].	доступом].
ТОВ СП «Оптіма Фарм, ЛТД»	[інформація з обмеженим доступом].	[інформація з обмеженим доступом].	[інформація з обмеженим доступом].	[інформація з обмеженим доступом].

*Розрахунок здійснено без врахування інформації щодо косметичних засобів, медичних приладів та лікарських засобів, торговельні найменування яких можуть бути реалізовані згідно з умовами соціального проекту «Програма «Оранж Кард».

- (388) Механізм надання ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» дистриб'юторам (ТОВ «БадМ», ТОВ «Вента. ЛТД» та ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ПрАТ «Альба Україна») знижок офф-інвойсного характеру фактично призводив до виплати ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» на користь дистриб'юторів ретрознижок, які могли не враховуватися та не враховувалися при визначенні ціни, за якою лікарські засоби групи GSK реалізовувалися через процедури державних або публічних закупівель, що призвело до економічно необґрунтованого підвищення цін на них.
- (389) **Отже, внесені зміни на 15.10.2015 та 26.01.2016 ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» щодо системи знижок для дистриб'юторів не усували можливість необґрунтованого завищення цін на лікарські засоби групи GSK під час їх реалізації дистриб'юторами через процедури публічних (державних) закупівель та не усували наявності двох рівнів цін: номінальних і реальних.**
- (390) Слід зазначити, що після 26.02.2016 ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» вносило додаткові зміни до чинних договорів дистриб'юторів (копії додаткових угод до договорів містяться в матеріалах Справи).
- (391) На прохання ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» 18 грудня 2018 року було проведено слухання у Справі, під час якого представники Товариства надали додаткові пояснення щодо стану виконання Рекомендацій.
- (392) Так, [інформація з обмеженим доступом]..
- (393) Однак Рекомендації були надані не лише ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», а всім відповідачам у Справі, тобто Товариству і його контрагентам були надані однакові рекомендації, і всі відповідачі мали б бути однаково зацікавлені у їх виконанні.
- (394) Згідно з інформацією представників Товариства [інформація з обмеженим доступом].
- (395) Щодо тендерної компенсації Товариство зазначає, що [інформація з обмеженим доступом].
- (396) Аналіз інформації, отриманої від ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД», свідчить, що зазначена представниками Товариства комерційна політика почала **застосовуватися з 2017 року.**
- (397) Щодо знижки [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом] встановлено наступне.

У період із січня по [інформація з обмеженим доступом] умовами [інформація з обмеженим доступом].

Із змісту положень відповідних договорів (додатків до них) виходить, що, [інформація з обмеженим доступом].

Лише після підписання сторонами додаткових угод до Договору 1.3, Договору 2.3 та Договору 4.3 з червня 2016 року зазначену винагороду було затверджено вже як щомісячну знижку, яка надається он-інвойс.

- (398) Дистриб'юторам – відповідачам у Справі направлялися вимоги державного уповноваженого про надання інформації, у яких, зокрема, запитувалося, чи влаштовують їх умови співпраці з ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна».

Так, у відповіді на зазначене питання листом № 2398 від 02.11.2018 (вх. № 8-01/1152-кі від 05.11.2018) ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» повідомило, що його не влаштовували ряд умов співробітництва з ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», у т. ч.:

[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]

- (399) Враховуючи зазначене, вжиті Товариством заходи на початку 2016 року на виконання Рекомендацій не призводили до встановлення прозорих та недискримінаційних умов, зокрема в частині надання знижок, та не можуть свідчити про виконання Рекомендацій вчасно і в повному обсязі.
- (400) Також, як і в період 2011 – 2015 років, протягом 2016 року умови *[інформація з обмеженим доступом]* передбачали надання Товариством ТОВ «БадМ», ТОВ «Вента. ЛТД» та ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» компенсації вартості перевезення, яка також оформлялася *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*.

Застосування зазначеної винагороди було *[інформація з обмеженим доступом]* шляхом підписання між сторонами відповідних додаткових угод до *[інформація з обмеженим доступом]*.

- (401) Згідно з інформацією, отриманою від ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», протягом 2016 – 2017 років та 8 місяців 2018 року *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (402) ТОВ «БадМ» у листі від 15.11.2018 № 1343 (вх. № 8-04/1212-кі від 20.11.2018) повідомляє, що *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (403) Згідно з інформацією, наданою ТОВ «Вента. ЛТД» у листі № 1343 від 15.11.2018 (вх. № 8-04/1212-кі від 20.11.2018) *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (404) Також ТОВ «Вента. ЛТД» повідомляє, що *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (405) Згідно з інформацією, наданою ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» у листі № 2398 від 02.11.2018 (вх. № 8-01/1152-кі від 05.11.2018) *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (406) Також ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» повідомляє, *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*.
- (407) **Отже, надана Товариством інформація під час Слухання у Справі не спростовує висновків Комітету щодо того, що договірні відносини між Товариством та ТОВ «БадМ», ТОВ «Вента. ЛТД» та ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» в період 2011 – 2016 років, між Товариством та ПрАТ «Альба Україна» в період 2011 – 2014 років містили непрозорі умови, зокрема в частині надання знижок, та що Рекомендації не виконані у встановлений строк.**
- (408) Листом б/н від 12.02.2019 (вх. № 8-01/144-кі від 14.02.2019) ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» надало додаткові пояснення у Справі та *[інформація з обмеженим доступом]* (далі – **Звіт**).

- (409) Аналіз, наведений у Звіті, не спростовує висновків Комітету, а лише підтверджує їх.
- (410) Зокрема, у Звіті зазначено, що *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (411) Щодо *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (412) Згідно з інформацією, зазначеною у Звіті, *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (413) Інформація, наведена у Звіті, свідчить про *[інформація з обмеженим доступом]*. При цьому самі ж сторони погодили, що, *[інформація з обмеженим доступом]*. При цьому у *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (414) Крім цього, відповідно до наявної в Комітеті інформації, наведені у Звіті висновки / результати аналізу щодо окремих умов дистриб'юторських договорів суперечать дійсним умовам таких дистриб'юторських договорів.
[інформація з обмеженим доступом].
- (415) Враховуючи зазначене, аналіз *[інформація з обмеженим доступом]* лише підтверджує, що у період 2013 – 2016 років між сторонами були запроваджені та діяли непрозорі механізми ціноутворення на лікарські засоби групи GSK, зокрема під час їх подальшої реалізації дистриб'юторами через процедури державних / публічних закупівель. ТОВ «БадМ», ТОВ «Вента. ЛТД» та ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ПрАТ «Альба Україна» отримували від Товариства знижки та компенсації, які мають офф-інвойсний характер та не відображаються в ціні придбання чи реалізації. При цьому дистриб'ютори отримували знижки за реалізацію відповідної Продукції *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]* і щоразу надавали Товариству деталізований звіт про продаж та інші підтвердні документи, передбачені для отримання такої знижки умовами відповідних договорів. Відповідно, Товариство володіло інформацією щодо цінової політики його дистриб'юторів.
- (416) На погляд Товариства, *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (417) Однак, за результатом здійсненого Комітетом аналізу, встановлено, що Рекомендації не виконані вчасно у повному обсязі, зокрема в частині встановлення прозорих та недискримінаційних умов при наданні знижок.
- (418) Механізм надання знижок / компенсацій, передбачений умовами *[інформація з обмеженим доступом]*, також дозволяв дистриб'юторам до 2016 року включно здійснювати реалізацію лікарських засобів групи GSK через процедури державних і публічних закупівель, виходячи із цін придбання, які зазначені у *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*, а не фактичних цін з урахуванням отриманих від Товариства знижок.
- (419) Виходячи з реальних показників закупівлі у ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» лікарських засобів, торговельна націнка ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД» на лікарські засоби групи GSK, які реалізовувалися ними через процедури публічних (державних) закупівель, продовжувала перевищувати законодавчо встановлений граничний рівень.
- (420) До прикладу, на рис. 6 наведена порівняльна оцінка вартості реалізації ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД» у 2016 році лікарського засобу ТРАКРІУМ (розчин для ін'єкцій, 10 мг/мл по 2,5 мл) через процедури публічних (державних) закупівель, та вартості, яка була б у разі транслювання дистриб'юторами отриманих від ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» знижок.

А. ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та ТОВ «БадМ»					
Середньозважена вартість імпорту ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн/уп.		Середньозважена вартість придбання ТОВ «БадМ» у ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн/уп.		Середньозважена вартість реалізації ТОВ «БадМ» через процедури державних закупівель, грн/уп.	
[інформація з обмеженим доступом]		[інформація з обмеженим доступом]		[інформація з обмеженим доступом] *	 3,07 грн./уп .
Б. ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»					
Середньозважена вартість імпорту ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн/уп.		Середньозважена вартість придбання ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» у ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн/уп.		Середньозважена вартість реалізації ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» через процедури державних закупівель, грн/уп.	
[інформація з обмеженим доступом]		[з обмеженим доступом]		[інформація з обмеженим доступом] **	 19,06 грн./уп
В. ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та ТОВ «Вента. ЛТД»					
Середньозважена вартість імпорту ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн/уп.		Середньозважена вартість придбання ТОВ «Вента.ЛТД» у ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», грн/уп.		Середньозважена вартість реалізації ТОВ «Вента.ЛТД» через процедури державних закупівель, грн/уп.	
[інформація з обмеженим доступом]		[інформація з обмеженим доступом]		[інформація з обмеженим доступом] ***	 3,81 грн./уп.

Рис. 6. Вартісні показники реалізації лікарського засобу ТРАКРІУМ (розчин для ін'єкцій, 10 мг/мл по 2,5 мл) через процедури публічних (державних) закупівель у 2016 році

* [інформація з обмеженим доступом].

**[інформація з обмеженим доступом].

***[інформація з обмеженим доступом].

- (421) Як видно з рис. 6, у разі транслювання дистриб'юторами отриманих знижок під час реалізації через процедури державних закупівель лікарського засобу ТРАКРІУМ (розчин для ін'єкцій, 10 мг/мл по 2,5 мл), вартість його була б дешевшою від 3 до 19 грн/уп.
- (422) При цьому аналіз цінових політик дистриб'юторів-відповідачів свідчить, що, починаючи з 2017 року, має місце тенденція, за якої ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» та ТОВ «Вента. ЛТД» здійснюють реалізацію лікарських засобів через процедури публічних закупівель за цінами, наближеними до максимально можливих при врахуванні отриманих від ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» знижок, тобто встановлюють свої торговельні надбавки виходячи з реальних цін придбання відповідних лікарських засобів.
- (423) **Отже, фактично лише з 2017 року між ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Вента. ЛТД» було припинено використання офф-інвойсного механізму надання знижок (не враховуючи Програму «Орандж Кард») і дистриб'ютори почали враховувати отримані від ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» знижки у своєму ціноутворенні під час реалізації лікарських засобів через процедури публічних закупівель.**
- (424) **Отже, аналіз вищезазначених листів ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та наданого до них матеріалу щодо стану виконання Рекомендацій не дає підстав вважати, що Рекомендації Комітету виконані у встановлені строки, по суті та в повному обсязі.**
- (425) Відповідно до статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення.
- (426) **Як свідчать матеріали справи, умови дистриб'юторських договорів між ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ПрАТ «Альба Україна» та ТОВ «Вента. ЛТД» в частині системи ціноутворення та надання знижок призводили у 2011 – 2016 роках до суттєвого завищення цін реалізації на лікарські засоби групи GSK під час реалізації через процедури державних закупівель.**
- Отже, в Антимонопольному комітеті України відсутні підстави для закриття провадження у Справі.

5. Правова кваліфікація дій Відповідачів

- (427) Частиною другою статті 4 Закону передбачено, що суб'єкти господарювання зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (428) Згідно з пунктом 1 статті 50 Закону порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є антиконкурентні узгоджені дії.
- (429) Відповідно до частини першої статті 5 Закону, узгодженими діями є укладення суб'єктами господарювання угод у будь-якій формі, прийняття об'єднаннями рішень у будь-якій формі, а також будь-яка інша погоджена конкурентна поведінка (діяльність, бездіяльність) суб'єктів господарювання.

- (430) Частина перша статті 6 Закону закріплює, що антиконкурентними узгодженими діями є узгоджені дії, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції.
- (431) Відповідності до пункту першого частини другої статті 6 Закону, антиконкурентними узгодженими діями, зокрема, визнаються узгоджені дії, які стосуються встановлення цін чи інших умов придбання або реалізації товарів.
- (432) Отже, узгоджені дії протягом 2011 – 2016 років, вчинені шляхом укладення договорів ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» з ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ПрАТ «Альба Україна» та ТОВ «Вента. ЛТД», умовами яких запроваджено непрозорі механізми надання знижок, які призвели до необґрунтованого завищення цін на лікарські засоби виробництва групи GSK, реалізовані через процедури державних або публічних закупівель, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 1 частини другої статті 6 Закону у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються встановлення цін на лікарські засоби виробництва групи GSK, що реалізуються через процедури державних закупівель.

6. Заперечення Відповідачів та їх спростування

- (433) У відповідь на подання від 05.06.2019 № 142-26.13/125-13/257-спр/кі з попередніми висновками за результатами розгляду справи № 142-26.13/125-13 відповідачі надали Комітету зауваження та пояснення, зміст яких зводиться до такого.

6.1. Зауваження ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна»

- (434) У листі від 31.07.2019 б/н (вх. № 8-01/690-кі від 05.08.2019) ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» надало Комітету відповідь на Подання (далі – Відповідь) із зауваженнями та поясненнями.
- (435) Аналіз таких зауважень та пояснень, зокрема, свідчить, що під час спростування висновків Комітету Товариством було вибірково взято частину інформації з окремих пунктів Подання та об'єднано в єдиний висновок Комітету (у розумінні ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна»), що призвело до спотворення інформаційного змісту відповідних висновків Комітету, які зазначені в Поданні.
- (436) Крім цього, значна частина Відповіді Товариства стосується розділів Подання та цього рішення, де описуються договірні відносини між Товариством та компаніями групи GSK щодо умов імпорту лікарських засобів групи GSK на територію України (4.1. «Умови дистрибуції (імпорту) лікарських засобів компаній групи GSK на територію України» рішення) та договірні відносини Товариства з дистриб'юторами – відповідачами у Справі щодо умов подальшої реалізації відповідної Продукцію GSK на території України (4.2. «Умови реалізації відповідачами на території України лікарських засобів групи GSK» рішення). Наведені положення договорів є не окремим складом порушення, а складовими елементами єдиного порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються встановлення цін на лікарські засоби виробництва компаній групи GSK, що реалізуються через процедури державних та публічних закупівель, яке встановлюється та доводиться в окремих розділах Подання та цього рішення.
- (437) Так, відповідь ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» на Подання зводиться до такого.

1. Врахування внутрішньогрупових знижок Товариством та реалізація Товариством продукції нижче закупівельної вартості

- (438) [інформація з обмеженим доступом]
- (439) [інформація з обмеженим доступом]
- (440) [інформація з обмеженим доступом]
- (441) [інформація з обмеженим доступом]
- (442) [інформація з обмеженим доступом].

Спростування зауважень ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна»

- (443) [інформація з обмеженим доступом].
- (444) [інформація з обмеженим доступом].
- (445) [інформація з обмеженим доступом].
- (446) [інформація з обмеженим доступом].
- (447) [інформація з обмеженим доступом].
- (448) [інформація з обмеженим доступом].
- (449) [інформація з обмеженим доступом].
- (450) [інформація з обмеженим доступом].

II. Нарахування знижок за виконання обов'язків відповідно до договору

- (451) [інформація з обмеженим доступом]
- (452) [інформація з обмеженим доступом].
- (453) [інформація з обмеженим доступом].
- (454) [інформація з обмеженим доступом].
- (455) [інформація з обмеженим доступом].

Спростування зауважень ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна»

- (456) Комітет не може погодитися із зазначеними твердженнями Товариства, враховуючи таке.
- (457) [інформація з обмеженим доступом].
- (458) [інформація з обмеженим доступом].
- (459) [інформація з обмеженим доступом].
- (460) [інформація з обмеженим доступом].
- (461) [інформація з обмеженим доступом].
- (462) [інформація з обмеженим доступом].

III. Позиція Комітету стосовно знижки за підтримання мінімального запасу.

- (463) [інформація з обмеженим доступом].
- (464) [інформація з обмеженим доступом].
- (465) [інформація з обмеженим доступом].
- (466) [інформація з обмеженим доступом].
- (467) [інформація з обмеженим доступом].
- (468) [інформація з обмеженим доступом].

Спростування зауважень ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна»

- (469) [інформація з обмеженим доступом].

- (470) [інформація з обмеженим доступом].
- (471) [інформація з обмеженим доступом].
- (472) [інформація з обмеженим доступом].
- (473) [інформація з обмеженим доступом].
- (474) [інформація з обмеженим доступом].
- (475) [інформація з обмеженим доступом].
- (476) [інформація з обмеженим доступом].

IV. Квартальні цілі, які встановлювалися протягом 2011 – 2012 років

- (477) [інформація з обмеженим доступом].

Спростування зауважень ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна»

- (478) [інформація з обмеженим доступом].
- (479) [інформація з обмеженим доступом].
- (480) [інформація з обмеженим доступом].
- (481) [інформація з обмеженим доступом].
- (482) [інформація з обмеженим доступом].

V. Збереження частки дистриб'юторів на ринку

- (483) [інформація з обмеженим доступом]..

Спростування зауважень ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна»

- (484) [інформація з обмеженим доступом].
- (485) [інформація з обмеженим доступом].
- (486) [інформація з обмеженим доступом].
- (487) [інформація з обмеженим доступом].
- (488) [інформація з обмеженим доступом].
- (489) [інформація з обмеженим доступом].

VI. Звуження кола оптових постачальників

- (490) [інформація з обмеженим доступом].
- (491) [інформація з обмеженим доступом].
- (492) [інформація з обмеженим доступом].
- (493) [інформація з обмеженим доступом].
- (494) [інформація з обмеженим доступом].
- (495) [інформація з обмеженим доступом].

Спростування зауважень ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна»

- (496) [інформація з обмеженим доступом].
- (497) [інформація з обмеженим доступом].
- (498) [інформація з обмеженим доступом].
- (499) [інформація з обмеженим доступом].
- (500) [інформація з обмеженим доступом].

VII. Щодо наявності у Товариства можливості контролювати ринок збуту лікарських засобів завдяки отриманню від Дистриб'юторів звітності певного рівня деталізації обсягів продажу

- (501) [інформація з обмеженим доступом].
- (502) [інформація з обмеженим доступом].
- (503) [інформація з обмеженим доступом].
- (504) [інформація з обмеженим доступом].

Спростування зауважень ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна»

- (505) [інформація з обмеженим доступом].
- (506) [інформація з обмеженим доступом].
- (507) [інформація з обмеженим доступом].
- (508) [інформація з обмеженим доступом].
- (509) [інформація з обмеженим доступом].
- (510) [інформація з обмеженим доступом].
- (511) [інформація з обмеженим доступом].
- (512) [інформація з обмеженим доступом].

VIII. Обмеження імпорту та експорту лікарських засобів

- (513) [інформація з обмеженим доступом]
- (514) [інформація з обмеженим доступом].
- (515) [інформація з обмеженим доступом].

Спростування зауважень ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна»

- (516) [інформація з обмеженим доступом].
- (517) [інформація з обмеженим доступом].
- (518) [інформація з обмеженим доступом].
- (519) [інформація з обмеженим доступом].
- (520) [інформація з обмеженим доступом].
- (521) [інформація з обмеженим доступом].
- (522) [інформація з обмеженим доступом].
- (523) [інформація з обмеженим доступом].

IX. Врахування / неврахування знижок дистриб'юторами при реалізації через державні закупівлі

- (524) [інформація з обмеженим доступом].
- (525) [інформація з обмеженим доступом].

Спростування зауважень ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна»

- (526) [інформація з обмеженим доступом].
- (527) [інформація з обмеженим доступом].
- (528) [інформація з обмеженим доступом].
- (529) [інформація з обмеженим доступом].
- (530) [інформація з обмеженим доступом].

(531) [інформація з обмеженим доступом].

(532) [інформація з обмеженим доступом].

X. Бухгалтерський облік знижок, отриманих та наданих Товариством (п. 244 – 248, 274 Подання)(п. 265 – 269, 295 рішення)

(533) [інформація з обмеженим доступом].

(534) [інформація з обмеженим доступом].

(535) [інформація з обмеженим доступом].

(536) [інформація з обмеженим доступом].

Спростування зауважень ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна»

(537) [інформація з обмеженим доступом].

(538) [інформація з обмеженим доступом].

(539) [інформація з обмеженим доступом].

(540) [інформація з обмеженим доступом].

XI. Щодо питання припинення порушення: аналіз діяльності відповідачів після надання Рекомендацій (п. 347 – 410 Подання) (п. 368 – 426 рішення)

(541) [інформація з обмеженим доступом].

(542) [інформація з обмеженим доступом].

(543) [інформація з обмеженим доступом].

(544) [інформація з обмеженим доступом].

(545) [інформація з обмеженим доступом].

Спростування зауважень ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна»

(546) [інформація з обмеженим доступом].

(547) [інформація з обмеженим доступом].

(548) [інформація з обмеженим доступом].

(549) [інформація з обмеженим доступом].

(550) [інформація з обмеженим доступом].

(551) [інформація з обмеженим доступом].

(552) [інформація з обмеженим доступом].

XII. Пояснення ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» щодо механізму тендерної компенсації

(553) [інформація з обмеженим доступом].

(554) [інформація з обмеженим доступом].

(555) [інформація з обмеженим доступом].

(556) [інформація з обмеженим доступом].

(557) [інформація з обмеженим доступом].

(558) [інформація з обмеженим доступом].

(559) [інформація з обмеженим доступом].

(560) [інформація з обмеженим доступом].

(561) [інформація з обмеженим доступом].

- (562) [інформація з обмеженим доступом].
- (563) [інформація з обмеженим доступом].
- (564) [інформація з обмеженим доступом].
- (565) [інформація з обмеженим доступом].
- (566) [інформація з обмеженим доступом].
- (567) [інформація з обмеженим доступом].
- (568) [інформація з обмеженим доступом].
- (569) [інформація з обмеженим доступом].
- (570) [інформація з обмеженим доступом].
- (571) [інформація з обмеженим доступом].
- (572) [інформація з обмеженим доступом].
- (573) [інформація з обмеженим доступом].

XIII. Щодо закриття провадження у Справі

- (574) [інформація з обмеженим доступом]
- (575) [інформація з обмеженим доступом].
- (576) [інформація з обмеженим доступом].
- (577) [інформація з обмеженим доступом].
- (578) [інформація з обмеженим доступом].

6.2. Зауваження ТОВ «БаДМ»

- (579) У листі від 09.12.2019 № 343/19/0887/002 (вх. № 8-01/1262-кі від 10.12.2019) ТОВ «БаДМ» надало в Комітет зауваження до попередніх висновків у справі. Такі зауваження зводяться до такого.

I. Неповне з'ясування обставин, що мають значення для справи при визначенні товарних меж.

- (580) [інформація з обмеженим доступом].
- (581) [інформація з обмеженим доступом].
- (582) [інформація з обмеженим доступом].
- (583) [інформація з обмеженим доступом].

Спростування зауважень ТОВ «БаДМ»

- (584) [інформація з обмеженим доступом].
- (585) [інформація з обмеженим доступом].
- (586) [інформація з обмеженим доступом].
- (587) [інформація з обмеженим доступом].
- (588) [інформація з обмеженим доступом].
- (589) [інформація з обмеженим доступом].
- (590) [інформація з обмеженим доступом].

II. Неповнота дослідження у справі, зокрема в частині впливу дій відповідачів на конкуренцію на ринках лікарських засобів.

- (591) [інформація з обмеженим доступом].

- (592) [інформація з обмеженим доступом].
- (593) [інформація з обмеженим доступом].
- (594) [інформація з обмеженим доступом].
- (595) [інформація з обмеженим доступом].
- (596) [інформація з обмеженим доступом].

Спростування зауважень ТОВ «БаДМ»

- (597) [інформація з обмеженим доступом].
- (598) [інформація з обмеженим доступом].
- (599) [інформація з обмеженим доступом].
- (600) [інформація з обмеженим доступом].
- (601) [інформація з обмеженим доступом].
- (602) [інформація з обмеженим доступом].
- (603) [інформація з обмеженим доступом].

III. Обставини, що за твердженням ТОВ «БаДМ» не мають відношення до узгоджених дій.

- (604) [інформація з обмеженим доступом].
- (605) [інформація з обмеженим доступом].
- (606) [інформація з обмеженим доступом].

Спростування зауважень ТОВ «БаДМ»

- (607) [інформація з обмеженим доступом].
- (608) [інформація з обмеженим доступом].
- (609) [інформація з обмеженим доступом].
- (610) [інформація з обмеженим доступом].
- (611) [інформація з обмеженим доступом].
- (612) [інформація з обмеженим доступом].
- (613) [інформація з обмеженим доступом].

IV. Твердження ТОВ «БаДМ» зазначає, що висновки зроблені при посиланні на обставини, що не мають підтверджень та не відповідають дійсним обставинам справи

- (614) [інформація з обмеженим доступом].

Спростування зауважень ТОВ «БаДМ»

- (615) [інформація з обмеженим доступом].
- (616) [інформація з обмеженим доступом].
- (617) [інформація з обмеженим доступом].
- (618) [інформація з обмеженим доступом].
- (619) [інформація з обмеженим доступом].
- (620) [інформація з обмеженим доступом].
- (621) [інформація з обмеженим доступом].
- (622) [інформація з обмеженим доступом].

- (623) [інформація з обмеженим доступом].
- (624) [інформація з обмеженим доступом].
- (625) [інформація з обмеженим доступом].

V. Розрахунки не враховують важливих обставин, котрі не досліджувались Комітетом, внаслідок чого є неповними та помилковими.

- (626) [інформація з обмеженим доступом].
- (627) [інформація з обмеженим доступом].
- (628) [інформація з обмеженим доступом].

Спростування зауважень ТОВ «БаДМ»

- (629) Заперечення ТОВ «БаДМ» не відповідають дійсності, враховуючи наступне.
- (630) [інформація з обмеженим доступом].
- (631) [інформація з обмеженим доступом].
- (632) [інформація з обмеженим доступом].
- (633) [інформація з обмеженим доступом].
- (634) [інформація з обмеженим доступом].
- (635) [інформація з обмеженим доступом].
- (636) [інформація з обмеженим доступом].
- (637) [інформація з обмеженим доступом].
- (638) [інформація з обмеженим доступом].
- (639) [інформація з обмеженим доступом].
- (640) [інформація з обмеженим доступом].

VI. Стосовно ігнорування Комітетом змісту статті 8 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

- (641) [інформація з обмеженим доступом].
- (642) [інформація з обмеженим доступом].
- (643) [інформація з обмеженим доступом].
- (644) [інформація з обмеженим доступом].
- (645) [інформація з обмеженим доступом].

Спростування зауважень ТОВ «БаДМ»

- (646)[інформація з обмеженим доступом].
- (647)[інформація з обмеженим доступом].
- (648)[інформація з обмеженим доступом].
- (649)[інформація з обмеженим доступом].

VII. За твердженням Товариства, Комітет виходить за межі власної компетенції

- (650)[інформація з обмеженим доступом].
- (651)[інформація з обмеженим доступом].
- (652)[інформація з обмеженим доступом].
- (653)[інформація з обмеженим доступом].

(654)[інформація з обмеженим доступом].

(655)[інформація з обмеженим доступом].

Спростування зауважень ТОВ «БадМ»

(656) [інформація з обмеженим доступом].

(657) [інформація з обмеженим доступом].

(658) [інформація з обмеженим доступом].

(659) [інформація з обмеженим доступом].

(660) [інформація з обмеженим доступом].

(661) [інформація з обмеженим доступом].

(662) [інформація з обмеженим доступом].

(663) [інформація з обмеженим доступом].

(664) [інформація з обмеженим доступом].

6.2. Зауваження ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»

(665) У листі від 09.12.2019 № 142-26.13/125-12/ОПТ2531 (вх. № 8-01/14835 від 10.12.2019 ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» надало Комітету зауваження до попередніх висновків у справі. Такі зауваження зводяться до наступного.

І. Глаксо самостійно контролює та визначає максимальну націнку на лікарські засоби компаній GSK, які реалізуються через процедури державних закупівель та визначає максимальний рівень ціни на відповідний лікарський засіб, що забезпечено внаслідок запровадження державного регулювання цін на лікарські засоби, які реалізуються через процедури державних закупівель: встановленням граничного розміру оптово-відпускної ціни реєстрації / декларування. Формування оптово-відпускної ціни здійснено і могло бути здійснено виключно Глаксо як імпортером лікарських засобів.

Спростування зауважень ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»

(666) Твердження Товариства не суперечить висновкам Комітету, здійсненим під час розгляду справи. Так, у Поданні та й у цьому рішенні зазначається, що у 2011 – 2017 роках та протягом 8 місяців 2018 року ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» було єдиним суб'єктом господарювання, який імпортував лікарські засоби групи GSK, перелік яких наведено в додатку 1 рішення, на територію України.

(667) Як свідчать матеріали справи, ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» є суб'єктом господарювання, який [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом].

(668) Враховуючи зазначене, ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» має вплив на подальшу реалізацію лікарських засобів виробництва групи GSK у великим оптом, особливо в частині встановлення цін на лікарські засоби, які реалізуються закладам й установам охорони здоров'я, що повністю або частково фінансуються з державного та місцевого бюджетів (далі – через процедури державних (публічних) закупівель).

(669) Зазначене обумовлене відповідними договірними відносинами ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом], а також наявними нормами щодо ціноутворення.

(670) Однак, як свідчать матеріали справи, саме умови дистриб'юторських договорів між ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ПрАТ «Альба Україна» та ТОВ «Вента. ЛТД» в

частині системи ціноутворення та надання знижок призводили у 2011 – 2016 роках до суттєвого завищення цін реалізації на лікарські засоби групи GSK під час реалізації через процедури державних закупівель.

II. Товариство стверджує, що Глаксо самостійно контролює обсяги лікарських засобів ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» на території України.

- (671) *Глаксо самостійно контролює обсяги лікарських засобів на території України з врахуванням того, що лікарські засоби можуть реалізуватися на території, для якої виконано маркування лікарського засобу, оскільки саме група компаній GSK здійснює виробництво лікарського засобу з відповідним маркуванням.*
- (672) *Укладені Товариством та Глаксо договори не містять зобов'язань Товариства в подальшому здійснювати контроль за напрямками та обсягами реалізації лікарських засобів та звітувати про це.*
- (673) *Інформація про попит замовника в асортименті, кількості лікарських засобів так й інформація про результати торгів (обсяги, ціни на лікарські засоби) є відкритою, прозорою та публічною, що забезпечено законодавством України з 2010 року.*

Спростування зауважень ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»

- (674) Комітет не стверджує, що запроваджена договірними відносинами між ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та його дистриб'юторами система звітності передбачена для встановлення контролю всього ринку лікарських засобів виробництва компаній GSK, а лише зазначає, що така система звітності дає змогу ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» контролювати ринок його Продукції у великому опті за напрямками реалізації та кількістю (п. 380 рішення), що підтверджено матеріалами Справи. Зокрема, про інформативну насиченість звітів, регулярність їх подання та можливі наслідки для дистриб'юторів у випадку ненадання встановлених умовами відповідних договорів звітів (п. 10 «Звіти та прогнозування») детально описано в п. 220 – 226 рішення, про інформаційну обізнаність Товариства, зокрема, щодо обсягів лікарських засобів, продаж яких дистриб'ютори здійснювали [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом] (у т. ч. через процедури державних закупівель), зазначено в п. 346 – 349 рішення.
- (675) Дотримання Товариством умов ліцензійних угод, застосування міжнародної практики відстежування операцій з постачання лікарських засобів по ланцюгу поставки з метою забезпечення безпечного розповсюдження медичної продукції та запобігання підробленню такої продукції, а також впровадження відповідного механізму на території України не стосується обставин цієї Справи. Крім цього, відстежування руху продукції Товариства окремо передбачено у дистриб'юторських договорах [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]. При цьому у зазначених пунктах відсутні будь-які посилання щодо необхідності чи обов'язковості надання дистриб'юторами описаної в Поданні звітності. Також між Товариством та дистриб'юторами укладено окремі договори, які стосуються забезпечення якості Продукції групи GSK.
- (676) Крім того, відстежування партії лікарського засобу здійснюється за її серійним номером. У той час як звітність дистриб'юторів Товариству взагалі не передбачає такої інформації.
- (677) Твердження Товариства про те, що договорами не передбачено обов'язку дистриб'юторів надавати Товариству копії самих видаткових накладних не відповідає дійсності та спростовується матеріалами Справи, зокрема, у п. 224 рішення. Крім цього, у додатках до договорів 2013 та 2016 років, якими визначаються

умови надання Товариством таких знижок як *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*, визначено, що для отримання відповідної знижки дистриб'ютор, крім звітності, надає Товариству ще ряд документів, а саме:

[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]

- (678) Своєчасність та регулярність подання дистриб'ютором встановленого відповідним договором переліку звітності має безпосередній вплив на можливість отримання чи неотримання дистриб'ютором визначених відповідними додатками до договорів знижок.
- (679) Для досягнення зазначеної Товариством у спростуваннях мети, крім звітності, Товариство використовує ще ряд методів, про що, зокрема, зазначено в п. 383 рішення.
- (680) Крім цього, звітування дистриб'юторів *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*, є не окремим складом порушення, а складовим елементом єдиного порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються встановлення цін на лікарські засоби виробництва групи GSK, що реалізуються через процедури державних / публічних закупівель.
- (681) Отже, заперечення Товариства не спростовують відповідних висновків Комітету.

III. Незгода Товариства з пунктами 189 – 199, 201, 204 Подання

- (682) На думку Товариства, умови замовлення продукції, *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]* (пункти 189 – 199, 201, 204 Подання) не взаємопов'язані зі складом правопорушення, яке інкримінується Товариству і взагалі застосування чи незастосування Товариством наданих йому ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармас'ютікалс Україна» знижок за реалізацію лікарських засобів ЛПУ не є предметом розслідування.

Спростування зауважень ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»

- (683) Таке твердження Товариства є лише його припущенням, у той час як Комітетом доведено, що запроваджена договірними відносинами ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармас'ютікалс Україна» та ТОВ «БадМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ПрАТ «Альба Україна», ТОВ «Вента. ЛТД» система ціноутворення створює умови, які надають дистриб'юторам можливість отримувати додаткові доходи під час реалізації лікарських засобів, ціни на які підлягають державному регулюванню, а саме: завищена ціна придбання (номінальна ціна) дає можливість дистриб'юторам встановлювати більші розміри у вартісному вираженні постачальницько-збутових та торговельних надбавок, а отримання знижок шляхом *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*, у свою чергу, компенсує частину витрат дистриб'юторів, понесених під час придбання відповідної продукції, однак не зменшує ціну для кінцевого споживача (держави).
- (684) Отримання дистриб'юторами ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармас'ютікалс Україна» на продукцію GSK офф-інвойсних знижок (зокрема перелік яких наводить саме Товариство), які в подальшому не зменшували ціну на такі лікарські засоби під час їх реалізації через процедури державних закупівель.
- (685) Як зазначалося у Поданні та й у цьому рішенні вище, лише дистриб'ютори – відповідачі у Справі були широкоасортиментними постачальниками лікарських засобів групи GSK на території України, які придбавають у ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармас'ютікалс Україна» схожий перелік лікарських засобів та, відповідно, діяли на одних і тих же ринках. Вони були та є конкурентами один для одного, однак, за

рахунок запроваджених умовами дистриб'юторських договорів непрозорих механізмів надання знижок, могли, активно не конкуруючи, встановлювати необґрунтовано завищені ціни на лікарські засоби виробництва групи GSK під час державних або публічних закупівель та отримувати значно вищий дохід (понад 10 %), порівняно з іншими дистриб'юторами, які не є контрагентами ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», про що, зокрема, зазначено в п. 358 – 367 рішення.

- (686) Натомість безпосередньо Товариством не надано жодних доказів того, що умови договорів між ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» і СП ТОВ «Оптіма-Фарм, ЛТД» не призводили у 2011 – 2016 роках до необґрунтованого завищення вартості лікарських засобів, реалізованих через процедури державних закупівель, не давали змоги Товариству необґрунтовано завищувати ціни на лікарські засоби виробництва групи GSK під час державних або публічних закупівель та отримувати значно вищий дохід (понад 10 %).

IV. Товариство повторно звернуло увагу, що його не влаштовували та не влаштовують умови договорів з ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та неможливість Товариства вплинути на такі умови в ході переговорів

Спростування зауважень ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»

- (687) Комітетом як у Поданні, так і в цьому рішенні зазначено, що Товариство не влаштовують умови договорів з ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», однак всі звернення Товариства щодо можливих змін договірних відносин з ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» стосуються періоду 2017 – 2018 років та не належать до періоду порушення. Крім того, як вже неодноразово зазначалося, умови договорів між ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» і СП ТОВ «Оптіма-Фарм, ЛТД» призводили у 2011 – 2016 роках до необґрунтованого завищення вартості лікарських засобів, реалізованих через процедури державних закупівель.

V. Стосовно наявності в Поданні інформації з обмеженим доступом

- (688) Частина інформації, що міститься у поданні, позначена як «інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом», отже, така інформація має бути відома Товариству або ж відповідні обставини не є об'єктом узгоджених дій.

Спростування зауважень ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»

- (689) Відповідно до статті 39 Закону України «Про захист економічної конкуренції» особами, які беруть участь у справі, визнаються: сторони, треті особи, їх представники. Сторонами у справі є відповідач і заявник (у разі якщо справу розпочато за відповідною заявою). Відповідачем є особа, щодо якої здійснюється розгляд справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
- (690) Згідно зі статтею 40 Закону України «Про захист економічної конкуренції» особи, які беруть (брали) участь у справі, мають право, зокрема, ознайомлюватися з матеріалами справи (крім інформації з обмеженим доступом, а також інформації, розголошення якої може завдати шкоди інтересам інших осіб, які беруть (брали) участь у справі, або перешкодити подальшому розгляду справи).
- (691) Разом з цим, відповідно до статті 22¹ Закону України «Про Антимонопольний комітет України» інформація з обмеженим доступом, одержана Антимонопольним комітетом України, його територіальними відділеннями у процесі здійснення своїх повноважень, використовується ними виключно з метою забезпечення виконання завдань, визначених законодавством про захист економічної конкуренції, і не підлягає розголошенню та оприлюдненню.

- (692) Згідно з частиною другою статті 7 Закону України «Про доступ до публічної інформації» розпорядники інформації, визначені частиною першою статті 13 цього Закону, які володіють конфіденційною інформацією, можуть поширювати її лише за згодою осіб, які обмежили доступ до інформації, а за відсутності такої згоди - лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини.
- (693) Комітет звертає увагу, що документи та інформація, яка міститься в них, зокрема листи ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та ТОВ «БаДМ», віднесена до категорії з обмеженим доступом не органами Комітету, а тому навести законні підстави, згідно з якими було віднесено вищезазначені документи до категорії з обмеженим доступом та надати їх на ознайомлення, не має права.
- (694) При цьому Подання про попередні висновки у справі було отримано Товариством 17.06.2019 і в нього було п'ять місяців щоб звернутись до відповідних суб'єктів господарювання з пропозицією розкрити інформацію, що була позначена як «інформація з обмеженим доступом», це не було зроблено Товариством і на засіданні Комітету, яке відбулось 10.12.2019 в присутності представників ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та ТОВ «БаДМ».
- (695) Слід зазначити, що інші відповідачі у справі також не отримали можливості ознайомитись з інформацією, у тому числі у Поданні, що була позначена як «інформація з обмеженим доступом» безпосередньо СП ТОВ «Оптіма-Фарм, ЛТД».
- (696) Враховуючи викладене, під час підготовки процесуальних документів у справі № 142-26.13/125-13 Комітет діяв у межах та способом, передбаченим законодавством.

VI. Стосовно стимулювання ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» дистриб'юторів отримувати додаткову знижку за реалізацію лікарських засобів через процедури державних закупівель

- (697) *За твердженням Товариства, ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» не стимулювало дистриб'юторів отримувати додаткову знижку за реалізацію лікарських засобів через процедури державних закупівель (як це зазначено Комітетом у пункті 221 Подання), оскільки гранична надбавка на реалізацію лікарських засобів обмежена законодавством і дистриб'ютори, виконуючи вимоги законодавства, враховують отриману знижку під час реалізації лікарських засобів, а такий механізм спрямований на встановлення меншої ціни під час реалізації лікарських засобів через процедури державних закупівель, для того, щоб лікарські засоби могли конкурувати з аналогами лікарських засобів інших виробників.*

Спростування зауважень ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»

- (698) Комітетом детально описано умови та механізм реалізації та наведені характеристики лікарських засобів, які є об'єктом порушення у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються встановлення цін на лікарські засоби виробництва GSK, що реалізуються через процедури державних закупівель, а також підходи провідних установ у відповідних сферах лікування захворювань стосовно особливостей призначення та застосування лікарських засобів для лікування відповідних захворювань.
- (699) Наведене свідчить про те, що під час прийняття рішення по вибір та призначення певного лікарського засобу враховується цілий комплекс факторів, зокрема, вік та загальний стан пацієнта, стадія захворювання, наявність супутньої патології, наявність у пацієнта вихідних протипоказань до призначення окремого лікарського засобу тощо, дотримуючись індивідуального підходу для кожного конкретного пацієнта.

- (700) Рішення про застосування тієї чи іншої схеми приймає лікар, враховуючи вищенаведені фактори.
- (701) Враховуючи висновки провідних уповноважених установ щодо унікальності та невзаємозамінності відповідних лікарських засобів виробництва GSK, ці лікарські засоби виробництва компанії GSK у відповідні періоди могли утворювати окремі товарні ринки.
- (702) Крім того, Відповідач не наводить жодного прикладу щодо можливості заміни лікарських засобів, які не мали взаємозамінності (або мали лише один еквівалентний препарат іншого виробника) з точки зору споживання (перелік наведено в пп. 1 та пп. 2 п. 159 цього рішення), та інших лікарських засобів виробництва GSK, які реалізовувались через процедури державних закупівель в період порушення, у тому числі у широких лотах.
- (703) При цьому Товариство не спростовує висновків Комітету стосовно Уніфікованого клінічного протоколу медичної допомоги (пункт 96 цього рішення) та того факту, що відповідно до чинного в період порушення законодавства, лікарські засоби зазначаються у протоколах медичної допомоги тільки за міжнародними непатентованими назвами та повинні міститися у чинному випуску Державного формуляра лікарських засобів, або повинні бути окреслені клінічні ситуації та умови, за яких призначаються лікарські засоби, що не включені до державного формуляра, але наявні в Державному реєстрі лікарських засобів тощо.
- (704) Крім того, Комітет досліджував вартість лікарських засобів, які за твердженням ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», конкурують з лікарськими засобами компаній GSK і аналіз матеріалів Справи, навіть ті лікарські засоби групи GSK, що мають декілька фармацевтично еквівалентних та фармацевтично альтернативних лікарських засобів інших виробників, реалізовувались через процедури державних закупівель за цінами, що в окремі періоди значно перевищують середні ціни реалізації в аптечний сегмент та середні ціни на відповідні лікарські засоби інших виробників (наприклад: ЗИНАЦЕФ, ФОРТУМ, АУГМЕНТИН та ін.).
- (705) Отже, такі заперечення відповідача ніяким чином не спростовують наявність у діях ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» і Товариства порушення, передбаченого пунктом 1 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються встановлення цін на лікарські засоби виробництва групи GSK, що реалізуються через процедури державних або публічних закупівель.

VII. Стосовно врахування Товариством отриманих знижок

- (706) Товариство стверджує, що враховувало знижки від Глаксо з врахуванням законодавства, яке регулює порядок ціноутворення на лікарські засоби, які реалізуються через процедури державних закупівель, тобто Товариство здійснювало реалізацію лікарських засобів з отриманням такого доходу, отримання якого прямо дозволено законодавством.

Спростування зауважень ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»

- (707) Комітет не заперечує, що при формуванні цін на лікарські засоби виробництва групи GSK через процедури державних закупівель діяло в межах законодавства, яке регулює порядок ціноутворення на лікарські засоби (граничні торговельно-збутові надбавки), однак при укладанні дистриб'юторських договорів з ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом], умови яких призвели у 2011 – 2016 роках до необґрунтованого завищення вартості лікарських засобів, реалізованих

через процедури державних закупівель, Товариство діяло з порушенням законодавства про захист економічної конкуренції. Оскільки вищезазначені суб'єкти господарювання вчинили порушення, передбачене пунктом 1 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються встановлення цін на лікарські засоби виробництва групи GSK, що реалізуються через процедури державних або публічних закупівель.

- (708) Вчинення антиконкурентних узгоджених дій забороняється і тягне за собою відповідальність згідно із законом (частина четверта статті 6 Закону).
- (709) За твердженням Товариства, у своїй відповіді на вимогу Комітету від 26.09.2018 № 143-26.13/04-12596 надало Комітету приклади розрахунків, яким чином «зменшення заборгованості перед Постачальником» призводить до зменшення ціни придбання лікарських засобів та, відповідно, зменшення ціни їх подальшої реалізації контрагентам ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД».
- (710) Зазначена Відповідачем вимога Комітету та конкретно питання, у відповідь на яке Відповідач надав «...додаткові пояснення з прикладами розрахунків...», стосуються знижок, які ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» отримувало від ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*.
- (711) Однак зазначені Відповідачем приклади стосуються лише розрахунку двох знижок: *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*, які були отримані від ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» у 2011 – 2013 рр. Приклад розрахунку додаткової знижки за реалізацію лікарських засобів *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]* у зазначеній відповіді відсутній. ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» так і не пояснило яким чином «зменшення заборгованості перед Постачальником» за рахунок отриманих від нього знижок призводить до зменшення ціни відповідних лікарських засобів під час їх подальшої реалізації дистриб'ютором, зокрема у випадку реалізації через процедури державних закупівель».
- (712) Тобто, заперечення ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» та наведені ним приклади розрахунків ніяким чином не спростовують висновків Комітету щодо вчинення ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» та ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» внаслідок укладання відповідних дистриб'юторських договорів антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються встановлення цін на лікарські засоби виробництва групи GSK, що реалізуються через процедури державних або публічних закупівель.

VIII. Щодо обов'язку Товариства транслювати отриману знижку

- (713) За твердження Товариства, висновок Комітету, що запровадження договірними відносинами Глаксо та Товариством системи ціноутворення створює умови для неврахування Товариством знижок не відповідає дійсним обставинам - умовам договорів, укладених між Глаксо та Товариством. *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*.
- (714) Тобто, договірними умовами прямо визначено, що умовою надання Глаксо знижок на лікарські засоби, які реалізуються через процедури державних закупівель, є врахування Товариством суми знижки під час реалізації лікарських засобів через процедури державних закупівель, що відповідно зменшує ціну для кінцевого споживача (держави). При цьому спосіб надання знижок – актами знижок, не означає, що Товариство не застосовувало відповідні знижки під час реалізації лікарських засобів через процедури державних закупівель.

Спростування зауважень ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»

- (715) Відповідно до наявної в Комітеті інформації, умови договорів, на які посилається Відповідач, стосуються лише умов надання знижки на лікарський засіб ТАЙВЕРБ 250 mgX70. ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» не надало реальних доказів того, що умова реалізації *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]* поширюється на інші лікарські засоби у випадку їх реалізації *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*, у т.ч. через процедури державних / публічних закупівель.
- (716) Так, відповідно до положень дистриб'юторських договорів та додатків до них *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*.
- (717) Крім того, навіть ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» було підтверджено, що зазначена умова *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]* стосується лише знижки на лікарський засіб ТАЙВЕРБ та не застосовується до інших видів Продукції.
- (718) *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*.
- (719) Отже, зауваження ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» не відповідають дійсним обставинам Справи та, відповідно, не можуть бути враховані Комітетом.

IX. Щодо діяльності групи GSK

- (720) Умови формування групою GSK, у тому числі ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» собівартості лікарських засобів, GSK торговельно-збутових надбавок є самостійною дією групи GSK, а не результатом узгоджених дій Глаксо і Товариства, в той час як Подання приділяє багато уваги такому ціноутворенню та позначає таку інформацію як *«інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом»*.

Спростування зауважень ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»

- (721) Комітет ніколи не звинувачував Товариство у тому, що собівартість лікарських засобів групи GSK чи розмір торговельно-збутових надбавок ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» залежить від її дистриб'юторів чи про можливість впливати дистриб'юторів ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» на реєстрацію цін на відповідні лікарські засоби ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» на території України.
- (722) Комітет не застосовує до відносин групи компаній GSK з організації постачання лікарських засобів GSK на територію України положення статті 6 Закону.
- (723) ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» було єдиним суб'єктом господарювання, який імпортував лікарські засоби групи GSK, перелік яких наведено в додатку 1 рішення, на територію України (п. 194 рішення).
- (724) Висновки до Комітету у тому ж таки п. 297 рішення стосуються договірних відносини в групі GSK та ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» з ТОВ «БаДМ», ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ПрАТ «Альба Україна», ТОВ «Вента. ЛТД» щодо постачання на територію України лікарських засобів групи GSK, якими було запроваджено таку систему ціноутворення, яка вже на етапі продажу ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» лікарських засобів забезпечувала додаткову дохідність як ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», так і його контрагентам, шляхом створення умов для реалізації продукції виходячи з номінальних цін, а не з реальних цін придбання, що призвело до зростання цін у подальшому каналі продажу через процедури державних / публічних закупівель.

- (725) Оскільки порушення у справі, передбачене пунктом 1 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються встановлення цін на лікарські засоби виробництва групи GSK, що реалізуються через процедури державних або публічних закупівель, Комітет був зобов'язаний дослідити питання, яким чином та за якою ціною ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» імпортує відповідні лікарські засоби на територію України та може надавати відповідачам відповідні знижки, згідно з умовами договору. Тобто, Комітетом, навпаки, повно та всебічно здійснено дослідження обставин Справи.

Х. Щодо використання Комітетом під час розрахунків вартості лікарських засобів ціни імпорту

- (726) Висновки Комітету в пунктах 286, 287, 288 Подання, що Товариство не знижувало вартості лікарських засобів на суми отриманих знижок, а отримувало додатковий дохід, не відповідають дійсності, оскільки розрахунки здійснені у п. 282 (рис. 1) та п. 285 (рис. 2), в яких наведено розрахунок вартості лікарського засобу Аугментин пор. д/іню 1,2 г № 10 Товариства через процедури державних закупівель у 2012 – 2013 роках, здійснено з розрахунку вартості імпорту Глаксо, як і показник більш дешевої вартості препарату.

Спростування зауважень ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»

- (727) Використання Комітетом ціни імпорту у розрахунках, які доводять вчинення відповідачами антиконкурентних узгоджених дій у вигляді встановлення необґрунтовано завищених цін під час реалізації лікарських засобів групи GSK через процедури державних/ публічних закупівель, є об'єктивним та відповідає дійсним обставинам Справи. Імпортером, суб'єктом, що здійснює реєстрацію оптово-відпускну ціни на відповідні лікарські засоби, та постачальником, який разом із ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» застосовував офф-інвойсний механізм надання знижок на користь останнього за реалізацію таких лікарських засобів через процедури державних закупівель, що дозволяло дистриб'юторові здійснювати таку реалізацію без врахування зазначених знижок, виходячи з номінальних цін придбання, є ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна». Крім того, враховуючи наявність тенденції, за якої ціна імпорту та ціна, зазначена в реєстрі оптово-відпускних цін або її задекларованої зміни, у відповідні періоди були однаковими (наприклад, ціни на той же Аугментин пор. д/ін. 1,2 г № 10 у 2012 році, відповідно до додатка «Зареєстровані оптово-відпускні ціни на лікарські засоби станом на 12.06.2012, що вносяться до реєстру оптово-відпускних цін на лікарські засоби» до Наказу МОЗ № 443 від 14.06.2012¹²), то наведені у Поданні та цьому рішенні розрахунки Комітету є обґрунтованими і достовірними, а ціна імпорту безпосередньо пов'язана із ціною подальшої реалізації лікарських засобів через процедури державних закупівель, зокрема, максимально допустимим розміром торгівельної надбавки дистриб'ютора під час такої реалізації.
- (728) Крім того, розрахунки вартості реалізації зазначеного Відповідачем лікарського засобу Аугментин пор. д/іню 1,2 г № 10 через процедури державних закупівель у 2012 – 2013 роках здійснені Комітетом із врахуванням єдиної конкретної знижки, яку відповідно до умов дистриб'юторського договору надавало ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» для ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» саме за результатом здійсненої реалізації через процедури державних закупівель (так званої знижки [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]), про що зазначено у відповідних пунктах Подання та рішення.

¹² http://old.moz.gov.ua/docfiles/2012_443_dod.pdf

- (729) Інформація, наведена, зокрема, на рис. 1 та рис. 2, ніяким чином не підтверджує повноцінне «...врахування Товариством знижок...», а лише свідчить, що реалізація Відповідачем зазначеного лікарського засобу здійснювалась за ціною з торговельною надбавкою 5 – 8 % із максимально допустимих 10 %. При цьому знижка, яку Відповідач отримував від постачальника, становила 10 %.
- (730) Отже, під час дослідження Комітетом враховано усі важливі обставини, здійснено різнобічний глибокий аналіз, результати якого підтверджуються відповідними аналітичними матеріалами цього рішення, а заперечення ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» ніяким чином не спростовують висновків Комітету.

XI. Стосовно повноти інформації, наведеної Комітетом у Поданні

- (731) Товариству інкримінується порушення законодавства за період 2011 – 2016 років, проте інформація, наявна в додатку 2 обмежується періодом 2011 – 2012 років.

Спростування зауважень ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»

- (732) По-перше, крім додатка 2 до Подання та цього рішення, відповідна аналітична інформація міститься в самому тексті Подання та рішення, зокрема:
- на рис. 2 наведена порівняльна оцінка вартості реалізації ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» у 2013 році конкретного лікарського засобу (Аугментин пор.д/ін.1,2 г № 10) через процедури державних закупівель та вартості, яка була б у разі транслювання дистриб'ютором отриманого від ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом] розміру знижки за реалізацію лікарського засобу через процедури державних закупівель;
  - на рис. 4 – порівняльна оцінка вартості реалізації ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», у 2013 році конкретного лікарського засобу (Вентолін Небули р-н д/ін. 2,5 мг/2,5 мг № 40) через процедури державних закупівель та вартості, яка була б у разі транслювання отриманих знижок постачальником і дистриб'ютором;
  - на рис. 6 – порівняльна оцінка вартості реалізації ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», у 2016 році конкретного лікарського засобу (ТРАКРІУМ розчин для ін'єкцій, 10 мг/мл по 2,5 мл) через процедури публічних (державних) закупівель та вартості, яка була б у разі транслювання дистриб'ютором отриманих від ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» знижок.
- (733) Тобто, Комітет здійснив аналіз цінової політики Відповідачів, у т. ч. ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», щодо реалізації ними лікарських засобів групи GSK через процедури державних / публічних закупівель, врахування ними чи неврахування відповідних знижок, отриманих від ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та відобразив на прикладі конкретних лікарських засобів результати такого аналізу, які підтверджують достовірність та обґрунтованість висновків Комітету щодо встановлення ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» в період 2011 – 2016 рр. необґрунтовано завищених цін на лікарські засоби групи GSK під час реалізації через процедури державних / публічних закупівель.

XII. Стосовно впливу програми «Орандж Кард»

- (734) Комітетом не досліджено умови формування цін на лікарські засоби, які реалізувалися в аптечний сегмент, наприклад вплив «Орандж Кард», що також може пояснити різницю цін в аптечний сегмент та при реалізації лікарських засобів через процедури державних закупівель.

Спростування зауважень ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»

- (735) Таке твердження Товариства не відповідає дійсності. Комітет досліджував ціни відповідачів, у тому числі й Товариства при реалізації ними лікарських засобів виробництва групи компаній GSK, за винятком лікарських засобів, що реалізувалися за програмою «Орандж Кард». У Поданні та рішенні не наводяться приклади ціноутворення дистриб'юторів ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармас'ютікалс Україна» за програмою «Орандж Кард», оскільки Комітет не вбачає в умовах договорів з дистриб'юторами, що стосуються цієї програми, складу порушення законодавства про захист економічної конкуренції. Навіть саме Товариство у своїх запереченнях (стор. 19 Заперечень) стверджує, що умови такого проєкту передбачають трансляцію Товариством знижки на лікарські засоби, що є предметом проєкту. Умови програми «Орандж Кард» зазначені йі в чинних договорах ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармас'ютікалс Україна» та її дистриб'юторів та не суперечать законодавству про захист економічної конкуренції.

XIII. Стосовно цін на певні лікарські засоби

- (736) *На думку Товариства, динаміка цін на лікарські засоби Клотримазол, крем 1% 20 г та Бекодит Еволахер 50 мкг/дозу по 200 доз у балонах № 1, яку відображено в додатку № 3, не доводить, що ціни на лікарські засоби групи GSK під час їх реалізації через процедури державних закупівель формувалися дистриб'юторами без врахування можливості отримання додаткової знижки у розмірі [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом], яку надавало ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармас'ютікалс Україна» своїм дистриб'юторам за реалізацію лікарських засобів ЛПУ.*
- (737) *Так собівартість першого лікарського засобу з врахуванням наданих Глаксо знижок була 5,8 грн, в той час як ціна реалізації Товариством під час процедур державних закупівель – 6,36 грн (націнка Товариства становила 0,56 грн), а другого засобу – 32,36 грн та 35,87 грн відповідно (націнка Товариства становила 3,51 грн).*
- (738) *Також Товариство зазначає ще один лікарський засіб, а саме Вентолін Небули р-н д/ін. 2,5/2,5 мг № 40, реалізований через процедури державних закупівель і зазначає, що середньозважена націнка на цей лікарський засіб у 2012 році становила 3,91 % з врахуванням всіх знижок, наданих Глаксо Товариству, а в 2013 році – 0,59 % (в той час як Комітет навів приклад на відповідний лікарський засіб у 2013 році взагалі «мінус» 2,7 %), що вочевидь свідчить про врахування Товариством знижок.*

Спростування зауважень ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»

- (739) ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» у своїх запереченнях лише підтверджує достовірність висновків Комітету. Так, згідно з наданою у запереченнях інформацією, реалізація Клотримазол, крем 1% 20 г здійснювалась із середньозваженою торговельною націнкою 9,7 %, а реалізація Бекодит Еволахер 50 мкг/дозу по 200 доз у балонах № 1 – із середньозваженою торговельною націнкою 10,8 %. Тобто ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» здійснювало реалізацію зазначених лікарських засобів із максимальною торговельною націнкою.
- (740) При цьому лікарські засоби з додатка 3, на який посилається Відповідач, є лікарськими засобами, які не містилися у Переліку Продукції, що може продаватись ЛПУ/НО і, відповідно, за реалізацію яких ЛПУ (у т.ч. через процедури державних закупівель) умовами Договору 2.1 не передбачена можливість отримання додаткової знижки у розмірі [інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом], що зазначено в п. 318 рішення.
- (741) Відповідно, висновки Комітету, що ціноутворення під час реалізації лікарських засобів групи GSK через процедури державних закупівель не залежало від

можливості отримання дистриб'юторами, у т. ч. ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», додаткової знижки у розмірі *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*, що була передбачена умовами дистриб'юторських договорів, зокрема Договору 2.1, та має тенденцію до перевищення над цінами реалізації відповідних лікарських засобів в аптечний сегмент, відповідає дійсності та не спростовується вищенаведеними запереченням Відповідача.

- (742) Щодо розмірів націнок з від'ємним значенням або, як зазначило ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», середньозваженою націнкою 0,59 % на Вентолін Небули р-н д/ін. 2,5/2,5 мг № 40, то така інформація не спростовує, а, навпаки, підтверджує, що дистриб'ютор міг враховувати отримані від ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» знижки у своєму ціноутворенні, однак, як свідчить аналіз матеріалів Справи, що також підтверджено у тексті та на графіках у додатках до Подання та цього рішення, не робив цього систематично, і такі випадки, навпаки, становлять виняток з правил.
- (743) Отже, під час дослідження Комітетом враховано усі важливі обставини, здійснено різносторонній глибокий аналіз, результати якого підтверджуються відповідними аналітичними матеріалами цього рішення, а заперечення ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» ніяким чином не спростовують висновків Комітету.

XIV. Товариство протягом 2015-2016 років не отримувало знижок від Глаксо за реалізацію лікарських засобів через процедури державних закупівель

Спростування зауважень ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»

- (744) Під час доведення вчинення ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» та ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» внаслідок укладення дистриб'юторських договорів *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*, умови яких призвели у 2011 – 2016 роках до необґрунтованого завищення вартості лікарських засобів, реалізованих через процедури державних закупівель, порушення, передбаченого пунктом 1 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються встановлення цін на лікарські засоби виробництва групи GSK, що реалізуються через процедури державних або публічних закупівель, Комітетом здійснено аналіз цінової політики відповідачів із врахуванням отриманої від них інформації.
- (745) Згідно з інформацією, отриманою від ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» на вимогу державного уповноваженого Комітету № 143-26.13/04-12596 від 26.09.2018, зокрема, у відповіді на пункт 7 цієї вимоги та даних у таблиці 6, яка є додатком до відповіді на зазначений пункт, Відповідач отримував від ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» у вересні 2015 року знижки, відповідно до *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*.
- (746) ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» зазначало, що у період з 01.01.2015 по 31.08.2018 не отримувало тендерних знижок/компенсацій. Однак, як свідчать матеріали Справи, протягом 2015 – 2016 років не лише тендерна знижка / компенсація впливали на ціноутворення дистриб'ютора під час реалізації лікарських засобів через процедури державних закупівель.
- (747) Між сторонами були запроваджені та діяли непрозорі механізми ціноутворення на лікарські засоби групи GSK, зокрема під час їх подальшої реалізації дистриб'юторами через процедури публічних закупівель. ТОВ СП «Оптіма-Фарм» отримувало від Товариства знижки та компенсації, які мали офф-інвойсний характер та не відображались в ціні придбання чи реалізації.

- (748) Виходячи з реальних показників закупівлі у ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» лікарських засобів, торговельна націнка ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» на лікарські засоби групи GSK, які реалізовувалися ними через процедури публічних закупівель, продовжувала перевищувати законодавчо встановлений граничний рівень, що, зокрема, зображено на рис. 6 рішення на прикладі лікарського засобу ТРАКРІУМ (розчин для ін'єкцій, 10 мг/мл по 2,5 мл)¹³.

6.3. Зауваження ТОВ «Вента. ЛТД»

- (749) У листі від 16.12.2019 б/н (вх. № 8-01/15245 від 17.12.2019) ТОВ «Вента.ЛТД» надало Комітету зауваження до попередніх висновків у справі. Такі зауваження зводяться до наступного.
- (750) *На думку Товариства, при розгляді справи Комітетом неправильно визначено межі товарного ринку, не з'ясовано взаємозамінних лікарських засобів.*

Спростування зауважень ТОВ «Вента. ЛТД»

- (751) Зауваження Товариства в частині підходів до встановлення товарних меж ринків спростовуються так само, як і зауваження ТОВ «БаДМ», які наведено в пунктах 601-607 цього рішення.
- (752) *На думку Товариства, Комітетом при доведенні вчинення порушення відповідачами у справі не доведено антиконкурентного ефекту.*

Спростування зауважень ТОВ «Вента. ЛТД»

- (753) Зауваження Товариства в частині впливу антиконкурентних узгоджених дій відповідачів у справі спростовуються так само, як і зауваження ТОВ «БаДМ», які наведено в пунктах 588-594 цього рішення.

7. Остаточні висновки Комітету

- (754) Отже, доказами, зібраними у Справі, доводиться, а зауваженнями й запереченнями ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», ТОВ «БаДМ», СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» та ТОВ «Вента. ЛТД» не спростовується висновок Комітету про те, що дії Відповідачів, які полягали в укладенні дистриб'юторських договорів, призвели у 2011 – 2016 роках до необґрунтованого завищення вартості лікарських засобів, реалізованих через процедури державних закупівель, вчинили порушення, передбачене пунктом 1 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються встановлення цін на лікарські засоби виробництва групи GSK, що реалізуються через процедури державних або публічних закупівель.

8. Визначення розміру штрафів

- (755) Відповідно до пункту 1 статті 50 Закону порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є, зокрема, антиконкурентні узгоджені дії.
- (756) Вчинення антиконкурентних узгоджених дій забороняється і тягне за собою відповідальність згідно із законом (частина четверта статті 6 Закону).
- (757) Відповідно до частини другої статті 52 Закону, за порушення, передбачене пунктом 1 статті 50 Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф. У разі наявності незаконно одержаного прибутку, який перевищує десять відсотків зазначеного

¹³ <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0169282-16/print>

доходу (виручки), штраф накладається у розмірі, що не перевищує потрійного розміру незаконно одержаного прибутку. Розмір незаконно одержаного прибутку може бути обчислено оціночним шляхом.

- (758) Згідно з частиною третьою та четвертою статті 52 Закону, доход (виручка) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) визначається як сумарна вартість доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) усіх юридичних та фізичних осіб, що входять до групи, яка визнається суб'єктом господарювання відповідно до статті 1 цього Закону.
- (759) Відповідно до частини четвертої статті 52 Закону, у разі, коли декілька юридичних та/або фізичних осіб - суб'єктів господарювання, які входять до групи, що визнається суб'єктом господарювання, вчинили діяння (дії, бездіяльність), які призвели до порушення законодавства про захист економічної конкуренції зазначеним суб'єктом господарювання, та/або мають права, без яких вчинення порушення було б неможливим, та/або отримали чи можуть отримати переваги в конкуренції чи інші вигоди, штраф накладається на суб'єкт господарювання в особі юридичних та/або фізичних осіб, які вчинили наведені діяння (дії, бездіяльність) або отримали чи можуть отримати наведені вигоди. Під вигодою вважається, зокрема, можливість впливати на діяльність інших юридичних та/або фізичних осіб - суб'єктів господарювання, одержання частини їх прибутку.
- (760) Відповідно до частини п'ятої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», якщо доходу (виручки) немає або відповідач на вимогу Комітету не надав розмір доходу (виручки), штраф накладається у розмірі до двадцяти тисяч неоподатковуваних мінімум доходів громадян.
- (761) Відповідно до копії форми 2 «Звіт про фінансові результати» за 2018 рік чистий дохід ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2018 рік становить 1 005 060 (один мільярд п'ять мільйонів шістдесят тисяч) гривень.
- (762) Відповідно до копії форми 2 «Звіт про фінансові результати» за 2018 рік чистий дохід ТОВ СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2018 рік становить 27 252 751 (двадцять сім мільярдів двісті п'ятдесят два мільйони сімсот п'ятдесят одну тисячу) гривень.
- (763) Відповідно до копії форми 2 «Звіт про фінансові результати» за 2018 рік чистий дохід ТОВ «БадМ» від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2018 рік становить 31 797 172 (тридцять один мільярд сімсот дев'яносто сім мільйонів сто сімдесят дві тисячі) гривень.
- (764) Відповідно до копії форми 2 «Звіт про фінансові результати» за 2018 рік чистий дохід ТОВ «Вента. ЛТД» від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2018 рік становить 10 465 441 (десять мільярдів чотириста шістдесят п'ять мільйонів чотириста сорок одну тисячу) гривень.
- (765) Відповідно до інформації, наданої Державною фіскальною службою України листом від 16.05.2019 № 9822/5/99-99-03-06-16 (вх. № 7-04/5742 від 16.05.2019), остання податкова звітність з податку на прибуток була подана ПрАТ «Альба Україна» за I квартал 2017 року.
- (766) Водночас, під час визначення розміру штрафу Комітетом було враховано таку обставину, як припинення відповідачами дій, що є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, до прийняття відповідного рішення Комітету.

Враховуючи викладене, відповідно до статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статей 48 і 52 Закону України «Про захист

економічної конкуренції та пункту 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що товариство з обмеженою відповідальністю «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» (м. Київ) і товариство з обмеженою відповідальністю «БадМ» (м. Дніпро) своїми діями, які полягали в укладенні дистриб'юторських договорів *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*, умови яких призвели у 2011 – 2016 роках до необґрунтованого завищення вартості лікарських засобів, реалізованих через процедури державних закупівель, вчинили порушення, передбачене пунктом 1 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються встановлення цін на лікарські засоби виробництва групи GSK, що реалізуються через процедури державних або публічних закупівель.

2. Визнати, що товариство з обмеженою відповідальністю «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» і спільне українсько-естонське підприємство у формі товариства з обмеженою відповідальністю «Оптіма-Фарм, ЛТД» (м. Київ) своїми діями, які полягали в укладенні дистриб'юторських договорів *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*, умови яких призвели у 2011 – 2016 роках до необґрунтованого завищення вартості лікарських засобів, реалізованих через процедури державних закупівель, вчинили порушення, передбачене пунктом 1 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються встановлення цін на лікарські засоби виробництва групи GSK, що реалізуються через процедури державних або публічних закупівель.

3. Визнати, що товариство з обмеженою відповідальністю «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» і товариство з обмеженою відповідальністю «Вента. ЛТД» (м. Дніпро) своїми діями, які полягали в укладенні дистриб'юторських договорів *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*, умови яких призвели у 2011 – 2016 роках до необґрунтованого завищення вартості лікарських засобів, реалізованих через процедури державних закупівель, вчинили порушення, передбачене пунктом 1 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються встановлення цін на лікарські засоби виробництва групи GSK, що реалізуються через процедури державних або публічних закупівель.

4. Визнати, що товариство з обмеженою відповідальністю «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» і приватне акціонерне товариство «Альба Україна» (м. Бориспіль, Київська область) своїми діями, які полягали в укладенні дистриб'юторських договорів *[інформація визначена відповідачем як інформація з обмеженим доступом]*, умови яких призвели у 2011 – 2014 роках до необґрунтованого завищення вартості лікарських засобів, реалізованих через процедури державних закупівель, вчинили порушення, передбачене пунктом 1 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються встановлення цін на лікарські засоби виробництва групи GSK, що реалізуються через процедури державних закупівель.

5. За порушення, зазначене в пункті 1 резолютивної частини цього рішення, накласти штраф на товариство з обмеженою відповідальністю «ГлаксоСмітКляйн

Фармасьютікалс Україна» у розмірі 2 825 254 (два мільйони вісімсот двадцять п'ять тисяч сто п'ятдесят чотири) гривні.

6. За порушення, зазначене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти штраф на товариство з обмеженою відповідальністю «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» у розмірі 315 925 (триста п'ятнадцять тисяч дев'ятсот двадцять п'ять) гривень.

7. За порушення, зазначене в пункті 3 резолютивної частини цього рішення, накласти штраф на товариство з обмеженою відповідальністю «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» у розмірі 14 060 (чотирнадцять тисяч шістдесят) гривень.

8. За порушення, зазначене в пункті 4 резолютивної частини цього рішення, накласти штраф на товариство з обмеженою відповідальністю «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна» у розмірі 1 397 057 (один мільйон триста дев'яносто сім тисяч п'ятдесят сім) гривень.

9. За порушення, зазначене в пункті 1 резолютивної частини цього рішення, накласти штраф на товариство з обмеженою відповідальністю «БадМ» у розмірі 2 825 254 (два мільйони вісімсот двадцять п'ять тисяч сто п'ятдесят чотири) гривні.

10. За порушення, зазначене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти штраф на спільне українсько-естонське підприємство у формі товариства з обмеженою відповідальністю «Оптіма-Фарм, ЛТД» у розмірі 315 925 (триста п'ятнадцять тисяч дев'ятсот двадцять п'ять) гривень.

11. За порушення, зазначене в пункті 3 резолютивної частини цього рішення, накласти штраф на товариство з обмеженою відповідальністю «Вента. ЛТД» у розмірі 14 060 (чотирнадцять тисяч шістдесят) гривень.

12. За порушення, зазначене в пункті 4 резолютивної частини цього рішення, накласти штраф на приватне акціонерне товариство «Альба Україна» у розмірі 339 999 (триста тридцять дев'ять тисяч дев'ятсот дев'яносто дев'ять) гривень.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду міста Києва у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ

№ п/п	Торгівельна назва	Інформація про лікарські засоби та їх держане регулювання				Взаємозамінність з лікарськими засобами інших виробників			
		Міжнародна непатентована назва	Код ATX	Національний перелік основних лікарських засобів і виробів медичного призначення	Перелік лікарських засобів вітчизняного та іноземного виробництва, які можуть закуповувати заклади і установи охорони здоров'я, що повністю або частково фінансуються з державного та місцевих бюджетів	Входять до Державного формуляра лікарських засобів	Не мають повних товарів-замінників, оскільки містять в своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт або їх комбінацію, що не містяться в будь-якому іншому лікарському засобі	Мають один аналогічний засіб під торговельною назвою іншого виробника	Мають два і більше аналогічних лікарських засобів під торговельними назвами інших виробників
1	ALKERAN INJ 50MG/10ML DIL 1X1	MELPHAL ANUM	<u>L01A A03</u>	-	+	б	+	-	-
2	ALKERAN TABLETS 2MG 25X1	MELPHAL ANUM	<u>L01A A03</u>	-	+	б	+	-	-
3	ALTARGO 1% 5G OINTMENT x1	Retapamulin	<u>D06AX1 3</u>	-	-	1	+	-	-
4	ANORO ELLIPTA 55/22MCG 1X30	Vilanterol and umeclidinium bromide	<u>R03AL0 3</u>	-	-	в	+	-	-
5	ARIXTRA SYRINGES 2.5 MG/0.5ML	FONDAPARINUXUM NATRICUM	<u>B01A X05</u>	-	+	1	+	-	-
6	AUGMENTIN BD tablet 875/125 mg	Amoxicillin and enzyme inhibitor	<u>J01C R02</u>	+	+	б	-	-	+
7	AUGMENTIN SUSP 457MG/5ML*70ML	Amoxicillin and enzyme inhibitor	<u>J01CR02</u>	+	+	б	-	-	+

8	AUGMENT IN SUSP 228MG/5M L*70ML	Amoxicillin and enzyme inhibitor	<u>J01C</u> <u>R02</u>	+	+	6	+	-	-
9	AUGMENT IN 2.2G X10	Amoxicillin and enzyme inhibitor	<u>J01CR02</u>	+	+	6	+	-	-
10	AUGMENT IN ES PDR 642.9MG 100ML	Amoxicillin and enzyme inhibitor	<u>J01C</u> <u>R02</u>	+	+	6	+	-	-
11	AUGMENT IN TAB 625MG X 14	Amoxicillin and enzyme inhibitor	<u>J01C</u> <u>R02</u>	+	+	6	-	-	+
12	AUGMENT IN VIALS 1.2G x10	Amoxicillin and enzyme inhibitor	<u>J01C</u> <u>R02</u>	+	+	6	-	-	+
13	AUGMENT IN VIALS 600MG x10	Amoxicillin and enzyme inhibitor	<u>J01C</u> <u>R02</u>	+	+	6	-	-	+
14	AUGMENT IN SR coated tab 1000/62,5 mg X28	Amoxicillin and enzyme inhibitor	<u>J01CR02</u>	+	+	6	+	-	-
15	AVAMYS 0,05% * 120D NASAL SPRA, AVAMYS 0,05% * 30D NASAL SPRAY	FLUTICAS ONUM FUROAS	<u>R01A</u> <u>D12</u>	-	+	1	+	-	-
16	AVODART 0.5MG CAPS *30, AVODART 0.5MG CAPS *90	DUTASTER IDUM	<u>G04C</u> <u>B02</u>	-	+	1	+	-	-
17	BACTROB AN CREAM 2% 15G	MUPIROCI NUM	<u>D06A</u> <u>X09</u>	-	-	1	+	-	-
18	BACTROB AN NASAL 2% OINT 3G	MUPIROCI NUM	<u>R01A</u> <u>X06</u>	-	-	1	+	-	-
19	BACTROB AN OINTMENT 2% 15G/BACT ROBAN NASAL 2% OINT 15G	MUPIROCI NUM	<u>D06A</u> <u>X09</u>	-	-	1	+	-	-
20	BECLOFOR TE INHALER CFC FREE250	BECLOME TASONUM	<u>R03B</u> <u>A01</u>	+	+	6	-	-	+

21	BECOTIDE INHAL.CFC /F50MCG*2 00D	BECLOME TASONUM	<u>R03B</u> <u>A01</u>	+	+	6	+	-	-
22	<i>BISACODYL SUPP 10MG X 10</i>	BISACODY LUM	<u>A06A</u> <u>B02</u>	-	+	6	-	-	+
23	<i>BOOSTRIX POLIO .5ML PFS+2N 1Dx</i>	Комбінован а вакцина для профілакти ки дифтерії, правця, кашлюку (ацелюлярн ий компонент) та поліомієліт у (інактивована) (адсорбована, зі зменшеним вмістом антигенів)	<u>J07CA02</u>	+	+	1	+	-	-
24	BOOSTRIX PFS 1D*1	Вакцина для профілакти ки дифтерії, правця, кашлюку ацелюлярна очищена інактивована рідка	<u>J07A</u> <u>J52</u>	+	+	1	+	-	-
25	CERVARIX PFS 1D*1	Вакцина для профілакти ки захворюван ь, що викликають ся папіломавір усною інфекцією вірусом папіломи людини типів 16 та 18)	<u>J07B</u> <u>M02</u>	+	+	1	+	-	-
26	CHOLINEX S/FREE LOZ. 150MG*16	CHOLINI SALICYLA S	-	-	-	B	-	+	-
27	CLOTRIMA ZOL CREAM 1%	<u>CLOTRIMA</u> <u>ZOLUM</u>	<u>D01A</u> <u>C01</u>	-	+	6	-	-	+

	X20G								
28	CLOTRIMA ZOL TABLET 100MG X 6	<u>CLOTRIMA ZOLUM</u>	<u>G01A F02</u>	+	+	6	-	-	+
29	Coldrex HotRem Lemon 5	<u>Paracetamol, combination s excl. psycholeptic s</u>	<u>N02B E51</u>	+	+	B	-	-	+
30	CUTIVATE CREAM 0.05% 15G	FLUTICAS ONUM	<u>D07A C17</u>	-	-	1	+	-	-
31	CUTIVATE OINTMENT 0.005% 15G	FLUTICAS ONUM	<u>D07A C17</u>	-	-	1	+	-	-
32	DERMOVA TE CREAM 0.05% 25G	CLOBETAS OLUM	<u>D07A D01</u>	-	+	6	-	-	+
33	DERMOVA TE OINTMENT 0.05% 25G	CLOBETAS OLUM	<u>D07A D01</u>	-	+	6	-	-	+
34	DICLOFEN AC SUPP 100MG X 10	DICLOFEN ACUM	<u>M01A B05</u>	-	+	6	-	-	+
35	DICLOFEN AC SUPP. 50 MG X 10	DICLOFEN ACUM	<u>M01A B05</u>	-	+	6	-	-	+
36	DRAPOLE NE CREAM 55GM 1X1	Comb drug	<u>D08A J</u>	-	-	1	+	-	-
37	DUAC GEL 10MGX50M G x 15G; DUAC GEL 10MGX50M G x 25G; DUAC GEL 5G	Clindamycin , combination s	<u>D10A F51</u>	-	-	1	+	-	-
38	DUOFILM VIAL 16.7% x15ML	Comb drug	<u>D02A F</u>	-	+	1	+	-	-
39	DUODART 0,5MG/0,4M G X 30; DUODART 0,5MG/0,4M G X 90	Tamsulosin and dutasteride	<u>G04C A52</u>	-	-	B	+	-	-
40	ENGERIX- B 20 MCG PFS 1D*10; ENGERIX- B 20 MCG PFS 1D*25	Вакцина для профілакти ки вірусного гепатиту В, рекомбінан тна (Hepatitis B, purified	<u>J07B C01</u>	+	+	6	+	-	-

		antigen)							
41	ENGERIX-B 10 MCG VIALS 1D*10; ENGERIX-B 10 MCG VIALS 1D*25	Вакцина для профілактики вірусного гепатиту В, рекомбінантна (Hepatitis B, purified antigen)	<u>J07B C01</u>	+	+	6	+	-	-
42	FLIXONAS E N/SPRAY 50MCG*120 D	FLUTICAS ONUM	<u>R01A D08</u>	-	+	6	-	+	-
43	FLIXOTIDE INH N/CF 125MCG*120D	FLUTICAS ONUM	<u>R03B A05</u>	-	+	1	+	-	-
44	FLIXOTIDE INH N/CFC 50MCG*120 D	FLUTICAS ONUM	<u>R03B A05</u>	-	+	1	+	-	-
45	FLIXOTIDE NEBULES 0.5MG/2ML *10	FLUTICAS ONUM	<u>R03B A05</u>	-	+	1	+	-	-
46	FLIXOTIDE NEBULES 2MG/2ML* 10	FLUTICAS ONUM	<u>R03B A05</u>	-	+	1	+	-	-
47	FLUARIX PFS 1D*1	Інактивована спліт-вакцина для профілактики грипу	<u>J07B B02</u>	+	+	6	+	-	-
48	FORTUM INJECTION 1G X 1	CEFTAZIDIMUM	<u>J01D D02</u>	+	+	6	-	-	+
49	FORTUM INJECTION 2G X 1	CEFTAZIDIMUM	<u>J01D D02</u>	+	+	6	-	-	+
50	FORTUM INJECTION 500MG X 1	CEFTAZIDIMUM	<u>J01D D02</u>	+	+	6	-	-	+
51	FRAXIPARINE INJ 0.3 ML * 10	NADROPARINUM CALCICUM	<u>B01A B06</u>	-	+	1	+	-	-

52	FRAXIPARINE INJ 0.4 ML * 10	NADROPARINUM CALCICUM	<u>B01A</u> <u>B06</u>	-	+	1	+	-	-
53	FRAXIPARINE INJ 0.6 ML * 10	NADROPARINUM CALCICUM	<u>B01A</u> <u>B06</u>	-	+	1	+	-	-
54	HAVRIX 1440 ADULT PFS 1D*1	Вакцина для профілактики гепатиту А	<u>J07B</u> <u>C02</u>	+	+	1	+	-	-
55	HAVRIX 720 PAED PFS 1D*1	Вакцина для профілактики гепатиту А	<u>J07B</u> <u>C02</u>	+	+	1	+	-	-
56	HIBERIX VIAL+DIL VIAL 1D*1	Вакцина для профілактики захворювань, збудником яких є Haemophilus influenzae типу b	<u>J07A</u> <u>G51</u>	+	+	2	+	-	-
57	HYCAMTIN VIAL 4MG x1	TOPOTECANUM	<u>L01X</u> <u>X17</u>	-	+	6	-	-	+
58	IMIGRAN TABLETS 50MG X 6	<u>SUMATRIP</u> <u>TANUM</u>	<u>N02C</u> <u>C01</u>	-	+	6	-	-	+
59	IMURAN TABLETS 50MG X 100	<u>SUMATRIP</u> <u>TANUM</u>	<u>N02C</u> <u>C01</u>	-	+	1	+	-	-
60	IMUNOVIT TABLET 50MG X30	<u>Comb drug</u>	<u>C05CA5</u> <u>1</u>	-	-	6	-	-	+
61	INFANRIX HB-IPV CCT +HIB +2N UA (DTPa-IPV)	<u>Комбінована вакцина для профілактики дифтерії, правця, кашлюку (ацелюлярний компонент), поліомієліту та захворювань, збудником яких є Haemophilus influenzae типу b</u>	<u>J07CA06</u>	+	+	1	+	-	-

62	INFANRIX DTPa PFS 1D*1// ИНФАНРИК С DTPa, 1дх1	Комбінован а вакцина для профілакти ки дифтерії, правця, кашлюку ацелюлярна очищена інактивован а рідка	<u>J07A X :</u> <u>J07A J52</u>	+	+	1	+	-	-
63	INFANRIX HEXA VIAL + PFS (DTPa- HBV-IPV)	Комбінован а вакцина для профілакти ки дифтерії, правця, кашлюку (ацелюлярн ий компонент), гепатиту В, поліомієліт у та захворюван ь, збудником яких є Haemophilu s influenzae типу b	<u>J07C</u> <u>A09</u>	+	+	в/1	+	-	-
64	INFANRIX IPV HBV PFS 1D*1//INFA NRIX IPV	Комбінован а вакцина для профілакти ки дифтерії, правця, кашлюка (ацелюлярн ий компонент) та поліомієліт у	<u>J07C</u> <u>A02</u>	+	+	в/1	+	-	-
65	INTEGRILI N 0.75MG INFUSION 100M	ЕРТИФІВАТ ІДУМ	<u>B01A</u> <u>C16</u>	-	+	1	+	-	-
66	INTEGRILI N 2MG VIAL 10ML	ЕРТИФІВАТ ІДУМ	<u>B01A</u> <u>C16</u>	-	+	1	+	-	-
67	ISMIGEN TABLETS 50 MG x 10; ISMIGEN TABLETS 50 MG x 30	Імуномодул ятор для лікування та профілакти ки респіраторн их інфекцій	<u>R07A</u> <u>X10**</u>	-	+	В	+	-	-

68	ISOTREXIN GEL TUBE 30G	Comb drug	<u>D10A</u> <u>D54</u>	-	-	1	+	-	-
69	KALIPOZ TABLETS 750MGx30	KALII CHLORIDU M* або Potassium chloride	<u>A12B</u> <u>A01</u>	-	+	6	+	-	-
70	KIVEXA TAB 600mg/300 mg 30	Lamivudine and abacavir (Comb drug (д/р абакавір, ламівудин ВІЧ)	<u>J05A</u> <u>R02</u>	-	+	1	+	-	-
71	LACIPIL TABLETS 4MG X 14; LACIPIL TABLETS 4MG X 28	LACIDIPIN UM	<u>C08C</u> <u>A09</u>	-	+	1	+	-	-
72	LAMICTAL DISP TABS 100MG*28	LAMOTRIG INUM	<u>N03A</u> <u>X09</u>	-	+	6	-	+	-
73	LAMICTAL DISP TABS 25MG*28	LAMOTRIG INUM	<u>N03A</u> <u>X09</u>	-	+	6	-	+	-
74	LAMICTAL DISP TABS 50MG*28	LAMOTRIG INUM	<u>N03A</u> <u>X09</u>	-	+	6	-	+	-
75	LAMICTAL DISP TABS 5MG X 28	LAMOTRIG INUM	<u>N03A</u> <u>X09</u>	-	+	6	+	-	-
76	LAMICTAL TAB 100MG X 30	LAMOTRIG INUM	<u>N03A</u> <u>X09</u>	-	+	6	-	-	+
77	LAMICTAL TAB.50mg X 30	LAMOTRIG INUM	<u>N03A</u> <u>X09</u>	-	+	6	-	-	+
78	LAMICTAL TABLETS 25MG X 30	LAMOTRIG INUM	<u>N03A</u> <u>X09</u>	-	+	6	-	-	+
79	LANVIS 40MG X 25 TABS	Tioguanine	<u>L01BB0</u> <u>3</u>	-	+	1	+	-	-
80	LEUKERA N 2MG X 25 TABS	<u>Chlorambuci</u> <u>1</u>	<u>L01A</u> <u>A02</u>	+	+	1	-	-	+
81	MAGVIT TAB 470MG+5M G B6 x 50	Comb drug	<u>A11E C</u>	-	-	B	-	-	+
82	MYLERAN 2MG X 100 TABS	<u>Busulfan</u>	<u>L01AB0</u> <u>1</u>	-	+	1	+	-	-

83	OXYBRAL CAPS 30 MG X 20	<u>Vincamine</u>	<u>C04AX0</u> <u>7</u>	-	+	6	-	+	-
84	PAXIL TABS 20MG x28	Paroxetine	<u>N06AB0</u> <u>5</u>	-	+	6	-	-	+
85	PRIORIX VIAL+DIL PFS 1D*1 // PRIORIX VIAL+DIL VIAL 1D*1; PRIORIX VIAL+DIL VIAL 2D*100	Вакцина для профілакти ки кору, епідемічног о паротиту та краснухи жива атенуйована	<u>J07B</u> <u>D52</u>	+	+	2	+	-	-
86	PROLIA 60MG/ML SYRINGE X 1	<u>Denosumab</u>	<u>M05B</u> <u>X04</u>	-	-	1	+	-	-
87	PURINETH OL TABS 50MG X 25	<u>Mercaptopur</u> <u>ine</u>	<u>L01BB0</u> <u>2</u>	+	+	1	+	-	-
88	RELENZA R/D+D/H 5MG*4D	ZANAMIVI RUM	<u>J05A</u> <u>H01</u>	-	-	1	+	-	-
89	REVOLAD E TABS 25mg X 28	ELTROMB OPAG	<u>B02B</u> <u>X05</u>	-	+	1	+	-	-
90	REVOLAD E TABS 50mg X 14	ELTROMB OPAG	<u>B02B</u> <u>X05</u>	-	+	1	+	-	-
91	ROTARIX SUSP.POR 1.5ML 1D*1	(Rota virus, live attenuated) Вакцина для профілакти ки ротавірусно ї інфекції	<u>J07B</u> <u>H01</u>	-	-	1	+	-	-
92	RUTINOSC ORBIN TABS 125MG x 30	рутозид; аскорбинов ая кислота	<u>C05CA</u>	-	-	В	-	-	+
93	SALBUTA MOL AER 100MCG*20 0D	<u>SALBUTA</u> <u>MOLUM</u>	<u>R03A</u> <u>C02</u>	+	+	6	-	-	+
94	SEBIDIN S/F TABS 75MG/5MG x 16	Comb drug	<u>R02A</u> <u>A50**</u>	-	-	6	+	-	-
95	SEBIDIN TABS 50MG/5MG x 20	Comb drug	<u>R02A</u> <u>A50**</u>	-	-	6	-	-	+
96	SEMPREX CAPSULES 8MG X 24	Acrivastine	<u>R06AX1</u> <u>8</u>	-	+	1	+	-	-

97	SERETIDE DISKUS 50/100MCG *60D	Salmeterol (Salmeterol and fluticasone)	<u>R03A</u> <u>K06</u>	-	+	6	+	-	-
98	SERETIDE DISKUS 50/250MCG *60D	<u>Salmeterol</u> <u>and</u> <u>fluticasone</u>	<u>R03A</u> <u>K06</u>	-	+	6	+	-	-
99	SERETIDE DISKUS 50/500MCG *60D	<u>Salmeterol</u> <u>and</u> <u>fluticasone</u>	<u>R03A</u> <u>K06</u>	-	+	6	+	-	-
100	SERETIDE IN N/C 25/250MCG *120D	Salmeterol and fluticasone	<u>R03A</u> <u>K06</u>	-	+	6	-	+	-
101	SERETIDE INH N/C 25/125MCG *120	Salmeterol and fluticasone	<u>R03A</u> <u>K06</u>	-	+	6	-	+	-
102	SERETIDE INH N/C 25/50MCG* 120D	Salmeterol and fluticasone	<u>R03A</u> <u>K06</u>	-	+	6	-	+	-
103	SEREVENT INHALER 25MCG*120 D	<u>SALMETER</u> <u>OLUM</u>	<u>R03A</u> <u>C12</u>	-	+	1	+	-	-
104	SEROXAT TABLETS 20MG X 28	пароксетин	<u>N06AB0</u> <u>5</u>	-	-	B	-	-	+
105	SYNFLORI X PREFILLED SYRINGE 1D	Pneumococ- cus purified polysacchari- des antigen and Haemophilu- s influenzae, conjugated	<u>J07AL52</u>	-	-	1	+	-	-
106	TANCOFET O POWDER 1000MG x 1	<u>Vancomycin</u>	<u>J01X</u> <u>A01</u>	+	+	6	-	-	+
107	TANCOFET O POWDER 500MG x 1	<u>Vancomycin</u>	<u>J01XA01</u>	+	+	6	-	-	+
108	TIMENTIN VIALS 3.2G x 4	<u>Ticarcillin</u> <u>and enzyme</u> <u>inhibitor</u>	<u>J01C</u> <u>R03</u>	-	+	1	+	-	-
109	TRACRIUM INJ 10MG/ML 2.5ML*5	ATRACURI I BESILAS	<u>M03A</u> <u>C04</u>	-	+	6	-	+	-
110	TRACRIUM INJ 10MG/ML 5ML*5	ATRACURI I BESILAS	<u>M03A</u> <u>C04</u>	-	+	6	-	+	-

11 1	TWINRIX ADULT PFS 1Dx1	Comb drug (Вакцина для профілакти ки гепатитів А (інактивована) і В (адсорбована))	<u>J07B</u> <u>C20</u>	+	+	1	+	-	-
11 2	TYVERB TABS. 250MG *70	LAPATINIB	<u>L01X</u> <u>E07</u>	-	+	1	+	-	-
11 3	VALTREX TABLETS 500MG X 10; VALTREX TABLETS 500MG X 42	VALACYC LOVIRUM	<u>J05A</u> <u>B11</u>	-	+	6	-	-	+
11 4	VARILRIX VIAL+DIL PFS 1D*1; VARILRIX VIAL+DIL AMP 1D*100	Varicella, live attenuated (Вакцина для профілакти ки вітряної віспи жива атенуйована)	<u>J07B</u> <u>K01</u>	+	+	1	+	-	-
11 5	VENTOLIN INH N/CFC 100MCG*20 0D	<u>SALBUTA</u> <u>MOLUM</u>	<u>R03A</u> <u>C02</u>	+	+	6	-	-	+
11 6	VENTOLIN NEBS 2.5MG/2.5M L*40	SALBUTA MOLUM	<u>R03A</u> <u>C02</u>	+	+	6	-	+	-
11 7	VITAMAX CAPSULES X 15	Поливита мінні препарати	<u>A11AB</u>	-	-	B	+	-	-
11 8	VOTRIENT TABLETS 400MG x 30	PAZOPANI BUM	<u>L01X</u> <u>E11</u>	-	+	1	+	-	-
11 9	VOTRIENT TABLETS 200MG x 30	PAZOPANI BUM	<u>L01X</u> <u>E11</u>	-	+	1	+	-	-
12 0	WARTEC CREAM TUBE 1.5MG X 5G	<u>PODOFILL</u> <u>OTOXINU</u> <u>M</u>	<u>D06B</u> <u>B04</u>	-	-	1	+	-	-
12 1	WELLBUT RIN TABS 150MG X 60	<u>Bupropion</u> <u>hydrochlorid</u> <u>e</u>	<u>N06AX1</u> <u>2</u>	-	-	1	+	-	-
12 2	XGEVA Denosumab, solution for inj 1.7ml	Denosumab	<u>M05BX0</u> <u>4</u>	-	+	1	+	-	-

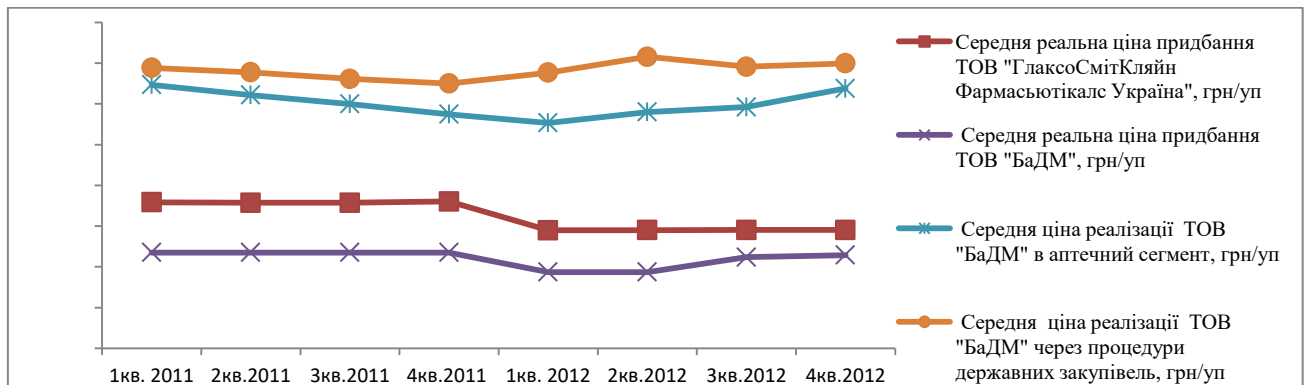
123	<u>ZEFFIX</u> <u>TABLETS</u> <u>100MG X</u> <u>28</u>	LAMIVUDINIUM	<u>J05A</u> <u>F05</u>	+	+	1	+	-	-
124	ZEFFIX ORAL SOL 5MG/ML 240ML	LAMIVUDINIUM	<u>J05A</u> <u>F05</u>	+	+	1	+	-	-
125	ZENTEL SUSP 400MG/10ML x 1	ALBENDAZOLUM	<u>P02C</u> <u>A03</u>	+	+	6	-	-	+
126	ZENTEL TAB 400mg N1	ALBENDAZOLUM	<u>P02C</u> <u>A03</u>	+	+	6	-	-	+
127	ZIAGEN ORAL SOL 20MG/ML 240 ML	ABACAVIRUM	<u>J05A</u> <u>F06</u>	+	+	6	+	-	-
128	ZIAGEN TABLETS 300MG 60X1	ABACAVIRUM	<u>J05A</u> <u>F06</u>	+	+	6	+	-	-
129	ZINACEF INJECTION 1.5G X 1	CEFUROXIMUM	<u>J01D</u> <u>C02</u>	-	+	6	-	-	+
130	ZINACEF INJECTION 750MG X 1	CEFUROXIMUM	<u>J01D</u> <u>C02</u>	-	+	6	-	-	+
131	ZINNAT SUSP 125MG SACHX14	CEFUROXIMUM	<u>J01D</u> <u>C02</u>	-	+	6	+	-	-
132	ZINNAT SUSP 250MG SACHX10	CEFUROXIMUM	<u>J01D</u> <u>C02</u>	-	+	6	+	-	-
133	ZINNAT TABLETS 500MG X 10	CEFUROXIMUM	<u>J01DC02</u>	-	+	6	-	-	+
134	ZINNAT SUSP 125MG/5ML 100ML	CEFUROXIMUM	<u>J01D</u> <u>C02</u>	-	+	6	+	-	-
135	ZINNAT TABLETS 125MG X 10	CEFUROXIMUM	<u>J01D</u> <u>C02</u>	-	+	6	-	+	-
136	ZINNAT TABLETS 250MG X 10	CEFUROXIMUM	<u>J01D</u> <u>C02</u>	-	+	6	-	-	+
137	ZOFRAN INJ 2MG/ML 2ML X 5	ONDANSETRON	<u>A04A</u> <u>A01</u>	-	+	6	-	-	+
138	ZOFRAN INJ 2MG/ML 4ML X 5	ONDANSETRON	<u>A04A</u> <u>A01</u>	-	+	6	-	-	+

139	ZOVIRAX INJECTION 250MG X 5	<u>ACICLOVIRUM</u>	<u>J05A B01</u>	+	+	6	-	-	+
140	ZOVIRAX OPHTH OINT 3% 4.5G X 1	<u>ACICLOVIRUM</u>	<u>S01A D03</u>	+	+	6	-	+	-
141	ZOVIRAX TABLETS 200MG X 25	<u>ACICLOVIRUM</u>	<u>J05A B01</u>	+	+	6	-	-	+

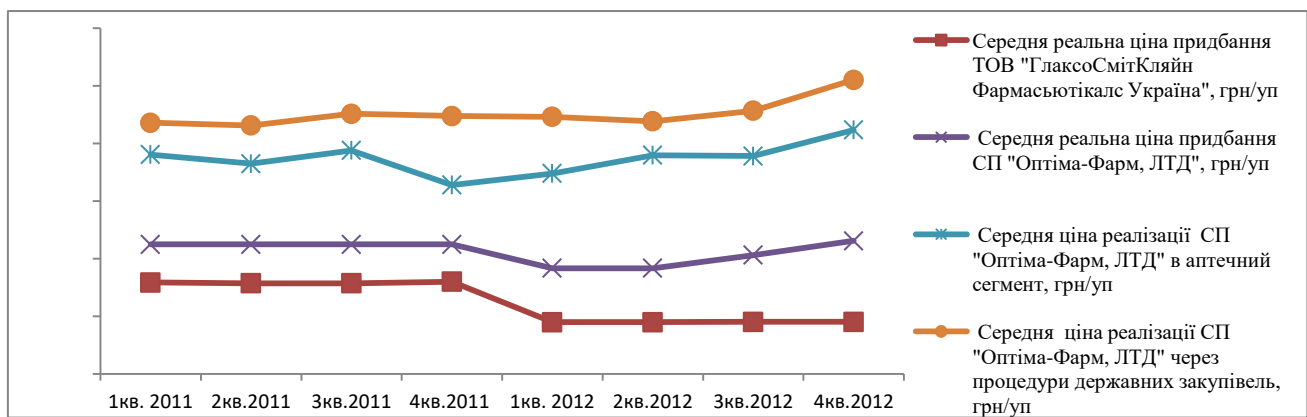

Зинацеф пор. д/пр. р-н/ін.750мгN1фл.

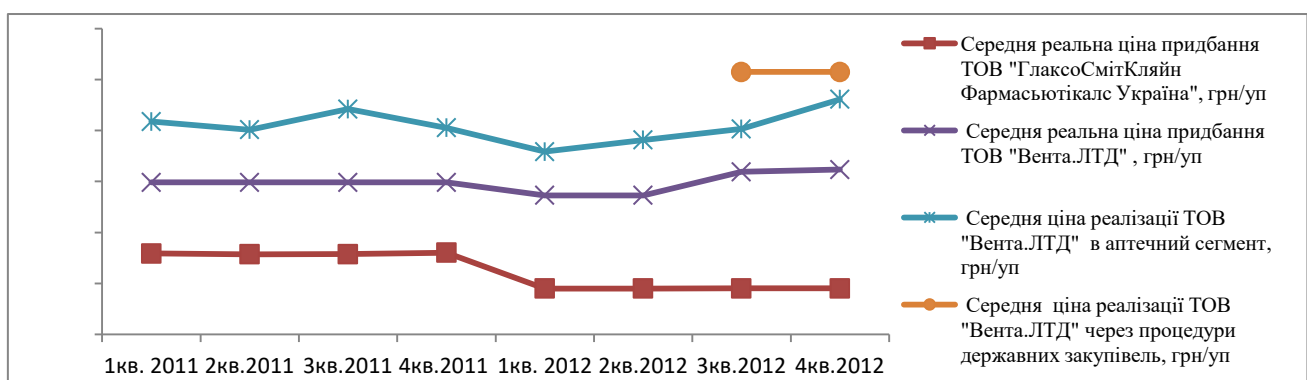
ТОВ «БаДМ»

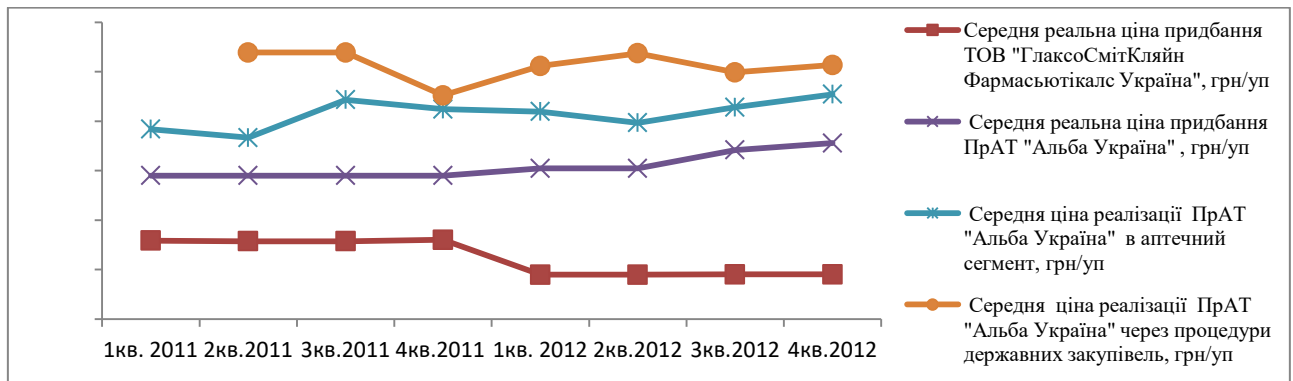
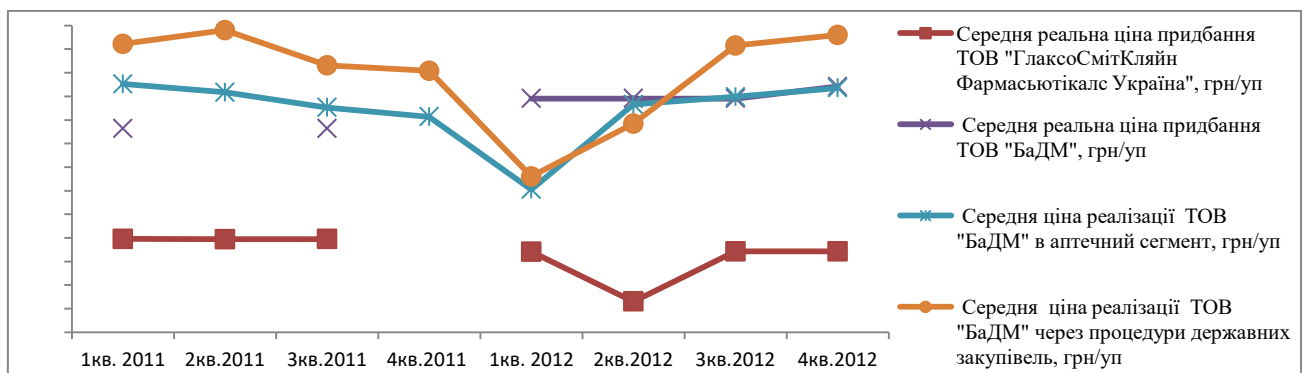
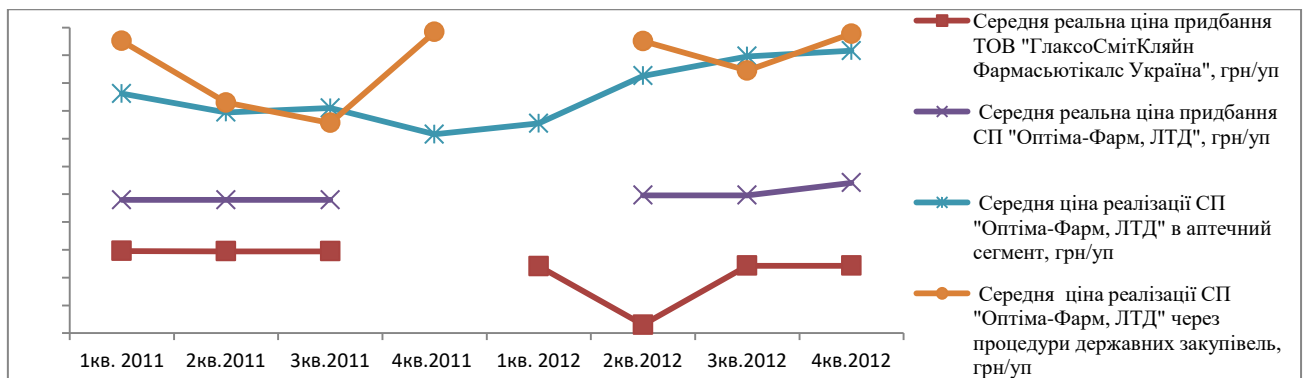

СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»

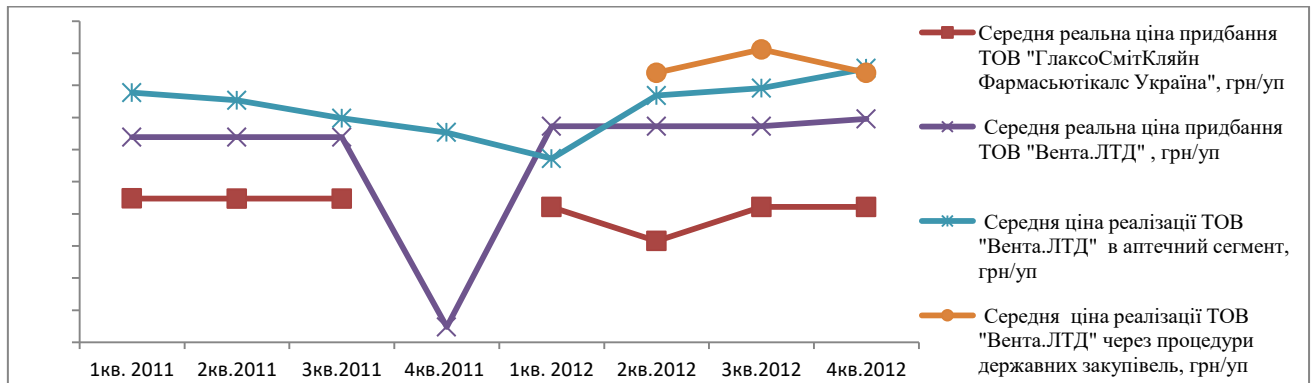

ТОВ «Вента. ЛТД»

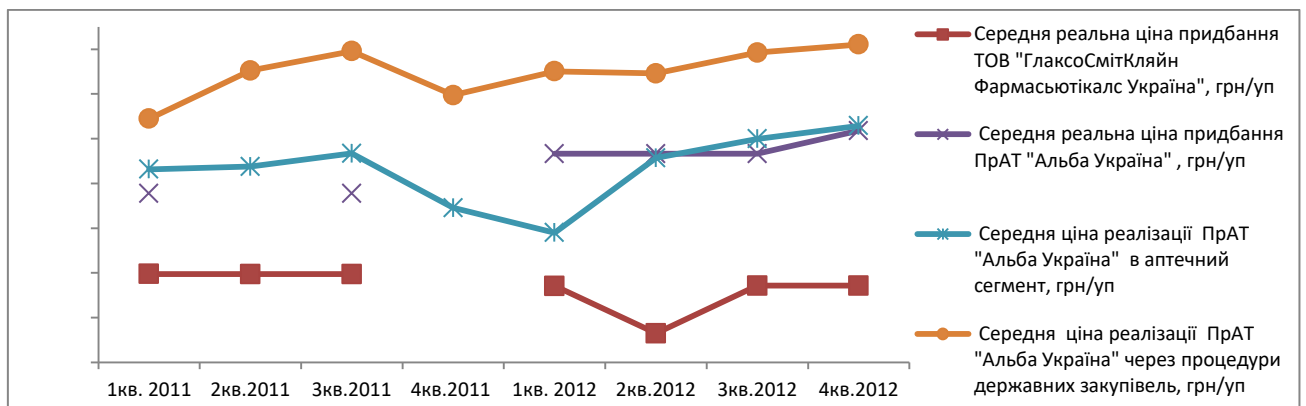

ПрАТ «Альба Україна»**Аугментин (BD) табл. п/о 500мг/125мг N14 (7x2)****ТОВ «БаДМ»****СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»**

ТОВ «Вента.ЛТД»

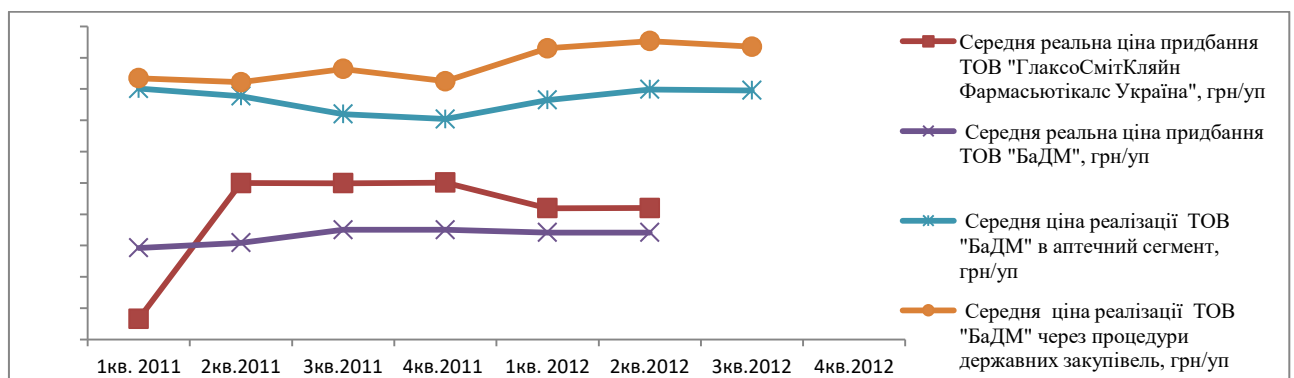

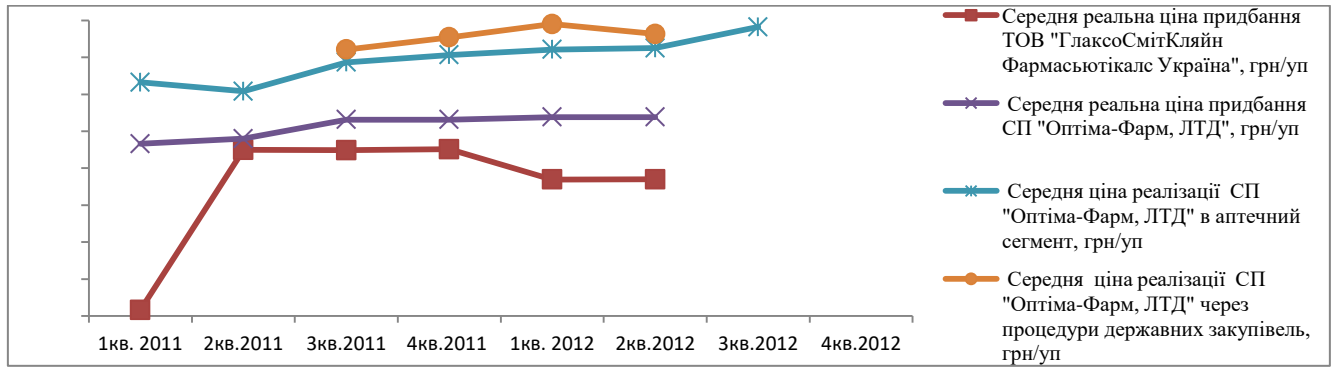
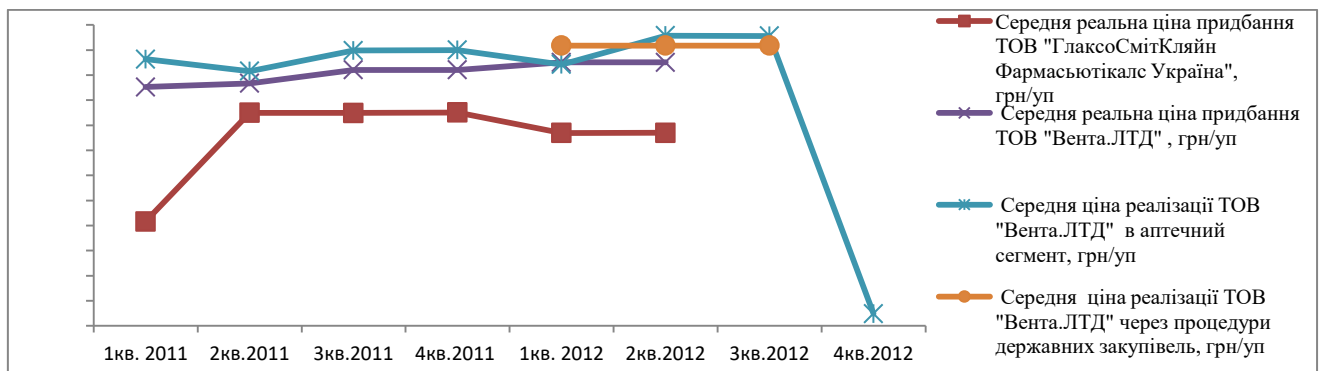
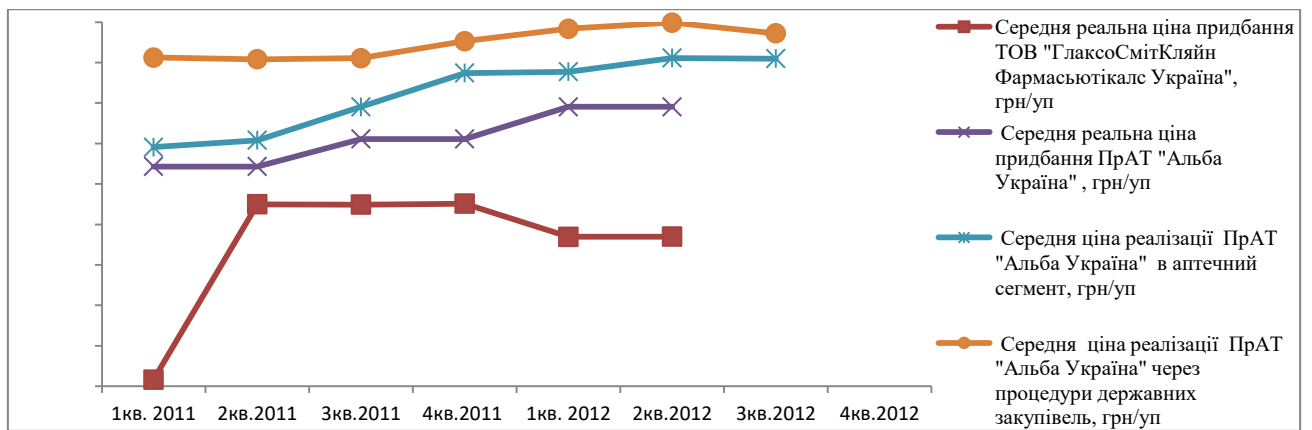
ПрАТ «Альба Україна»

Аугментин пор. д/ін. 1.2г N10

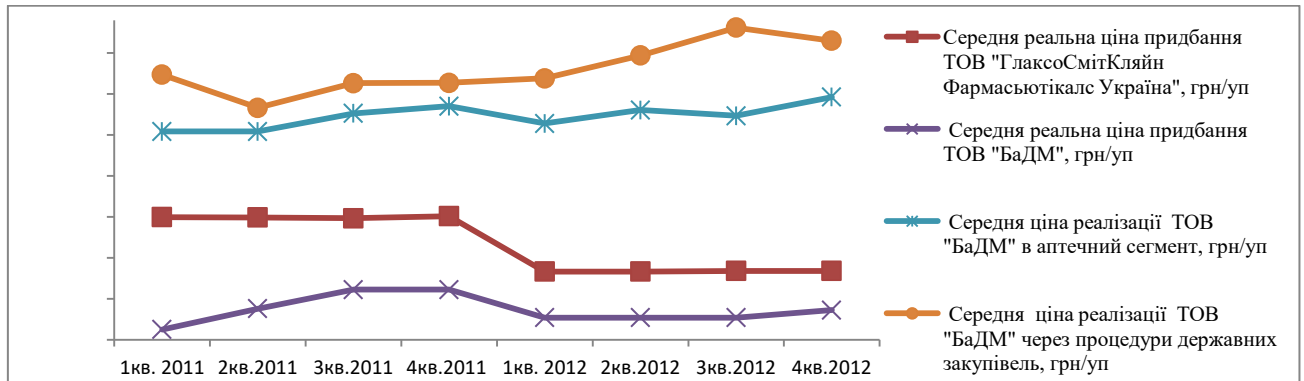
ТОВ «БадМ»

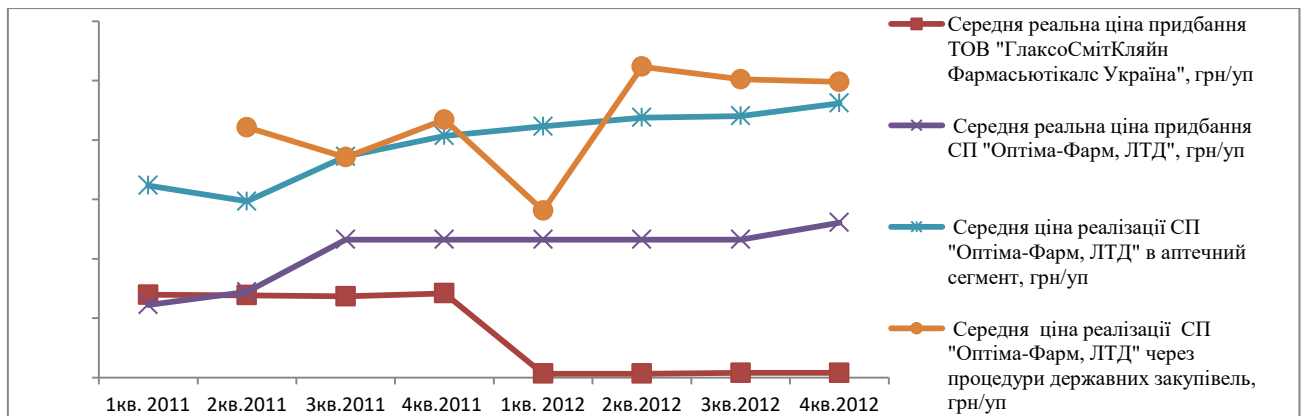
СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»**ТОВ «Вента. ЛТД»****ПрАТ «Альба Україна»**

Вентолін Небули р-н д/інг.2.5мг/2.5мл N40 (10x4)

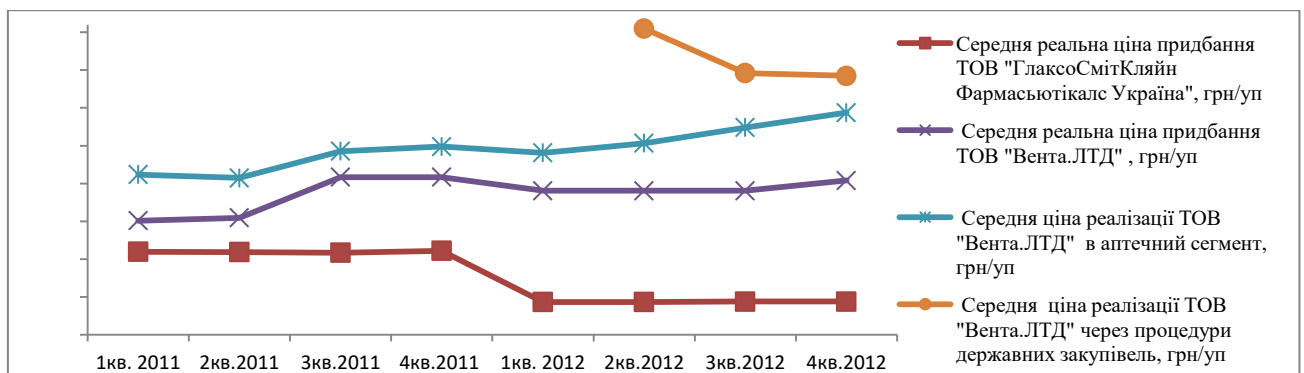
ТОВ «БаДМ»

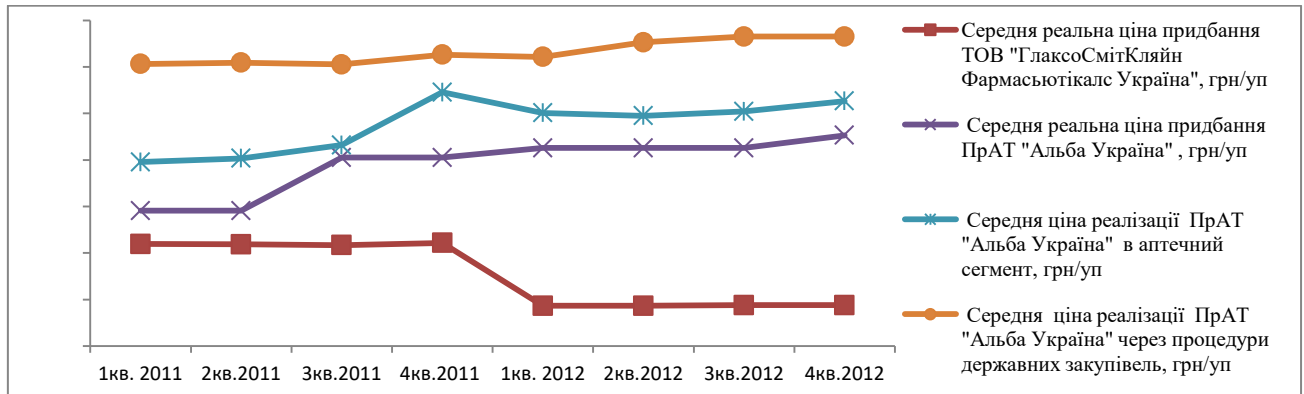
СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»

ТОВ «Вента.ЛТД»

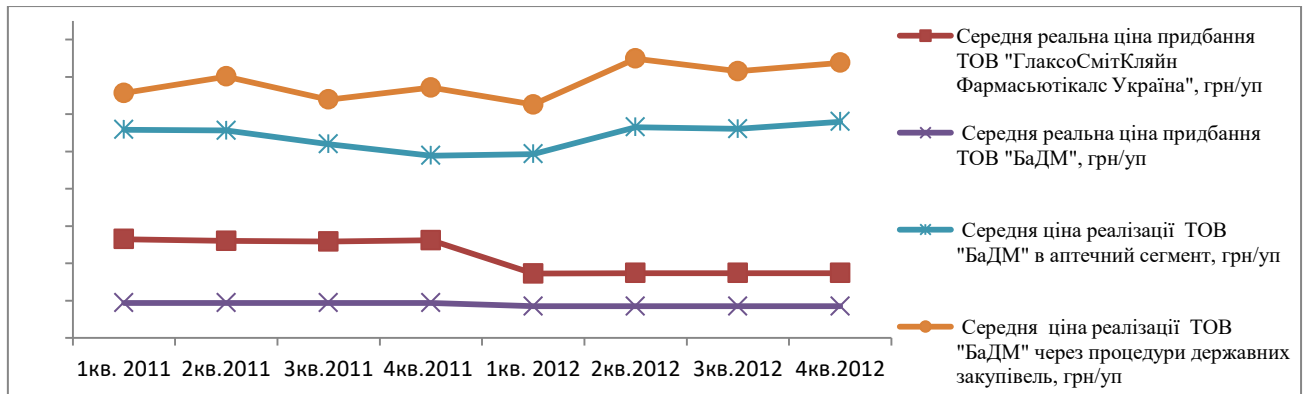

ПрАТ «Альба Україна»

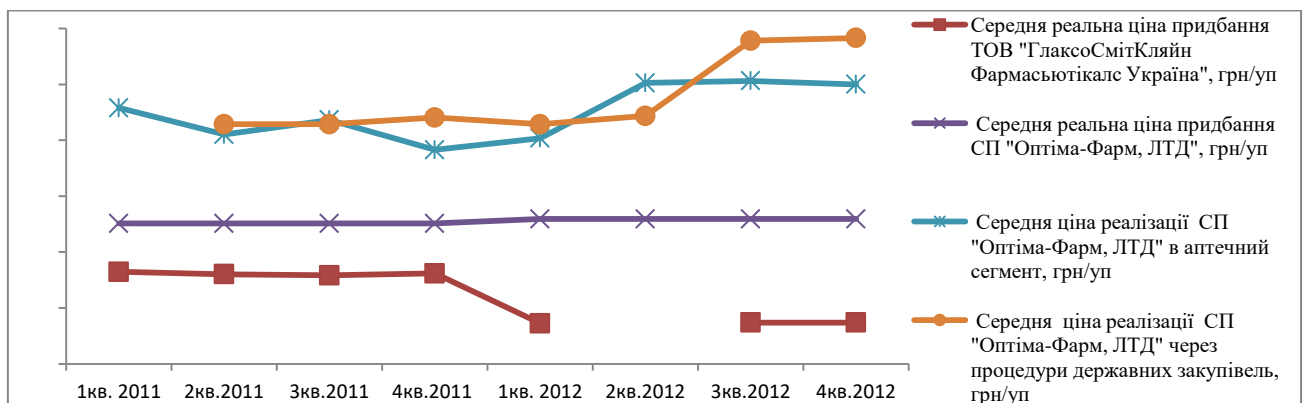

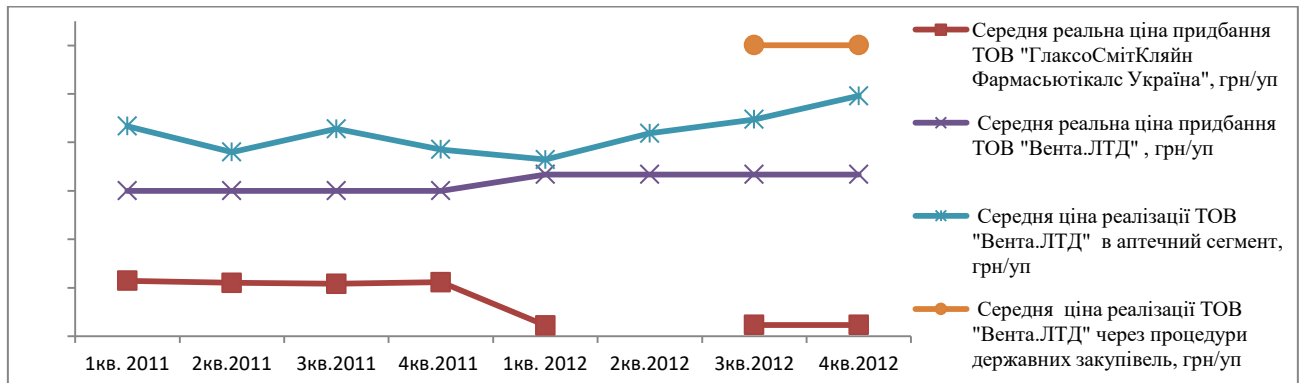
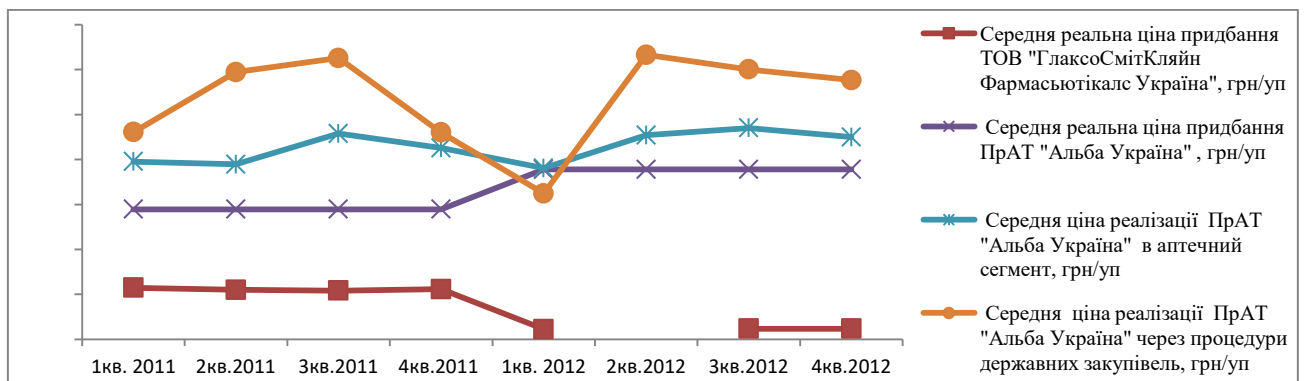
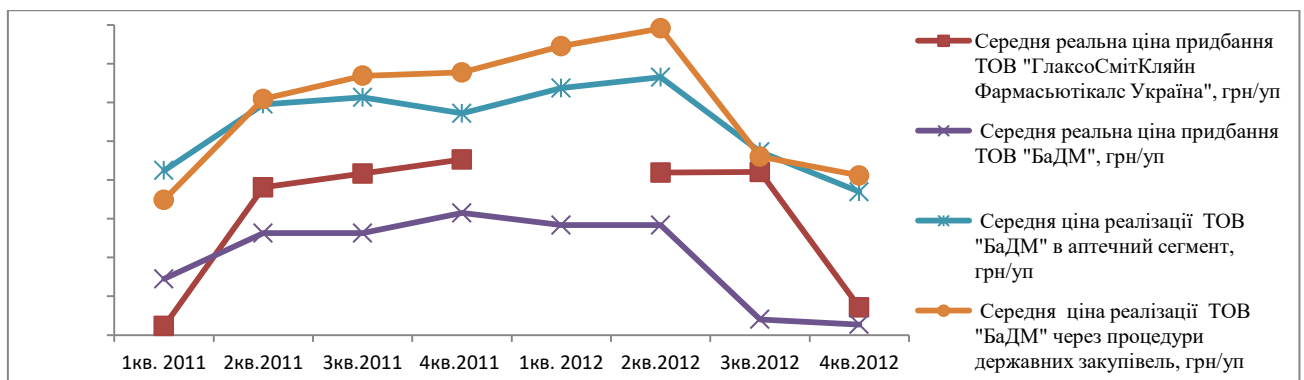
Фортум фл. 1г N1

ТОВ «БаДМ»

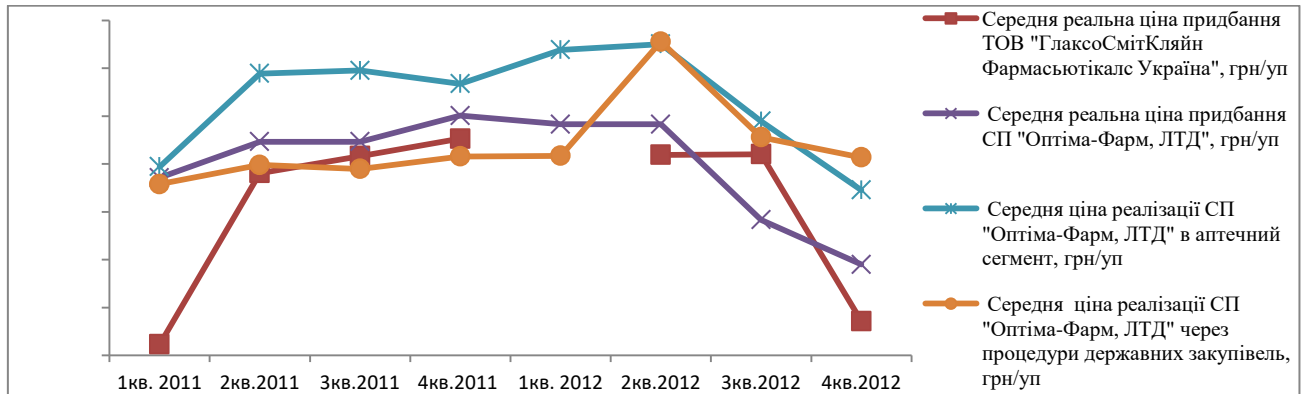

СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»

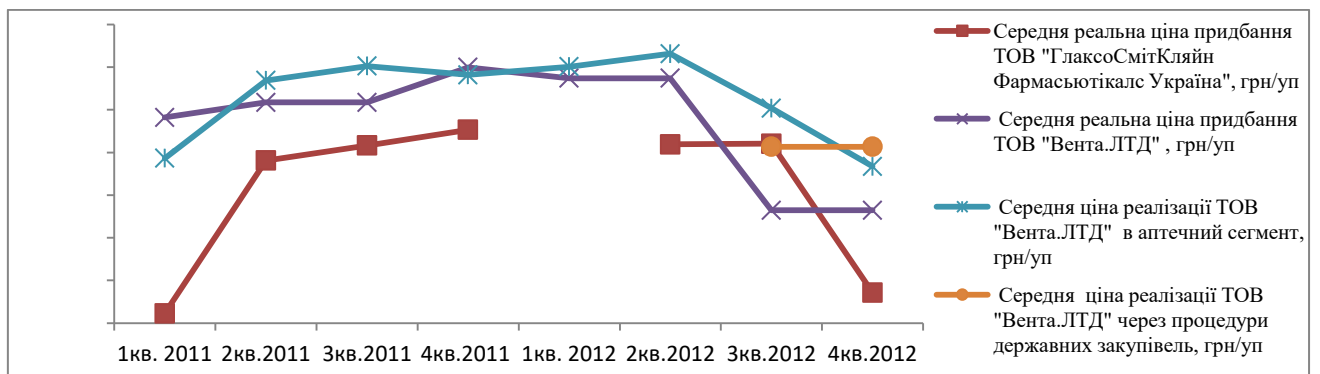

**ТОВ «Вента.
ЛТД»**

ПрАТ «Альба Україна»

Фраксипарин р-н д/ін. шпр. 0.3мл N10
ТОВ «БадМ»

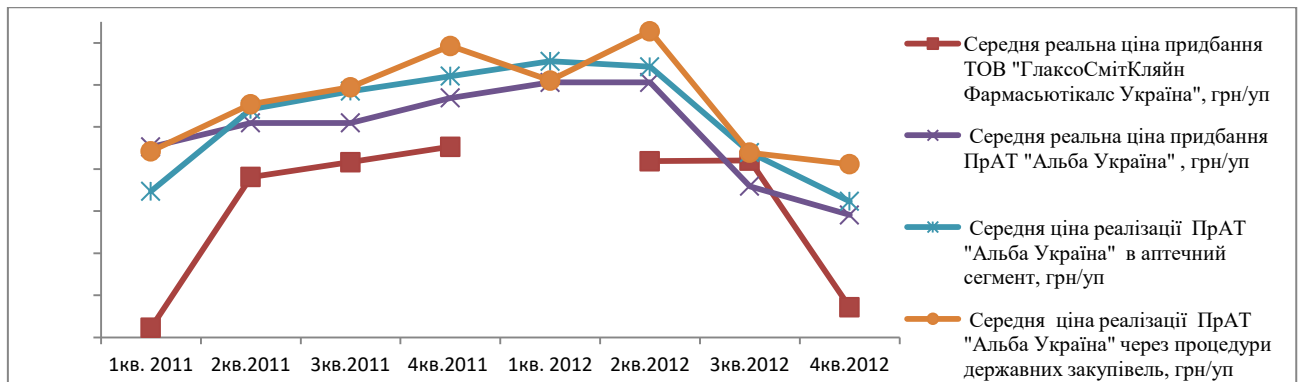
СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»

ТОВ «Вента.ЛТД»

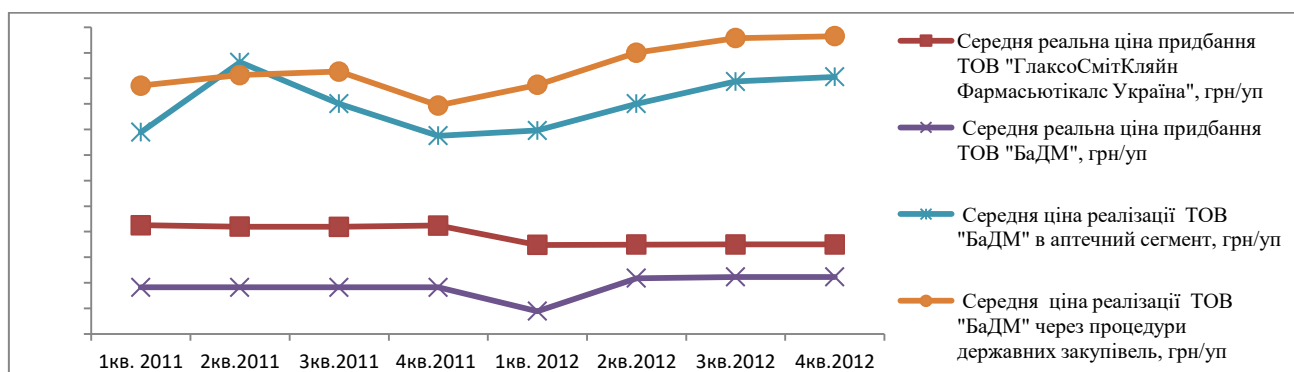
ПрАТ «Альба Україна»

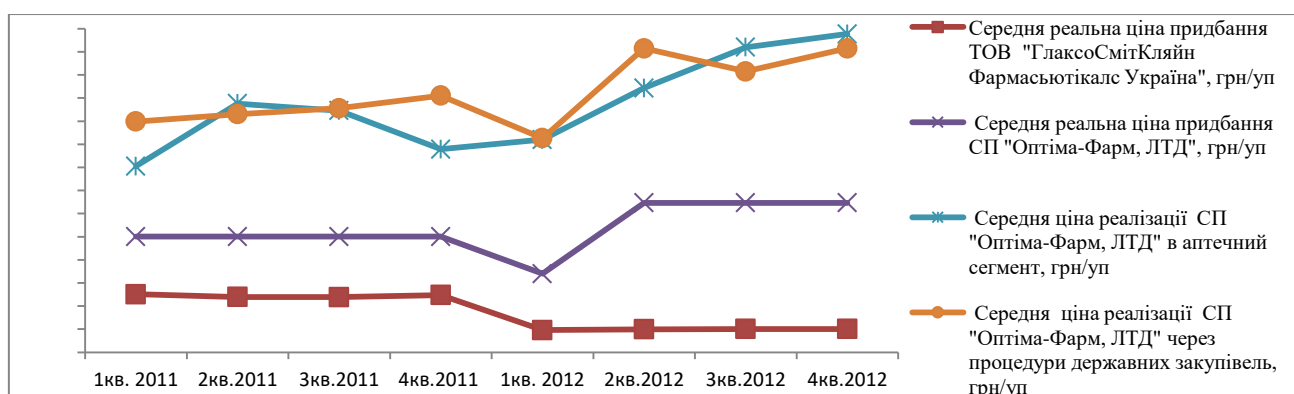

Арикстра 2.5мг/0.5мл N10 шприц

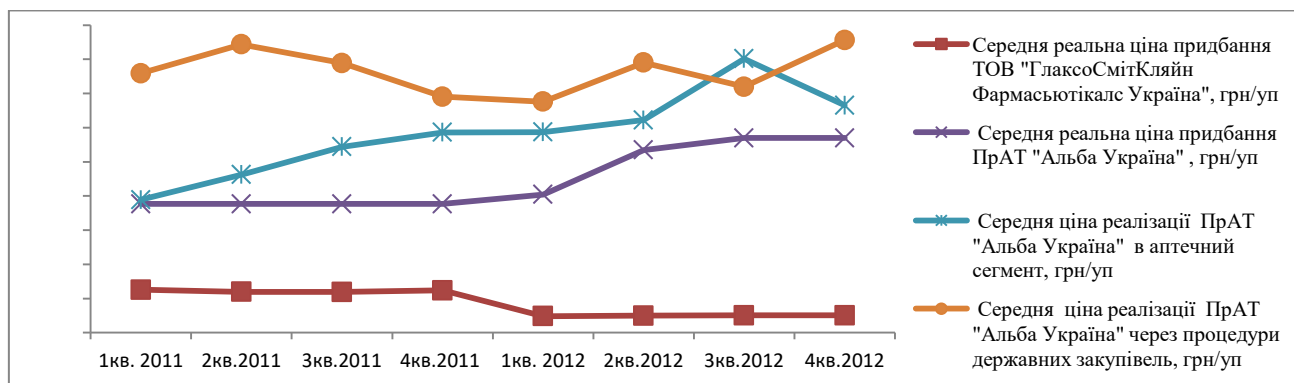
ТОВ «БаДМ»

СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»

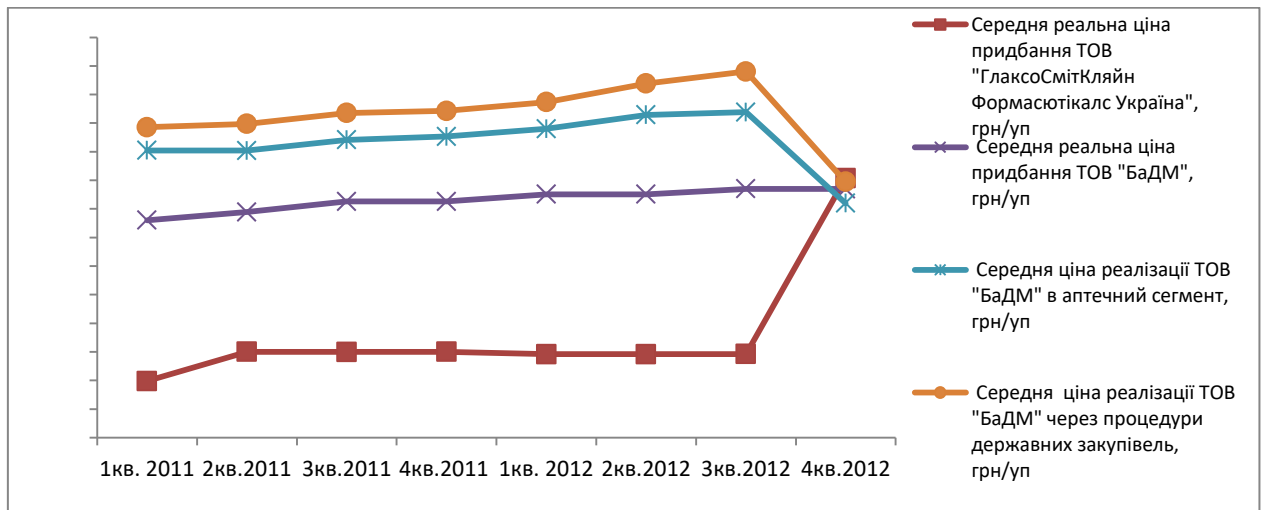

ПрАТ «Альба Україна»

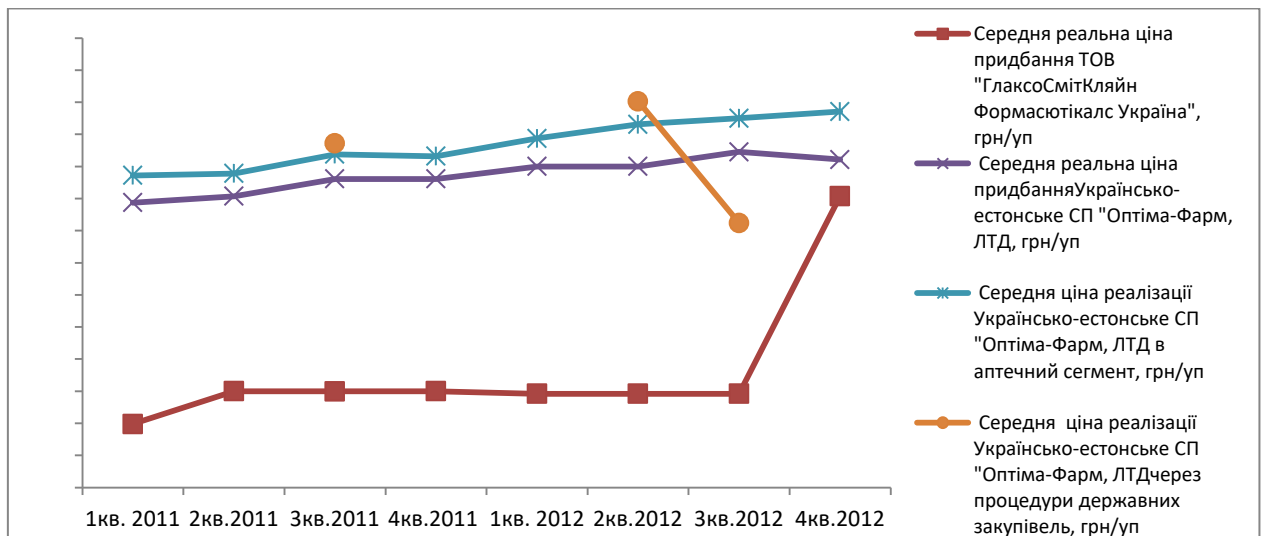

Клотримазол крем 1% 20г

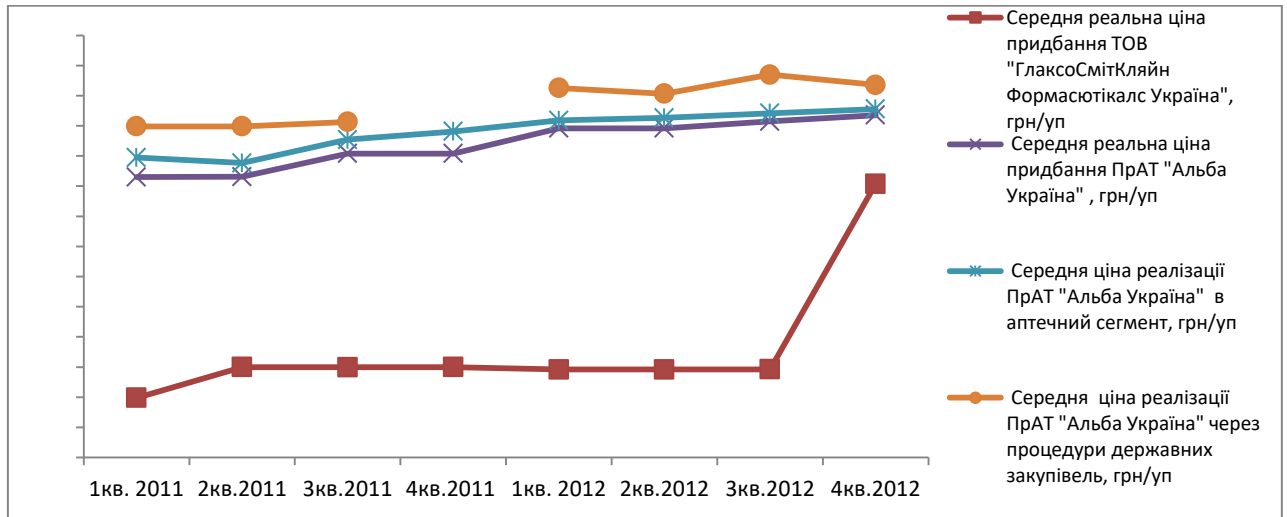
ТОВ «БаДМ»

СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»

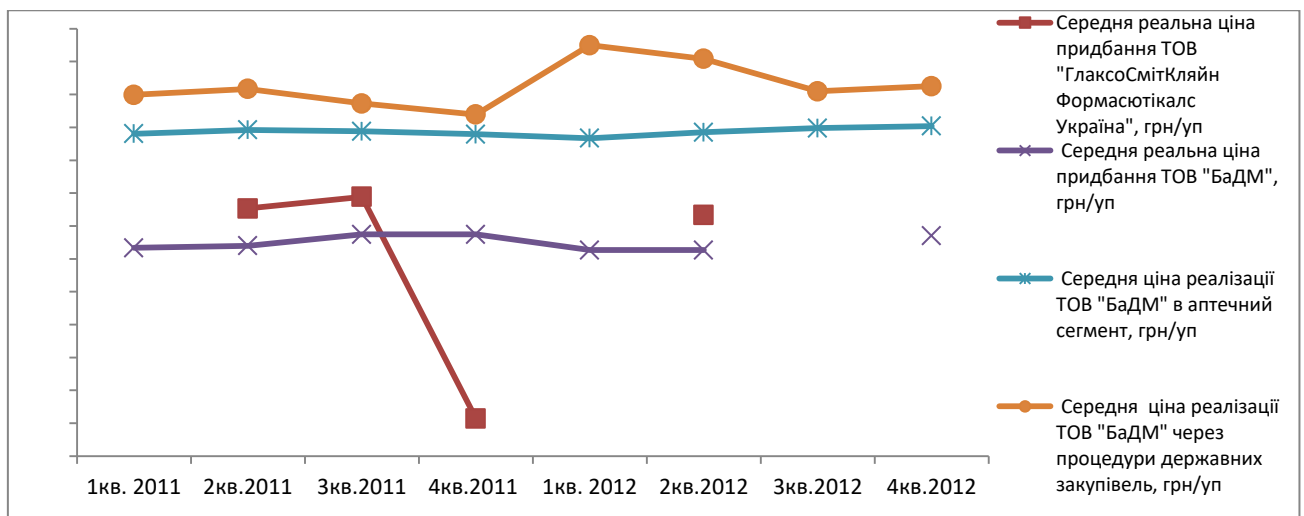

ПрАТ «Альба Україна»

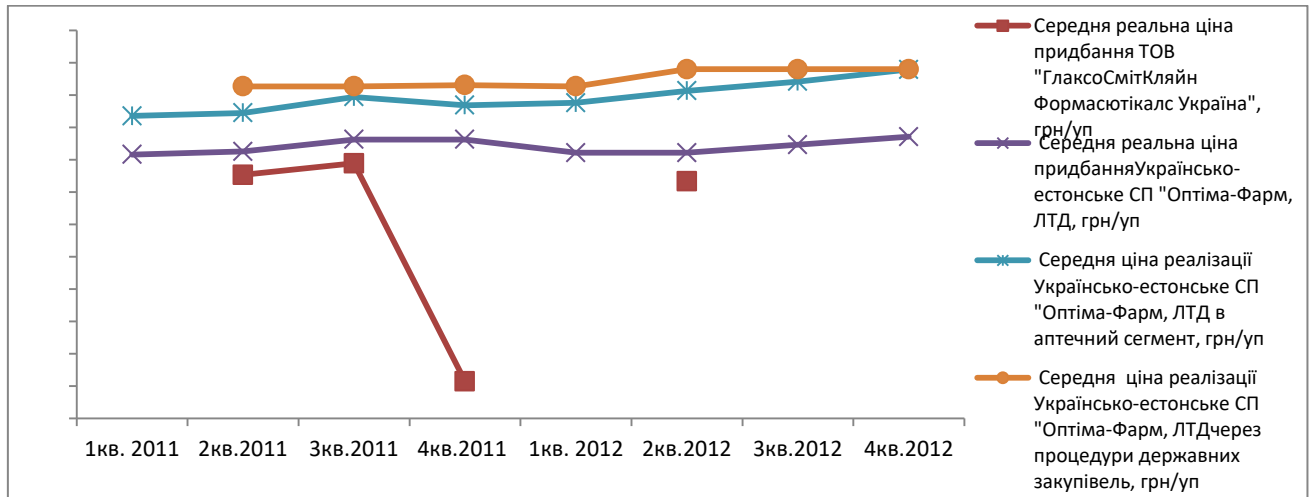

**Бекотид Евохалер аерозоль для інгаляцій,
дозований, 50мкг/дозу по 200 доз у балонах №1**

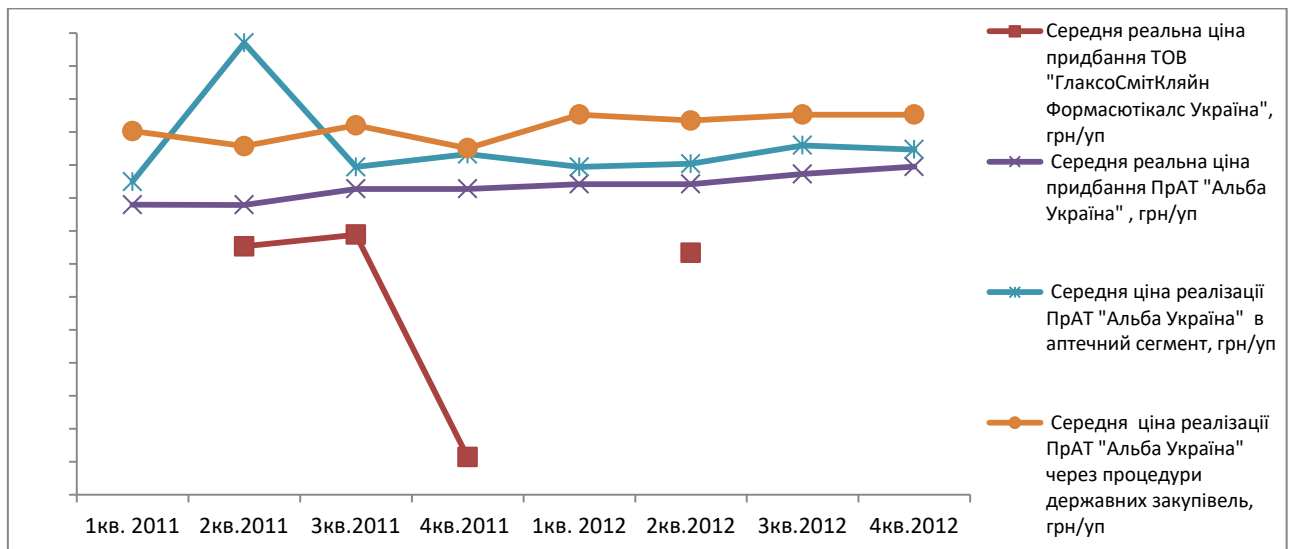
ТОВ «БадМ»

СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»

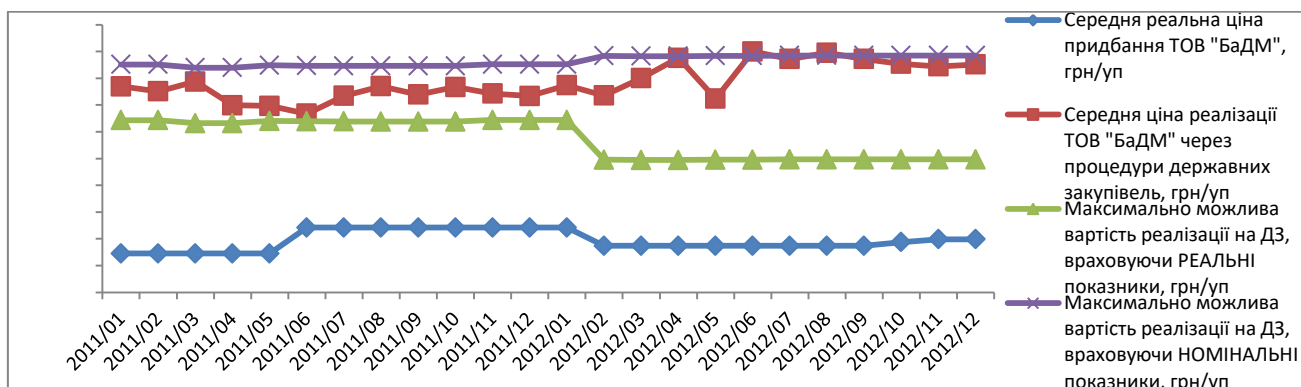

ПрАТ «Альба Україна»

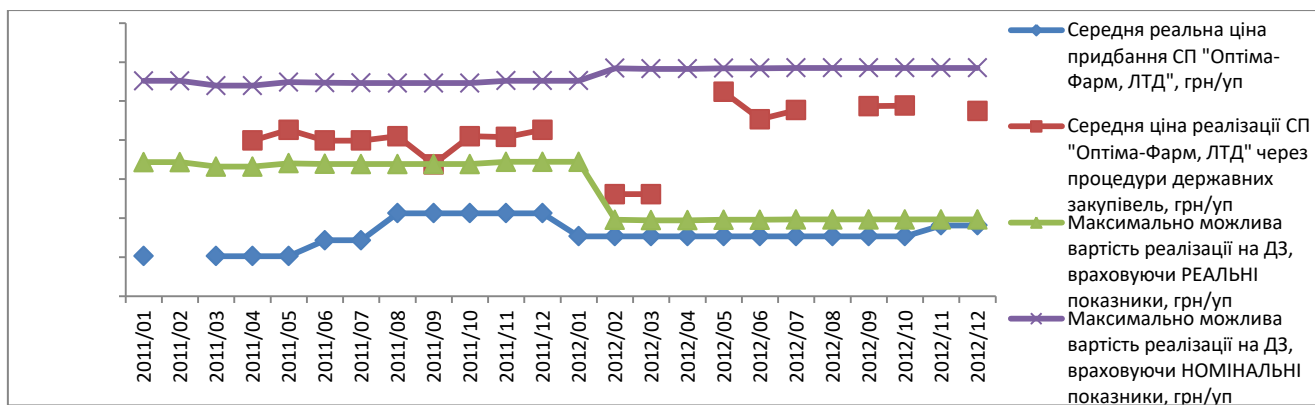

Вентолін Небули р-н д/інг.2.5мг/2.5мл N40 (10x4)

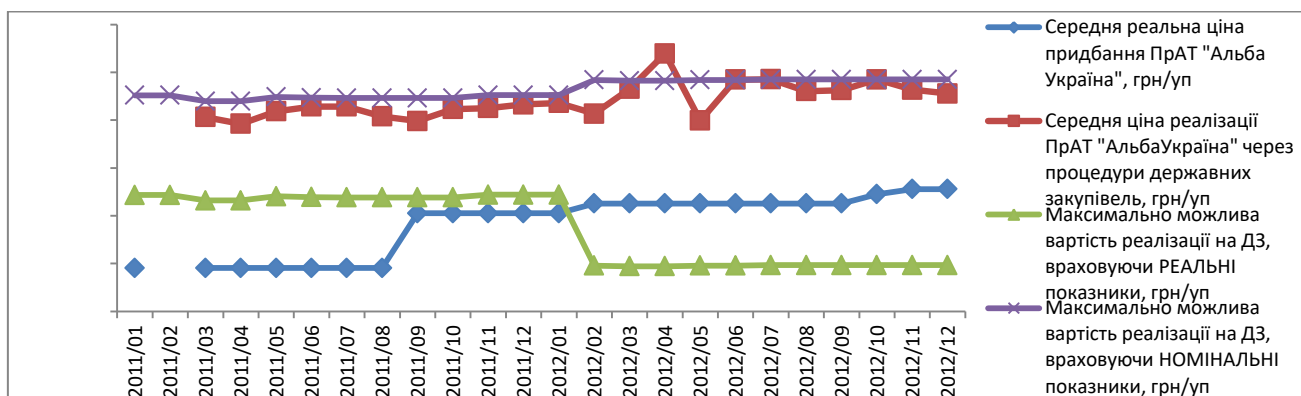
ТОВ «БаДМ»

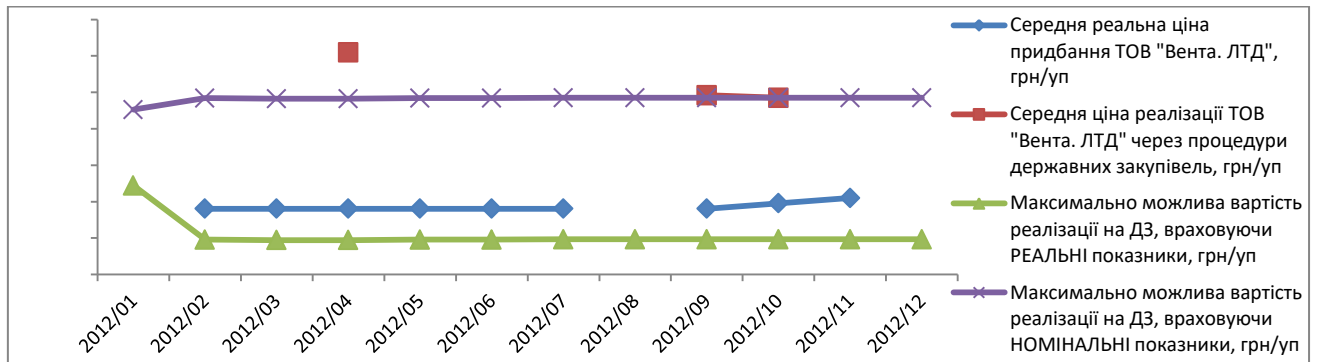
СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»

ПрАТ «Альба Україна»

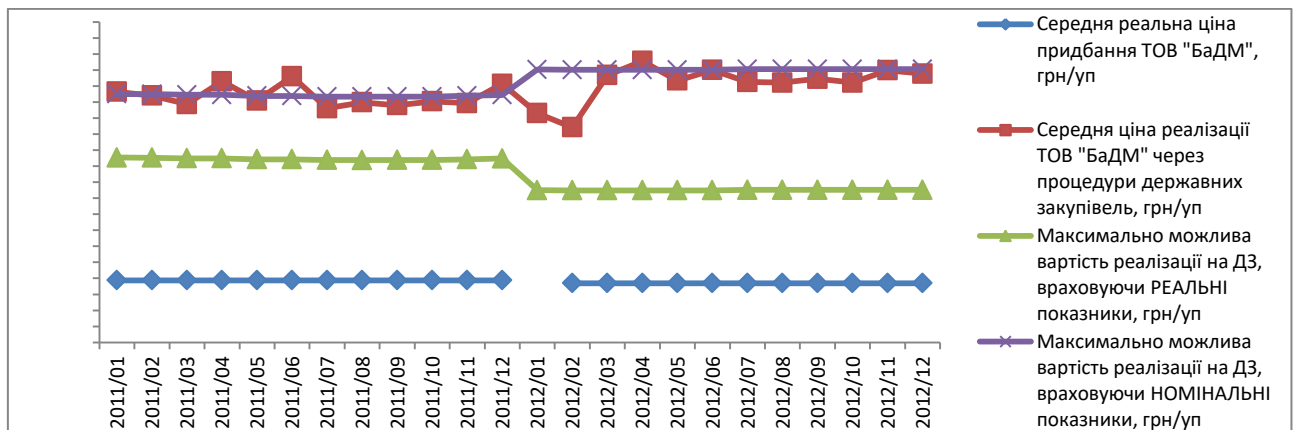

**ТОВ «Вента.
ЛТД»**

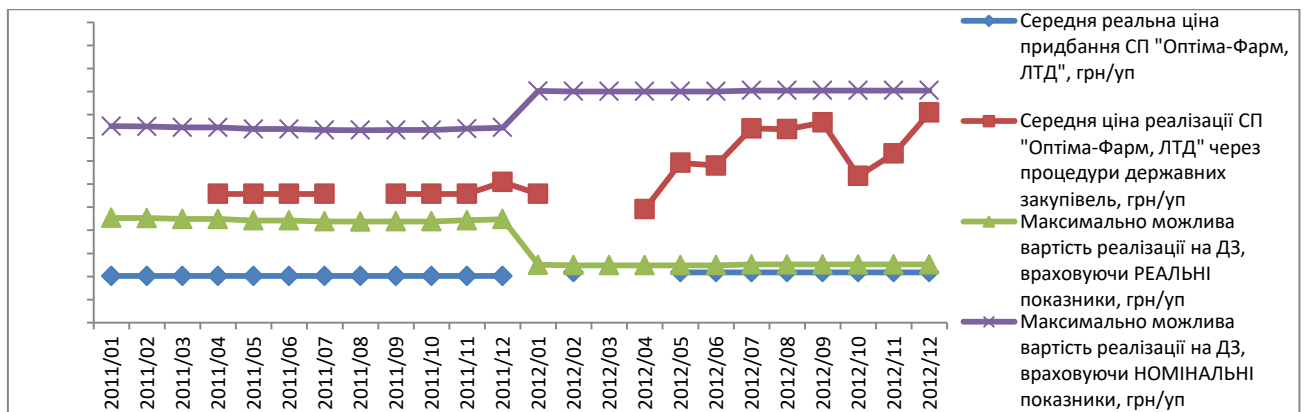

Фортум фл. 1г №1

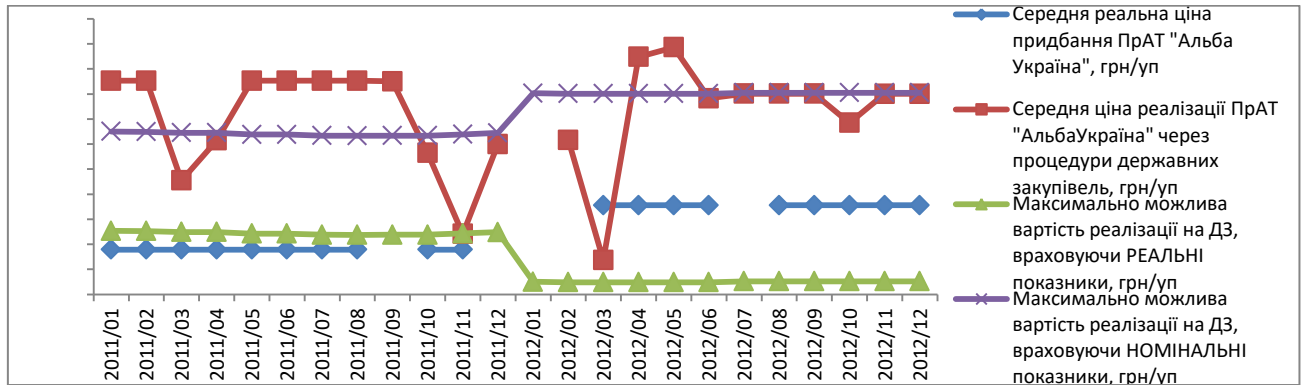
ТОВ «БадМ»

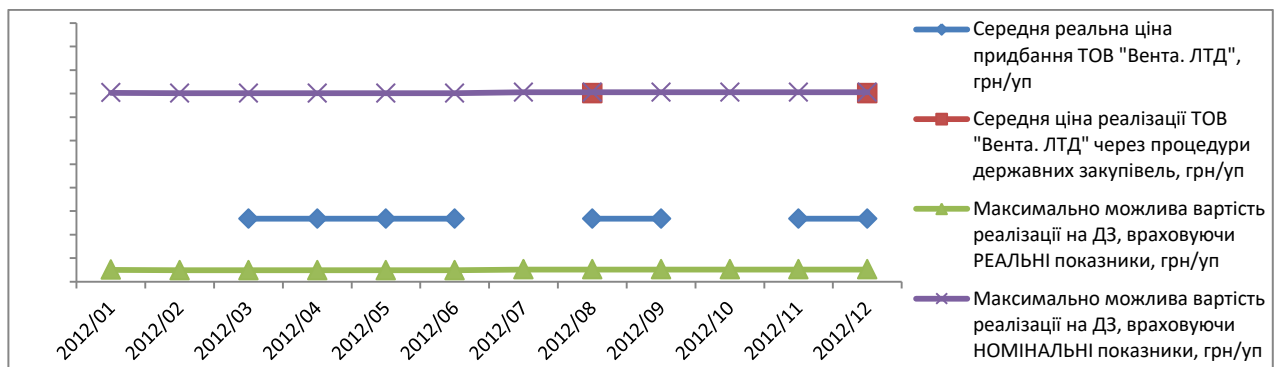
СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»

ПрАТ «Альба Україна»

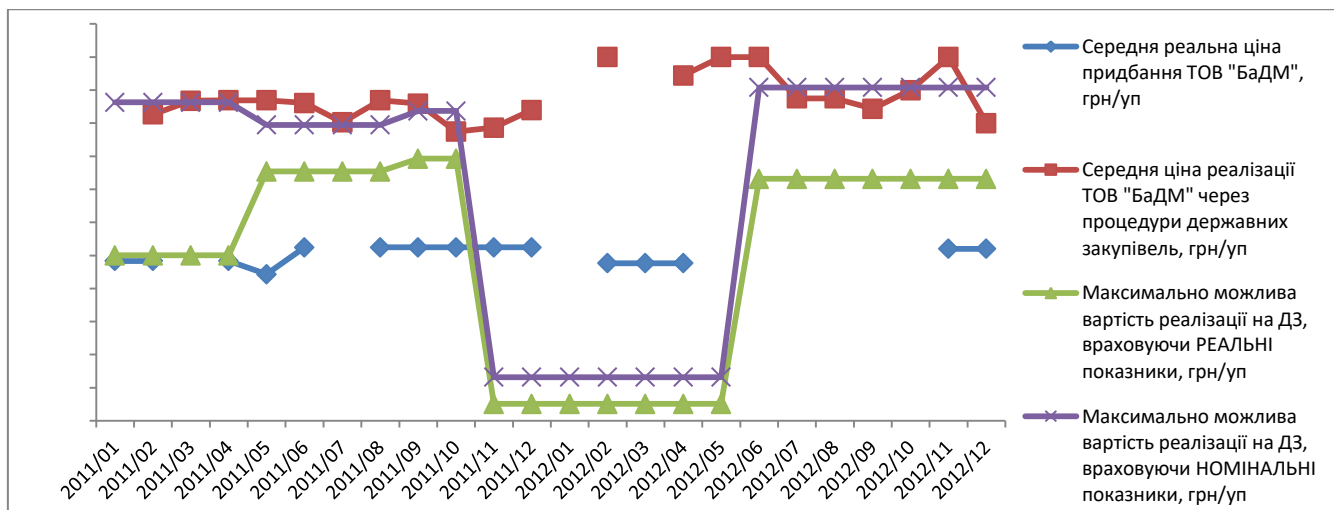

ТОВ «Вента. ЛТД»

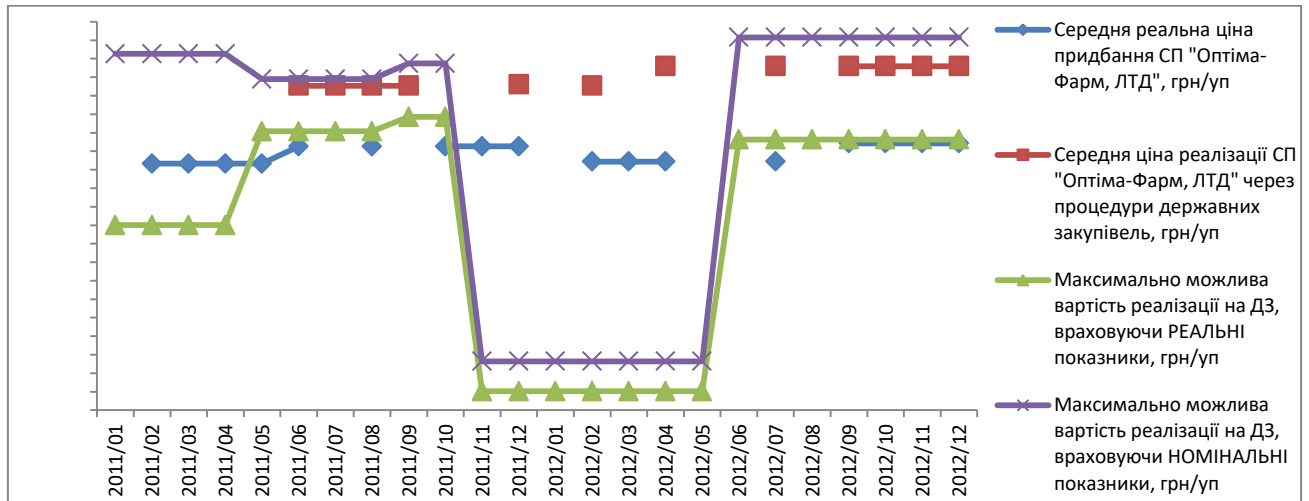

Бекотид Евохалер аер. д/інг. 50мкг/дозу 200 доз, №1

ТОВ «БадМ»

СП «Оптіма-Фарм, ЛТД»

ПрАТ «Альба Україна»

